

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Économiques

Royal university of Law and Economics

សារណាមញ្ញប័ត្រការសិក្សា

**ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិបដ្ឋការ ក្នុងឃុំ
ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ**

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ដល់ថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១

ស្រាវជ្រាវដោយ
និស្សិតឈ្មោះ: **ស្នួស ស៊ីណាង**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ
លោក **ហៀង សាន**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **រដ្ឋបាលសាធារណៈ**
ជំនាន់ទី ១៤

ឆ្នាំចូលរៀន ២០១៧
ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២១

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាពព្រះនាម **សួស ស៊ីណាង** ជាសមណនិស្សិត ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ឯកទេសរដ្ឋបាលសាធារណៈ ក្រុម P4C2 ជំនាន់ទី ១៤ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំសិក្សា ២០២០-២០២១។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណ និងនូវកតញ្ញាតាម ការដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ៖

ញោមប្រុសស្រី (លោកឪពុក ម្តាយ) ទាំងពីរដែលលោកជាអ្នកមានគុណយ៉ាងធំធេងចំពោះកូនដែលមានតម្លៃពុំអាចកាត់ថ្លៃបានព្រោះលោកទាំងពីរបានផ្តល់កំណើត ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា អប់រំទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ជាសំរឿន ក្រើនរំលឹករាល់ថ្ងៃ ផ្តល់ការស្រឡាញ់ ការថ្នាក់ថ្នម ផ្តល់ភាពកក់ក្តៅ និងការរស់នៅប្រកបដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរជាពិសេស ទំនុកបម្រុងការសិក្សាគ្រប់យ៉ាងតាំងពីមត្តេយ្យសិក្សារហូតដល់ឧត្តមសិក្សានេះ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **លុយ បន្ទីន** សាកលវិទ្យាធិការនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យគ្រប់រូបដែលបានយកចិត្ត ទុកដាក់ដោយទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះការសិក្សារបស់និស្សិតទាំងអស់ដោយពុំគិតពីបញ្ហាការលំបាកអ្វីឡើយផ្ទុយទៅវិញលោកតែងតែដាស់តឿនក្រើនរំលឹក អប់រំទូន្មានប្រៀនប្រដៅបំផុសស្មារតីនិស្សិតគ្រប់រូបឱ្យខិតខំប្រឹងប្រែងយកចិត្តទុកដាក់សិក្សាស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាមកក្នុងខ្លួន និងពង្រឹងខ្លួនឯងធ្វើយ៉ាងណាឱ្យក្លាយទៅជាមនុស្សម្នាក់ដែលមានសមត្ថភាពពេញលេញដែលសង្គមត្រូវការ។

ជាពិសេស សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់លោកសាស្ត្រាចារ្យ **ហៀង សាង** ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដល់ដំណើរការ នៃការសរសេរសារណានេះតាំងពីការចាប់ផ្តើម រហូតដល់ទីបញ្ចប់សព្វគ្រប់ និងទទួលបានជោគជ័យ។

លោកមេឃុំ **ហង់ ម៉ៅ** សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងស្មៀនឃុំ ដែលបានជួយសម្របសម្រួលក្នុងការផ្តល់ឯកសារនិងណែនាំពន្យល់ពីស្ថានភាពទូទៅជាក់ស្តែងនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា។

ជាចុងក្រោយអាត្មាភាពសូមគោរពជូនពរ ញោមប្រុសស្រី (លោកឪពុក អ្នកម្តាយ) ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច និងមិត្តនិស្សិតទាំងអស់មានសុខភាពល្អ សំណាងល្អ សម្រេចបានជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ច សូមទេវតាមេត្តាប្រោសប្រទានសព្វសាធុការពរជ័យ សិរីសួស្តី ជ័យមង្គល វិបុលសុខ បរមហាប្រសើរគ្រប់ប្រការកើតមានអស់លោក និងសម្រេចនូវពុទ្ធមង្គលពរទាំង៤ ប្រការគឺ៖ អាយុវណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ សូមសម្រេចបានជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ចតាមក្តីប្រាថ្នា កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

លេខកថា

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ «**ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល តាមបែបវិមជ្ឈការក្នុង ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ខេត្តតាកែវ**» គឺជាការឧបត្ថម្ភឡើងដោយភាពខិតខំប្រឹងប្រែងព្យាយាមរបស់អាគ្នាភាព យ៉ាងស្រាក់ស្រាំឥតស្រាកស្រាន្តរហូតបានសម្រេចចេញជារូបរាងសារណានេះឡើង។

ជាការពិតណាស់ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានសារៈសំខាន់ណាស់នៅក្នុងការចូលរួមចំណែក នៃការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ ព្រោះបានលើកកម្ពស់ផ្នែកផ្តល់សេវាសាធារណៈ បង្កើនសុខុមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋ និងឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋានជាពិសេសធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងប្រជាពលរដ្ឋ កាន់តែមានភាពជិតស្និទ្ធនឹងគ្នាថែមទៀតមិនតែប៉ុណ្ណោះ រដ្ឋាភិបាលបានយល់ច្បាស់ពីប្រជាពលរដ្ឋថាតើពួក គាត់ចង់បានអ្វី និងមិនចង់បានអ្វីដើម្បីងាយស្រួលដោះស្រាយបញ្ហាជូនពួកគាត់ទាន់ពេលវេលាផងដែរ។

វត្ថុបំណងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទនេះ គឺធ្វើឡើងដើម្បីសិក្សាល្បឿយយល់ពីរបៀបនៃការ គ្រប់គ្រងដឹកនាំដំណើរការ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលឃុំឧត្តមសុរិយា ថាតើដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងដូច ម្តេច។ ក្រោយពីការទទួលបាននូវបទពិសោធន៍ នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទនេះរួចមកធ្វើឱ្យយើង បានយល់ដឹង និងកាន់តែស៊ីជម្រៅច្បាស់លាស់ជាងមុនពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការ នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ជាលក្ខណៈជាក់ស្តែងតែម្តងដែលកន្លងមកនោះយើងធ្លាប់សិក្សាតែទ្រឹស្តីប៉ុណ្ណោះ។ សមិទ្ធ ផលមួយនេះអាចសម្រេចទៅបានអាស្រ័យដោយមានការសម្របសម្រួលជួយជ្រោមជ្រែងលើកស្ទួយពីសំណាក់ សាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំ និងលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ក្នុងការផ្តល់ជាអនុសាសន៍ណែនាំត្រួសត្រាយបង្ហាញផ្លូវកែសម្រួល ពាក្យពេចន៍រចនាបទអត្ថន័យខ្លឹមសារអក្ខរាវិរុទ្ធ ដែលបានធ្វើឱ្យអត្ថបទស្រាវជ្រាវមួយនេះសម្រេចបានជាលទ្ធ ផលដែលអាចទទួលយកបាន។ ទោះបីជាខិតខំព្យាយាមប្រឹងប្រែងកែខែពិនិត្យយ៉ាងហ្មត់ចត់ច្បាស់លាស់សា ចុះសាឡើងម្តងហើយម្តងទៀត យ៉ាងណាក៏ដោយក៏មិនគេចផុតពីការខុសឆ្គាំឆ្គងល្បឿងសេចក្តីអត្ថន័យអត្ថស មិនសមទំនងចន្លោះប្រហោងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដោយមាននៅក្នុងទំព័រណាមួយជាក់ជាមិនខានឡើយ។ អាស្រ័យ ហេតុនេះ អាគ្នាភាពរង់ចាំទទួលនូវរាល់ការរិះគន់ការផ្តល់មតិយោបល់ក្នុងន័យស្ថាបនា និងការកែលម្អដោយក្តី សោមនស្សរីករាយពីសំណាក់សាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និស្សិតមិត្តអ្នកអាន និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាពិសេសពីសំណាក់គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃដើម្បីធ្វើការកែលម្អឱ្យមានភាពល្អប្រសើរឡើង។

ជាចុងក្រោយអាគ្នាភាពសង្ឃឹមថា និងជឿជាក់ថាកិច្ចការសារណាស្រាវជ្រាវមួយនេះនឹងអាចក្លាយជា ការចូលរួមចំណែកមួយនៃចំណេះដឹង ដល់មិត្តនិស្សិតទាំងឡាយជាពិសេស គឺជាអ្នកចង់សិក្សាស្រាវជ្រាវនូវ ប្រធាននេះបន្តទៅទៀត ព្រមទាំងជាទិន្នន័យជំនួយស្មារតីបន្ថែមសម្រាប់ ការជួយបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់មិត្តនិស្សិត និងសិស្សប្អូនជំនាន់ក្រោយៗ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម

១.លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	១
២.ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	២
៣.គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
៤.ដែនកំណត់ និងទំហំនៃការស្រាវជ្រាវ	៣
៥.សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	៣
៦.វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	៣
៧.រចនាសម្ព័ន្ធនៃសារណា	៤

ជំពូកទី១

ការគ្រប់គ្រង និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលក្នុងឃុំ សង្កាត់

១.១.ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការ.....	៥
១.១.១.និយមន័យគ្រប់គ្រង	៥
១.១.២.និយមន័យរដ្ឋបាល.....	៥
១.២.៣.និយមន័យវិមជ្ឈការ.....	៦
១.១.៤.ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៅក្នុងវិមជ្ឈការ	៧
១.១.៥.ការអនុវត្តវិមជ្ឈការ	៧
១.១.៦.ហេតុផលនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់តាមបែបវិមជ្ឈការ	៨
១.២.ទិសដៅវិមជ្ឈការ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	៩
១.២.១.ការផ្តល់ឱកាសឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបានចូលរួមពេញលេញ	៩
១.២.២.ការលើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ អភិបាលកិច្ចល្អ និងគុណភាពការរស់នៅ	៩
១.២.៣.ការធានាដល់ការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយចីរភាព និងការផ្តល់សេវាជា មូលដ្ឋាន	១០

ជំពូកទី២

ស្ថានភាពទូទៅនៃឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ

២.១.ស្ថានភាពទូទៅ.....	១១
២.១.១.ស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ	១១

២.១.២.ស្ថានភាពប្រជាសាស្ត្រ.....	១១
២.២.ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលឃុំ ឧត្តមសុរិយា	១២
២.២.១.សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាឃុំ	១២
២.២.២.គណៈកម្មាធិការនានារបស់ឃុំ.....	១២
២.២.៣.ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ.....	១៧
២.៣.ការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ.....	១៩
២.៣.១.ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ.....	១៩
២.៣.២.កម្មវិធីវិនិយោគរបស់ឃុំ.....	២៣
២.៣.៣.គម្រោង សកម្មភាពដែលមានថវិកាគាំទ្រ.....	២៦
២.៣.៤.គម្រោង សកម្មភាពដែលមិនមានថវិកាគាំទ្រ	២៧
២.៣.៥.សមិទ្ធផលនានា.....	២៨

ជំពូកទី៣

ការរៀបចំរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ដោយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស

៣.១.ការរៀបចំរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	២៩
៣.១.១.ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សា សង្កាត់	២៩
៣.១.២.រចនាសម្ព័ន្ធនៃរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	៣០
៣.១.៣.តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សា និងបុគ្គលិកឃុំ សង្កាត់.....	៣២
៣.២.កិច្ចការរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	៣៥
៣.២.១.លិខិតរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	៣៥
៣.២.២.ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និងឯកសាររបស់ឃុំ សង្កាត់	៣៧
៣.២.៣.កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់	៣៨
៣.៣.តួនាទី មុខងារ និងអំណាចនៃរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	៤២
៣.៣.១.អំណាចរបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់	៤២
៣.៣.២.តួនាទី និងមុខងាររបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់.....	៤២
៣.៣.៣. ព្រំដែននៃអំណាច	៤៣

ជំពូកទី៤

បញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយ

៤.១. បញ្ហាប្រឈម	៤៤
៤.១.១. ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច	៤៤
៤.១.២. ស្ថានភាពសង្គមកិច្ច	៤៦
៤.១.៣. ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បរិស្ថាន និងអាកាសធាតុ.....	៤៨
៤.១.៤. ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ	៤៩
៤.១.៥. ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល និងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ.....	៤៩
៤.២ ដំណោះស្រាយ	៥០
៤.២.១. ពង្រឹងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច.....	៥០
៤.២.២. ពង្រឹងវិស័យសង្គមកិច្ច	៥២
៤.២.៣. ការថែទាំធនធានធម្មជាតិ បរិស្ថាន និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ.....	៥៤
៤.២.៤. ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	៥៤
៤.២.៥. បង្កើតប្រសិទ្ធភាពការងាររដ្ឋបាល និងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ.....	៥៥
៤.៣. ទិសដៅនាពេលអនាគត	៥៦
៤.៣.១. ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស.....	៥៦
៤.៣.២. ការបង្កើនភាពជាម្ចាស់ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ.....	៥៧
៤.៣.៣. ការបង្កើនថវិកាឃុំ.....	៥៧
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	៥៩
អនុសាសន៍	៦១
ឯកសារយោង	
ឧបសម្ព័ន្ធ	

ଶେଷସ୍ଥଳ

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

ស្ថិតនៅក្នុងចក្ខុវិស័យនៃការគ្រប់គ្រង និងដឹកនាំប្រទេសដើម្បីឱ្យឈានឆ្ពោះទៅរកវឌ្ឍនភាពដូចបណ្តា ប្រទេសជឿនលឿន រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើការកំណែទម្រង់យ៉ាងស៊ីជម្រៅទៅលើវិស័យ សំខាន់ៗមួយចំនួនរួមមានដូចជា ១. ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ២. ការកែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ៣. ការកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ៤. កំណែទម្រង់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ។ ក្នុងនោះផងដែរកំណែទម្រង់ រដ្ឋបាលសាធារណៈដែលស្ថិតក្នុងចំណោមកំណែទម្រង់សំខាន់ៗទាំងបួន គឺជាផ្នែកមួយនៃគោលនយោបាយ សាធារណៈយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីកសាងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ឱ្យកាន់តែមានភាពឆ្លើយតបឆន្ទៈម្ចាស់ការភក្តីភាព និងមនសិការវិជ្ជាជីវៈរបស់មន្ត្រីរាជការដើម្បីប្រក្សាយរដ្ឋបាល សាធារណៈឱ្យទៅជាអ្នកផ្តល់សេវាសាធារណៈ ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពដែលបម្រើប្រជាពលរដ្ឋឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ ឡើងនិងធ្វើយ៉ាងណាសំដៅឆ្លើយតបទាន់ពេលវេលា នៃតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈការកាត់បន្ថយភាព ក្រីក្រលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅ និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសដើម្បីធ្វើការជំរុញនិង ពន្លឿនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិឱ្យមានសន្ទុះខ្លាំងក្លាទៅមុខ។

ជាក់ស្តែងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានធ្វើការរៀបចំដាក់ចេញឱ្យអនុវត្ត នូវប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលថ្មីមួយតាម បែបវិមជ្ឈការដែលជាការផ្ទេរនូវសិទ្ធិអំណាច មួយចំនួនពីរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិទៅឱ្យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដើម្បី ធ្វើការគ្រប់គ្រង និងផ្តល់សេវាសាធារណៈដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន ឃុំ សង្កាត់ នីមួយៗដែលរដ្ឋមិនអាច ផ្តល់ជូនបានទាន់ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាពនោះ។ ក្នុងន័យនេះរាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចអនុម័តបង្កើត ច្បាប់មួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិរួមមានដូចជាច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ឃុំ សង្កាត់ បង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០០១, ច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់ នៅឆ្នាំ២០០១ ហើយក្រោយមកទៀតក៏បានរៀបចំការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងក្រប ខណ្ឌទូទាំងប្រទេសនៅឆ្នាំ២០០២ផងដែរ។

ជាការពិតណាស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គឺជាអាជ្ញាធរវិមជ្ឈការដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាតំណាង របស់រដ្ឋមួយដែលមានទីតាំងនៅតាមមូលដ្ឋាននានាទូទាំងប្រទេស។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គឺ ជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋមានភាពស្និទ្ធស្នាលជាមួយអាជ្ញាធររបស់ខ្លួនថែមទៀតផង។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០១មក ឃុំ សង្កាត់បានក្លាយខ្លួនទៅជាក្នុងការវិមជ្ឈការដោយស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រង ដោយច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់។ ឃុំ សង្កាត់មានស្វ័យភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងការគ្រប់គ្រងដោយ ខ្លួនឯងប៉ុន្តែត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យដោយប្រយោលពីស្ថាប័ន មានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋលើកិច្ចការមួយចំនួន

ដែលចាំបាច់តាមរយៈច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានាបានផ្តល់ឱ្យ ឃុំ សង្កាត់មានសមត្ថកិច្ច និងតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងកិច្ចការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលដែលស្ថិតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ទន្ទឹមនឹងនេះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គឺជាអ្នកដែលយល់ច្បាស់អំពីតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋជាងគេនឹងដឹងច្បាស់ថាត្រូវកសាងអ្វីខ្លះដែលជាកង្វះខាត ឬជួសជុលអ្វីនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួលជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតបើយើងពិនិត្យទៅលើការធ្វើកំណែទម្រង់រដ្ឋបាល ឃុំ សង្កាត់ តាមបែបវិមជ្ឈការនោះយើងឃើញថាប្រជាពលរដ្ឋទទួលបាននូវអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើន និងការឆ្លើយតបយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពទៅនឹងតម្រូវការរបស់ពួកគាត់ជាពិសេសថែមទាំង អាចចូលរួមកាត់បន្ថយនូវភាពក្រីក្រ និងនាំឱ្យមានការអភិវឌ្ឍដល់ប្រទេសជាតិថែមទៀតផង។ កំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការនេះគឺមានគោលបំណងលើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងកែលម្អជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើង។

ដោយឡែកការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការនៅឃុំ ឧត្តមសុរិយា នៅមិនទាន់មានដំណើរការល្អនោះទេព្រោះជាក់ស្តែងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់នេះហាក់ដូចជាមិនទាន់បានឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចង់បាននៅឡើយទេ។ យើងសង្កេតឃើញថាការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ នៅមានបញ្ហារាំងស្ទះមួយចំនួនចំពោះកិច្ចដំណើរការនៃការអនុវត្ត។ អាស្រ័យហេតុនេះយើងនឹងធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើកិច្ចដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ ឃុំខាងលើដោយផ្ទាល់ថាតើមានដំណើរប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងដូចម្តេច?

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុង ឃុំឧត្តមសុរិយានេះបានចោទជាបញ្ហាមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- ១. តើការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ ឧត្តមសុរិយា មានដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងដូចម្តេច?
- ២. តើក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ មានតួនាទី និងភារកិច្ចអ្វីខ្លះ? ហើយបានអនុវត្តតួនាទីភារកិច្ចរបស់ខ្លួនបានកម្រិតណា?
- ៣. តើមានបញ្ហាប្រឈមអ្វីខ្លះដែលជាកត្តានាំឱ្យមានការរាំងស្ទះដល់ការអភិវឌ្ឍឃុំ?
- ៤. តើឃុំត្រូវមានដំណោះស្រាយយ៉ាងណាខ្លះដើម្បីធ្វើការកែលម្អ និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់នោះ?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

គោលបំណងដែលជំរុញឱ្យមានការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទមួយនេះគឺ៖

- ១. ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីតថភាពជាក់ស្តែងនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់
- ២. ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់អំពីដំណើរការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ

៣. ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់ពីដំណើរការផ្តល់សេវាសាធារណៈដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់

៤. ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់អំពីដំណើរការអភិវឌ្ឍរបស់ឃុំ ខត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ

នៅក្នុងរបបគំហើញខាងលើនេះយើងនឹងយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើការកែលម្អនូវចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលជាកត្តារាំងស្ទះដល់ដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍរបស់ឃុំ ខត្តមសុរិយា។

៤. ផែនការកំណត់ និងទំហំនៃការស្រាវជ្រាវ

ចំពោះផែនការកំណត់ និងទំហំនៃការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុងឃុំ ខត្តមសុរិយា នេះមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់តែទៅលើសកម្មភាពការងាររបស់រដ្ឋបាលឃុំ ខត្តមសុរិយាស្ថិតនៅក្នុងស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ដែលជាទីតាំងត្រូវធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ក្នុងនោះផងដែរអាត្មាភាពបានកំណត់រយៈពេលនៃការអនុវត្តការងារស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី ២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ដល់ថ្ងៃទី ២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១ តាមកាលកំណត់។

៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

ការលើកយកនូវប្រធានបទនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុង ឃុំខត្តមសុរិយា មកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ អ្នកសិក្សាផ្នែករដ្ឋបាលសាធារណៈព្រោះថាការសិក្សាតែទៅលើទ្រឹស្តីមួយមុខវាមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ គឺទាមទារឱ្យមានការអនុវត្តជាក់ស្តែងទៀតទើបល្អប្រសើរនេះគឺជាឱកាសដ៏ល្អក្នុងការចុះទៅសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយផ្ទាល់ដល់ទីកន្លែង ដើម្បីទទួលបាននូវបទពិសោធន៍ថ្មីបន្ថែមពីការសិក្សាទ្រឹស្តីនៅក្នុងសាលា។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានផ្តល់ឱ្យអាត្មាភាពក្នុងការសិក្សាដើម្បីពិភាក្សាមូលមតិយោបល់ទស្សនៈ ការយល់ឃើញទៅវិញទៅមកសំខាន់ជាងនេះទៅទៀតនោះ គឺទទួលបាននូវចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ថ្មីៗផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការងាររដ្ឋបាល នៅមូលដ្ឋានដែលជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការសិក្សាលើមុខជំនាញរដ្ឋបាលសាធារណៈនេះ។ លទ្ធផលដែលទទួលបានពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះជាចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ល្អប្រសើរសម្រាប់ខ្លួនឯងផ្ទាល់ និងសង្គមជាតិទាំងមូលតាមរយៈការកែលម្អនូវចំណុចខ្វះខាតដែលមាន ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការអភិវឌ្ឍនៅមូលដ្ឋាន និងជាពិសេសទុកជាឯកសារសម្រាប់និស្សិតប្តូរជំនាន់ក្រោយបានអានបានមើលផងដែរ។

៦. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុងឃុំ ខត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ គឺគ្រាន់តែជាសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាប៉ុណ្ណោះដូច្នេះយើងសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងដកស្រង់លើកយកនូវឯកសារដែលមានស្រាប់ដូចជា ច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា សៀវភៅរបាយការណ៍ឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ និងស្រាវជ្រាវតាមបណ្តាញអ៊ីនធឺណែតជាដើម។

នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះអាត្មាភាព បានខិតខំស្វែងរកឯកសារនានាដូចជានៅតាមបណ្ណាល័យបណ្ណាគារតូបលក់សៀវភៅមួយចំនួន ដើម្បីយកមកធ្វើជាឯកសារយោងឱ្យបានទូលំទូលាយ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះអាត្មាភាព បានសម្រេចចិត្តចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់បន្ថែមទៀតនៅទីតាំងដែលបានកំណត់ស្ថិតនៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ តែម្តង។ ការចុះទៅដល់មូលដ្ឋានផ្ទាល់បែបនេះគឺដើម្បីជួបសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងលោកមេឃុំ ស្មៀនឃុំ ប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីបានយល់កាន់តែច្បាស់ពីដំណើរការការងារ និងតថភាពជាក់ស្តែងនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ព្រមទាំងស្នើសុំឯកសារទិន្នន័យព័ត៌មានពិតប្រាកដយកមកចងក្រងធ្វើជាសារណានេះឡើង។ ការប្រមូលឯកសារទិន្នន័យព័ត៌មានជាច្រើន ប្រភពមកនេះគឺដើម្បីធ្វើការសិក្សាប្រៀបធៀប និងឆ្លុះបញ្ចាំងរវាងទ្រឹស្តីនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ជាមួយនឹងការងារជាក់ស្តែងនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលនៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា។

៧. វេនាសម្ព័ន្ធនៃសារណា

ក្នុងវេនាសម្ព័ន្ធនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុង ឃុំ ឧត្តមសុរិយាបានបែងចែកចេញជា ៤ជំពូកដូចខាងក្រោមនេះ៖

សេចក្តីផ្តើម អាត្មាភាពនិងនិយាយអំពីលំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវគោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវសារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និងវេនាសម្ព័ន្ធនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

ជំពូកទី១៖ ការគ្រប់គ្រង និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលឃុំ យើងនឹងនិយាយអំពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការ ទិសដៅការរៀបចំ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ កិច្ចការរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ និងតួនាទីការកិច្ចរដ្ឋបាល ឃុំ សង្កាត់ជាដើម។

ជំពូកទី២៖ ស្ថានភាពទូទៅនៃ ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ យើងនឹងនិយាយអំពីស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រប្រជាសាស្ត្រការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលឃុំនិងការអភិវឌ្ឍ ឃុំឧត្តមសុរិយា។

ជំពូកទី៣៖ ការរៀបចំរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដែលធ្វើឡើងដោយគណៈកម្មាធិការជាតិ។

ជំពូកទី៤៖ យើងនឹងនិយាយអំពីបញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយគ្រប់យ៉ាងដែលរដ្ឋបាលឃុំបានទទួលការដោះស្រាយដែលរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិបានដាក់មក។

ជំពូកទី១
ការគ្រប់គ្រង និង
ការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលក្នុងឃុំ សង្កាត់

ជំពូកទី១

ការគ្រប់គ្រង និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលក្នុងឃុំ សង្កាត់

១.១. ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល តាមបែបវិបស្សការ

មុននឹងឈានទៅដល់ការបកស្រាយទៅលើប្រធានបទដែលនិយាយអំពី «ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិបស្សការនៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ» ជាដំបូងយើងត្រូវធ្វើការសិក្សាលើយល់នូវនិយមន័យរបស់ពាក្យគន្លឹះនៃប្រធានបទជាមុនសិន ដើម្បីងាយយល់ពីអត្ថន័យខ្លឹមសាររបស់ប្រធានបទទាំងមូល។

១.១.១ និយមន័យគ្រប់គ្រង

គ្រប់គ្រង (កិរិយាសព្ទ) ពាក្យនេះបានមកពីពាក្យថា គ្រប់គ្រង

គ្រប់ (គុណសព្ទ) ពេញត្រឹម របស់នេះគ្រប់ចំនួនគ្មានខ្វះ

គ្រង (កិរិយាសព្ទ) ចាំថែរក្សា រក្សាជាជំនួស

គ្រង (សង្ឃសព្ទ) ស្លៀកដណ្តប់ត្រែចិវរ ឧទាហរណ៍ លោកសង្ឃគ្រងចិវរ

គ្រប់គ្រង ឬគ្រប់គ្រង មានន័យថា បីបាច់ ថែរក្សា ថែទាំដោយទទួលបានបន្ទុក រងខុសត្រូវលើខ្លួន។¹

ដូច្នេះ ពាក្យថាគ្រប់គ្រងនេះ យើងអាចឱ្យនិយមន័យជារួមថា គឺជាដំណើរការនៃការអនុវត្តចាត់ចែង និងគ្រប់គ្រងការងារដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅរបស់អង្គភាព ឬស្ថាប័នណាមួយដោយមានទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ដើម្បីធ្វើឱ្យការងារនោះមានប្រសិទ្ធភាពល្អប្រសើរទៅតាមការរំពឹងទុក។

១.១.២. និយមន័យរដ្ឋបាល

រដ្ឋបាល (Administration) ត្រូវបានគេឱ្យនិយមន័យផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន ប៉ុន្តែនៅក្នុងទីនេះយើងលើកយកអត្ថន័យសំខាន់ៗ បី មកបង្ហាញគឺ៖

១.១.២.១. អត្ថន័យអក្សរសាស្ត្រ

រដ្ឋបាល មកពីពាក្យថា រដ្ឋ+បាល

រដ្ឋ (ជាពាក្យបាលី) មានន័យថា ដែន ប្រទេស អ្នកនៅដែន រាស្ត្រ ប្រជាជន។² ឧទាហរណ៍ រដ្ឋកិច្ច រដ្ឋធម្មនុញ្ញ រដ្ឋាភិបាល ជាដើម។ល។ បាល (ជាពាក្យបាលី) មានន័យថា ការថែរក្សា ការគ្រប់គ្រង។ ជារួមមករដ្ឋបាលមានន័យថា អ្នករក្សាដែន ឬប្រទេស។³ ឧទាហរណ៍ ក្រសួងរាជការកាន់កាប់កិច្ចការក្នុងប្រទេសជាតិគ្នានឹងតុលាការ មន្ត្រីខាងរដ្ឋបាល ក្របខណ្ឌខាងរដ្ឋបាល។

¹ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត, វចនានុក្រមខ្មែរ (ភ្នំពេញ៖ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ១៩៦៧), ១៥០
² សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត, វចនានុក្រមខ្មែរ (ភ្នំពេញ៖ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ១៩៦៧), ៩៧៥
³ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត, វចនានុក្រមខ្មែរ (ភ្នំពេញ៖ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ១៩៦៧), ៩៧៦

១.១.២.២. អត្ថន័យទូលាយតាមបែបបច្ចេកទេស

រដ្ឋបាលមានន័យពីរដែលអាចប្រើបានទាំងវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន។

តាមអត្ថន័យទី១ «រដ្ឋបាល» សំដៅដល់ «សកម្មភាព» ឧទាហរណ៍ កិច្ចការរបស់ក្រុមហ៊ុនកាត់ដេរ (វិស័យឯកជន) កិច្ចការរបស់ក្រសួងទេសចរណ៍ (វិស័យសាធារណៈ)។

តាមអត្ថន័យទី២ «រដ្ឋបាល» សំដៅដល់ «អង្គការ» ឧទាហរណ៍ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលរបស់ក្រុមហ៊ុនអាហារណែនីហាវណ (វិស័យឯកជន) ក្រសួងទេសចរណ៍ (វិស័យសាធារណៈ)។⁴

១.១.២.៣. អត្ថន័យចង្អៀតតាមបែបបច្ចេកទេស

ពាក្យ «រដ្ឋបាល» សំដៅដល់ «រដ្ឋបាលសាធារណៈ»។ យើងអាចប្រើប្រាស់ពាក្យថា «រដ្ឋការ» ឬ «រាជការ» ដែលមិននាំឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំជាមួយនឹងពាក្យ «រដ្ឋបាល» ក្នុងវិស័យឯកជន។ រាជការ សំដៅដល់ក្រសួងស្ថាប័ន អង្គភាពនីមួយៗរបស់រដ្ឋ ដែលមានមន្ត្រីរាជការស្ថិតក្នុងក្របខណ្ឌរដ្ឋ បម្រើការងាររដ្ឋមានមុខតំណែងតួនាទីនិងទទួលប្រាក់បៀវត្សពីរដ្ឋ។

សរុបរួមមករដ្ឋបាលមានន័យថា ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋមួយដែលអាជ្ញាធរ ធ្វើការរៀបចំគ្រប់គ្រងចាត់ចែងដើម្បីបម្រើប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានកាន់តែល្អប្រសើរឡើង សំដៅទៅលើកម្មសកម្មភាពជីវភាពរស់នៅ ឆ្ពោះទៅកាន់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។

១.១.៣. និយមន័យវិមជ្ឈការ

វិមជ្ឈការ មានន័យថា រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សានូវភាពជាម្ចាស់លើមុខងារ សិទ្ធិអំណាចការទទួលខុសត្រូវ និងធនធាន (ហិរញ្ញវត្ថុ ទ្រព្យសម្បត្តិ និងបុគ្គលិក) ឱ្យទៅក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិដូចជាក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន។ ក្រុមប្រឹក្សា ត្រូវមានគណនេយ្យភាព ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានលើបញ្ហាទាំងនេះ។⁵ វិមជ្ឈការ គឺជាការផ្ទេរអំណាច មុខងារការទទួលខុសត្រូវ និងធនធានមួយចំនួនពីរដ្ឋបាលកណ្តាលទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដែលកើតឡើងដោយការបោះឆ្នោត តាមបែបលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ។⁶

⁴ បណ្ឌិត សាយ ហ៊ុយ, នីតិរដ្ឋបាលទូទៅ, (បោះពុម្ពលើកទី៤៖បណ្ណការអង្គរ, ២០០៦).១១

⁵ ក្រសួងមហាផ្ទៃ, ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់តាមបែបវិមជ្ឈការ, ឆ្នាំ២០១៧

⁶ ការផ្សាយរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់, ខែមករា ២០០២, ៥

ដូច្នេះ រដ្ឋត្រូវតែប្រគល់អំណាចមួយចំនួនទៅឱ្យឃុំ សង្កាត់សម្រាប់សម្រេចកិច្ចការមូលដ្ឋានខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដោយមិនចាំបាច់សុំការអនុញ្ញាតពី អាជ្ញាធរថ្នាក់កណ្តាលឡើយ ដោយគ្រាន់តែមានការត្រួតពិនិត្យតាមនីតិវិធី ក្នុងភាពលើសេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋតែប៉ុណ្ណោះ។ តាមរយៈ ឃុំ សង្កាត់ទទួលបាននូវអំណាចការទទួលខុសត្រូវ មួយចំនួនដែលប្រគល់ឱ្យដោយច្បាប់ និងមានមធ្យោបាយមួយចំនួនគឺជាថវិការបស់ឃុំ សង្កាត់ដោយផ្ទាល់ ឬ ធនធានដែលមាននៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីរបស់ខ្លួនដែលហៅថាវិមជ្ឈការ។

របៀបគ្រប់គ្រងផ្តល់ឋានៈដល់មូលដ្ឋាននូវបុគ្គលភាពច្បាប់ទទួលស្គាល់។ អំណាចកណ្តាលមិនត្រូវបានផ្តុំនៅ ក្នុងដៃរដ្ឋតែម្នាក់ឯងនោះទេពេលគឺជាការប្រគល់អំណាចទៅឱ្យថ្នាក់ក្រោមតាម រយៈច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រង រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់បានបង្កើតឱ្យឃុំ សង្កាត់ដឹកនាំដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដែលទទួលបាននូវសិទ្ធិអំណាចនៅក្នុងការអនុវត្តការងារ និងសម្រេចកិច្ចការដោយភាពជាម្ចាស់ការ និងទទួលខុសត្រូវដោយអនុវត្តតាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដោយមានប្រជាពលរដ្ឋចូលរួម។

១.១.៤. ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃក្រុមប្រឹក្សា

ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន។ ហើយប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍ មូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន។ លើសពីនេះទៅទៀត ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទាំងអស់ត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើស រើសឡើងតាមលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យ ដូច្នេះ ក្រុមប្រឹក្សានេះជាតំណាងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ ខ្លួន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានអាណត្តិ ៥ឆ្នាំ ហើយត្រូវបានផុតកំណត់នៅពេលដែលមានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ថ្មីចូលកាន់តំណែង។⁷ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបានផ្តល់ការទទួលខុសត្រូវ និងភារកិច្ចជាច្រើនដែលខុសប្លែក ទាំងស្រុងពីការទទួលខុសត្រូវ និងភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់កាលពីមុនបោះឆ្នោត២០០២។ ភារកិច្ច សំខាន់បំផុតរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់គឺអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់លើកម្ពស់សុខុមាលភាព និងមានគណនេយ្យ ភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនថែមទៀតផង។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធានាឱ្យបានថាសហគមន៍នៅមូល ដ្ឋានចូលរួមយ៉ាងពេញលេញ និងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និង សេចក្តីសម្រេចនានាដែលមានឥទ្ធិពល ទៅលើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដូចជា សេចក្តីសម្រេចលើការ ប្រើប្រាស់ធនធានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនជាដើម។ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចដែលមានការចូលរួម ពីប្រជាពលរដ្ឋទើបសេចក្តីសម្រេចនោះទទួលបាននូវប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

⁷ មាត្រា១១ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១

១.១.៥. ការអនុវត្តវិមជ្ឈការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានកំណត់ប្រកាន់យកនូវលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស។ ឃុំ សង្កាត់ជារដ្ឋបាលមួយដែលមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយផ្ទាល់ និងជាប្រចាំជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ នៅមូលដ្ឋានដែនដីរបស់ខ្លួន។ រដ្ឋបាលថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់កើតចេញដោយផ្ទាល់ពីប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំសង្កាត់ដែលបានធ្វើការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតាំងជាតំណាង ដូច្នោះ ប្រជាពលរដ្ឋជាម្ចាស់លើរដ្ឋបាលនោះ។ ការធ្វើវិមជ្ឈការនៅឃុំ សង្កាត់ធ្វើឱ្យលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យបានចាក់ឫសកាន់តែរឹងមាំថែមទៀតដោយសារឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិ និងអំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងការងារដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ យុត្តិធម៌ និងមានតម្លាភាពគ្នា។ ទោះបីជាជួបប្រទះនូវការលំបាកខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុឬមធ្យោបាយសម្ភារៈយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលបានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយបណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីរៀបចំកសាងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងវិមជ្ឈការ ជំរុញការស្តារ និងអភិវឌ្ឍសង្គមមួយប្រកបដោយ ស្ថិរភាព និងវឌ្ឍនភាពឆ្ពោះទៅកាន់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋាន។

វិមជ្ឈការវាជាទម្រង់បែបបទមួយ ដែលជំរុញលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យក្នុងការទទួលខុសត្រូវ និងកាត់បន្ថយនូវអំពើពុករលួយជាដើម។ ការជំរុញឱ្យមានការអភិវឌ្ឍដោយមានការចូលរួមពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋនេះគឺដើម្បីលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅទីជនបទ។

វិមជ្ឈការអាចធ្វើទៅបានគឺអាស្រ័យទៅលើកត្តាធនធានមនុស្សកត្តាធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងបទពិសោធន៍។ ដូច្នោះ ដើម្បីធ្វើឱ្យការអនុវត្តនូវការគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ មានការទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់ក្នុងការប្រើប្រាស់នូវសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួន និងបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យសំដៅដល់ការបម្រើផលប្រយោជន៍ ជូនប្រជាពលរដ្ឋឱ្យមានភាពល្អប្រសើរឡើង។

១.១.៦. ហេតុផលនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់តាមវិមជ្ឈការ

ប្រទេសដែលអនុវត្តតាមគោលការណ៍វិមជ្ឈការ នាំមកនូវការរីកចំរើនខាងសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់រហ័សក៏ដូចជាការកាត់បន្ថយនូវភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងដោះស្រាយក្នុងការគ្រប់គ្រងឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ។ ការផ្តល់សេវាសាធារណៈកាន់តែប្រសើរឡើងដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការទទួលសុខត្រូវផ្ទាល់នៅមូលដ្ឋាន។ វិមជ្ឈការឃុំ សង្កាត់នេះគឺត្រូវបានអ្នកនយោបាយទាំងឡាយផ្តួចផ្តើមឡើងនិងអនុម័តយល់ព្រមអំពីកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការនេះហើយរាជរដ្ឋាភិបាលបានខិតខំ ធ្វើកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងវិមជ្ឈការនៅ ឃុំ សង្កាត់ដើម្បីទទួលបាននូវសមិទ្ធផលជាច្រើនដូចជាកាត់បន្ថយនូវភាពមិនអើពើចំពោះការអភិវឌ្ឍនៅមូលដ្ឋានជំរុញឱ្យមានការចូលរួម និងសកម្មភាពរួមរួមផ្សេងៗរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋានឱ្យកាន់តែខ្លាំងឡើង។ ពង្រឹងការឆ្លើយតបឱ្យបានឆាប់រហ័ស និងយល់ច្បាស់អំពីតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

បង្កើននូវលំហូរព័ត៌មានពីរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិទៅរដ្ឋបាលក្រោមជាតិធ្វើ ឱ្យគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍មានចីរភាពពង្រឹងនូវ តម្លាភាពជំរុញការទទួលខុសត្រូវកាន់តែខ្ពស់ និងធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវកិច្ចប្រឹងប្រែងថ្មីៗជាពិសេសធ្វើឱ្យកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍កាន់តែរលូនជាងមុនកាត់បន្ថយសកម្មភាពពុករលួយ និងពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅមូលដ្ឋាន។

១.២. ទិសដៅវិមជ្ឈការ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

ការធ្វើវិមជ្ឈការ គឺដើម្បីផ្តល់ឱកាសដល់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមកាន់តែទូលំទូលាយនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្តដែលមានផលប៉ះពាល់ទៅលើជីវភាពរស់នៅ និងអនាគតរបស់ខ្លួន។ លើសពីនេះទៅទៀតដើម្បី លើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យអភិបាលកិច្ចល្អ និងគុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូល ដ្ឋានជាពិសេសធានាដល់ការ អភិវឌ្ឍប្រកបដោយរីករាយទាំងការផ្តល់សេវាឱ្យនៅជិតប្រជាពលរដ្ឋ និងយល់ ច្បាស់អំពីតម្រូវការរបស់ពួកគាត់។

១.២.១. ការផ្តល់ឱកាសឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបានចូលរួមពេញលេញ

តាមរយៈប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចនៅមូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបមាន បុរស ស្ត្រី ចាស់ ក្មេង ជនងាយរងគ្រោះ។ល។ មានសិទ្ធិ និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ នៃដំណើរការអភិវឌ្ឍ មូលដ្ឋានដូចជា ការបញ្ចេញមតិ និងរួមចំណែកតាមមធ្យោបាយផ្សេងៗ។ ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិលើកឡើងអំពី សេចក្តីត្រូវការ និងផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមរយៈនីតិវិធី និងយន្តការដែលបានកំណត់ក្នុងក្របខណ្ឌ វិមជ្ឈការ។ ប្រជាពលរដ្ឋអាចបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដែលពួកគាត់គិតថាអាចតំណាងឱ្យផល ប្រយោជន៍របស់ពួកគាត់បានល្អប្រសើរបំផុត និងអាចទំនាក់ទំនងជាមួយពួកគាត់បានយ៉ាងងាយស្រួលចំពោះ ការងារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឃុំ សង្កាត់។ ប្រជាពលរដ្ឋអាចលើកឡើងពីបញ្ហា និងផលប្រយោជន៍របស់ពួកគាត់នៅ ក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ឃុំ សង្កាត់។ ជាពិសេសតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តគម្រោងនៅមូលដ្ឋាន និងការទទួល បានព័ត៌មានផ្សេងៗដែលពួកគាត់ចង់ដឹង គឺមានលក្ខណៈងាយស្រួល និងសុក្រឹត។ ការផ្តល់ឱកាសឱ្យ ប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមពេញលេញ គឺជាការកិច្ចយ៉ាងសំខាន់របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ហើយការចូលរួមនេះ អាចជួយឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ស្វែងយល់ពីសេចក្តីត្រូវការ និងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងធ្វើ ការឆ្លើយតបឱ្យចំគោលដៅប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋ បានចូលរួមគឺពួកគាត់មានអារម្មណ៍ថា ខ្លួនបានចូលរួម ចំពោះការទទួលខុសត្រូវចំពោះការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដូចនេះរាល់សេចក្តីសម្រេចចិត្តលើគម្រោង អភិវឌ្ឍស្ទើរតែទាំងអស់គឺទទួលបាននូវប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផល។

១.២.២. ការលើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ អភិបាលកិច្ចល្អ និងគុណភាពការរស់នៅ

វិមជ្ឈការ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការជំរុញអភិបាលកិច្ចល្អហើយ អភិបាលកិច្ចល្អ គឺជាការអនុវត្តការងារឱ្យបានសម្រេចទៅនឹងទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗមួយចំនួនដូចជា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

សង្កាត់ត្រូវបំពេញការងារដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានាដែលបានកំណត់។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតាមលក្ខណៈ ប្រជាធិបតេយ្យដោយប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនដូចនេះអ្វីដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានសម្រេច និងអនុវត្តគឺត្រូវទទួលខុសត្រូវយ៉ាងពេញលេញចំពោះមុខប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន មានន័យថាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធ្វើផែនការឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានពីរបៀបធនធានដែលខ្លួនមាន និងត្រូវធានាថាធនធានទាំងនោះពិតជាត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍ប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដោយតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវមានតម្លាភាពនៅក្នុងការងារដែលខ្លួនបានបំពេញទាំងអស់ហើយ ត្រូវជម្រាបជូនសាធារណជនពីកិច្ចការនានាដែលខ្លួនបានពិភាក្សា ឬសេចក្តីសម្រេចត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈតាមគ្រប់មធ្យោបាយ និងទទួលមតិយោបល់របស់សាធារណជនអំពីសេចក្តីសម្រេចនេះមកវិញ ទើបការអនុវត្តទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ ហើយការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគឺជាសមាសធាតុយ៉ាងសំខាន់មួយនៅក្នុងអភិបាលកិច្ចល្អ។

១.២.៣. ការធានាដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងការផ្តល់សេវាជាមូលដ្ឋាន

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ស្ថិតនៅកៀកកិតជាប់ជាមួយនឹងប្រជាពលរដ្ឋបំផុតហើយអាចដឹងច្បាស់អំពីសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាចរៀបចំផែនការ និងកម្មវិធីដើម្បីលើកកម្ពស់ និងកែលម្អជីវភាពការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។ ដូច្នេះ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាចប្រើប្រាស់ធនធានរបស់ឃុំ សង្កាត់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការឆ្លើយតបទៅ នឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន។ ប្រជាពលរដ្ឋអាចពិនិត្យមើលការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ថាតើការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនោះពិតជាបម្រើឱ្យផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដែរ ឬទេ។ ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋបានចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីវិនិយោគ និងការអនុវត្តគម្រោងនានានៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួននោះ នឹងធ្វើឱ្យពួកគាត់កាន់តែទទួលខុសត្រូវច្រើនថែមទៀតនៅក្នុងការអនុវត្តផែនការទាំងនោះ។

ជំពូកទី ២

ដំណើរការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល

ឃុំឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ

ជំពូកទី ២

ដំណើរការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ

២.១. ស្ថានភាពទូទៅ

២.១.១. ស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ

ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ជាឃុំមួយក្នុងចំណោមឃុំទាំង ១៤ នៃស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ដែលស្ថិតនៅ ទិសឦសាន នៃទីរួមស្រុកត្រាំកក់ មានចម្ងាយពី ១៣ គីឡូម៉ែត្រ ពីទីរួមខេត្ត មានផ្ទៃដីសរុប ២៩២៩ ហិកតាក្នុង នោះផ្ទៃដីដំណាំបង្កបង្កើនផលស្រូវជាដើមមានចំនួន ១៨៩៤ហិកតាផ្ទៃដីលំនៅឋាន ៨៣៥ហិកតា និងផ្ទៃដី ផ្សេងៗទៀតមានចំនួន ២០០ហិកតា។^១ ឃុំ ឧត្តមសុរិយាមានមានព្រំប្រទល់:

ខាងកើតជាប់នឹងឃុំ លំចង់ ស្រុកសំរោង

ខាងលិចជាប់ទៅនឹងផ្លូវជាតិលេខ ៣

ខាងជើងជាប់នឹង ស្ទឹងស្លាតូរ

ខាងត្បូងជាប់នឹងឃុំ លាយបូរ ស្រុកត្រាំកក់។

២.១.២. ស្ថានភាពប្រជាសាស្ត្រ

ឃុំឧត្តមសុរិយា ប្រជាជនសរុបចំនួន ១២៤៤៩ នាក់ និងមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅសរុបចំនួន ២៥៥១ គ្រួសារដែលក្នុងនោះមានស្រីចំនួន ៦០៦០ នាក់ និងប្រុសមានចំនួន ៦៣៨៩ នាក់។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលមាន អាយុចាប់ពី១ឆ្នាំដល់១៧ឆ្នាំមានចំនួន ៦៦% ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានអាយុចាប់ពី ១៨ ឆ្នាំ ដល់ ៦០ ឆ្នាំមាន ចំនួន ៥៦% ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានអាយុចាប់ពី ៦១ ឆ្នាំឡើងទៅមានចំនួន ៩% មេគ្រួសារជាស្រ្តី មានចំនួន ២៣% កំណើនប្រជាពលរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ ២ % អត្រាភាពក្រីក្រមានចំនួន ២០%។^២

ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតមានចំនួន ៧៣៣២នាក់ ក្នុងនោះស្រីមាន ៣៨១២ នាក់និងប្រុសមាន ៣៥២០ (ទិន្នន័យក្នុងឆ្នាំ ២០២០)។ ការប្រកបមុខរបររបស់សម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតប្រចាំថ្ងៃ របស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុង ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ភាគច្រើនគឺធ្វើកសិកម្មដាំដុះស្រូវនៅរដូវវស្សាដែលក្នុងនោះបើយើងគិត ជាតួលេខគឺ មុខរបរកសិកម្មជាចម្បងមានចំនួន ៩០,៧% មុខរបរសិប្បកម្មជាចម្បង ០% និងមុខរបរផ្នែកសេវា កម្មជាចម្បងមានចំនួន១៣%។ គឺជាការបរិយាមិតសមិទ្ធផលការងារប្រចាំឆ្នាំទី៣. នៃអាណត្តិទី៤. របស់ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ ដើម្បីតបនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍យុវជន ៥ឆ្នាំ (២០១៧-២០២១) តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធី វិនិយោគប្រចាំឆ្នាំ។

^១របាយការណ៍ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩

^២សៀវភៅកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិលឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ (២០២០-២០២២)

២.២. ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលឃុំ ឧត្តមសុរិយា

២.២.១. សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

យោងតាមប្រកាសរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃលេខ ៧៩៥៩ ប្រក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការ ទទួលស្គាល់សមាសភាពប្រធានក្រុមប្រឹក្សា មេឃុំ ជំទប់ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នៃឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ឧត្តមសុរិយា នៅក្នុងអាណត្តិទី៤នេះ មានសមាសភាពចំនួន១០ ស្រ្តី១នាក់ ដូចមាន រាយនាមខាងក្រោម៖

- ១. លោក ចាន់ ម៉ៅ ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ២. លោកស្រី គុច សារិន ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៣. លោក ម៉ៅ អូន ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៤. លោក នាង សារុន ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៥. មាស កន ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៦. អៀ ជឹម ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៧. រស់ ចំណាន ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៨. ប៉ុង ខុំ ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ៩. ដុក វ៉ាន ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ១០. ថាន់ ស្រីវត្ត ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

យោងតាមប្រកាសដែលទទួលស្គាល់សមាសភាពជាមេឃុំ ជំទប់ទី១ និងជំទប់ទី២ នៃឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម៖

- ១. លោក ចាន់ ម៉ៅ ជាមេឃុំ
- ២. លោក ជា នឹម ជាជំទប់ទី១
- ៣. លោក នាង សារុន ជាជំទប់ទី២

២.២.២. គណៈកម្មាធិការនានារបស់ឃុំ

២.២.២.១. គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា ឃុំឧត្តមសុរិយា

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកាឃុំឧត្តមសុរិយា មានសមាសភាពចំនួន ៣៤ រូប¹⁰ រួមទាំងមេភូមិ១៤ ដឹកនាំដោយប្រធាន១រូប ជាមេឃុំ និងមានសមាជិកចំនួន ២៣ រូបទៀត ដែលមានរាយនាមដូចខាងក្រោម៖

¹⁰ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការកែសម្រួលគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការឃុំ និងថវិកា,លេខ:០០១/សសរ២០។

១. លោក ចាន់ ម៉ៅ	មេឃុំ	ប្រធាន	
២. លោក ជា នីម	សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ	អនុប្រធាន	
៣. លោក ឱ សាន	សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ	អនុប្រធាន	
៤. លោក គួវ ចន្ទា	សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ		សមាជិក
៥. លោកស្រី គុច សារិន	មន្ត្រីបង្គោលទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ		សមាជិក
៦. លោក ណុប រ៉ែន	ស្មៀនឃុំ (លេខាត់ត្រា)		សមាជិក
៧. លោក យ៉ង យី	មេភូមិ	តាល្បើ	សមាជិក
៨. លោកស្រី ហៀង ទូច	សមាជិកភូមិ	តាល្បើ	សមាជិក
៩. លោក ជា ទ្រី	មេភូមិ	ប្របសៀម	សមាជិក
១០. លោកស្រី ទូច ផល្លី	សមាជិកភូមិ	ប្របសៀម	សមាជិក
១១. លោក ស្រី ផន	មេភូមិ	ត្រពាំងត្រគាត	សមាជិក
១២. លោកស្រី ហង សំ	សមាជិកភូមិ	ត្រពាំងត្រគាត	សមាជិក
១៣. លោក ផូ ខន	មេភូមិ	ត្រពាំងរ៉ែន	សមាជិក
១៤. លោកស្រី ញឹម យឿង	សមាជិកភូមិ	ត្រពាំងរ៉ែន	សមាជិក
១៥. លោក ចាប សាយ	មេភូមិ	ស្រង៉ែ	សមាជិក
១៦. លោកស្រី ស្រី សូត្រ	សមាជិកភូមិ	ស្រង៉ែ	សមាជិក
១៧. លោក អ៊ុក សុផាត	មេភូមិ	រំពាក់ពេន	សមាជិក
១៨. លោកស្រី ប៉ុក ភឿន	សមាជិកភូមិ	រំពាក់ពេន	សមាជិក
១៩. លោក ឈឹម សុផល	មេភូមិ	ត្រពាំងថ្នាន់	សមាជិក
២០. លោកស្រី សៅ ស៊ឹម	សមាជិកភូមិ	ត្រពាំងថ្នាន់	សមាជិក
២១. លោក ឌី ឆន	មេភូមិ	តាសូរ	សមាជិក
២២. លោកស្រី សុខុន	សមាជិកភូមិ	តាសូរ	សមាជិក
២៣. លោក គង បាន	មេភូមិ	ត្រពាំងឈូក	សមាជិក
២៤. លោកស្រី សុខ ចាន់ធឿន	សមាជិកភូមិ	ត្រពាំងឈូក	សមាជិក
២៥. លោក ស សង្ហាត	មេភូមិ	ព្រៃឈើទាល	សមាជិក
២៦. លោកស្រី ឡុង សាវ៉ែម	សមាជិកភូមិ	ព្រៃឈើទាល	សមាជិក
២៧. លោក ពុត រ៉ែន	មេភូមិ	រំលេចស្វាយ	សមាជិក

២៨. លោកស្រី ភឿក សំបាត់	សមាជិកភូមិ	រំលេចស្វាយ	សមាជិក
២៩. លោក ឆឹង សុខា	មេភូមិ	ដកវ៉ាន	សមាជិក
៣០. លោកស្រី គុយ គៀន	សមាជិកភូមិ	ដកវ៉ាន	សមាជិក
៣១. លោក សំ ភឿង	មេភូមិ	ចុងអាង	សមាជិក
៣២. លោកស្រី តាប សុខលី	សមាជិកភូមិ	ចុងអាង	សមាជិក
៣៣. លោក ឆាយ ង៉ែត	មេភូមិ	អង់រំពាក់	សមាជិក
៣៤. លោកស្រី ង៉ាន និច	សមាជិកភូមិ	អង់រំពាក់	សមាជិក

គណៈកម្មាធិការនេះ ទទួលខុសត្រូវជួយមេឃុំក្នុងការរៀបចំ កសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីវិនិយោគឃុំ និងរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់ឃុំ។ ទន្ទឹមនឹងនោះគណៈកម្មាធិការនេះត្រូវអនុវត្តនីតិវិធីកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីវិនិយោគឃុំ និងរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់ឃុំ តាមអភិក្រមដោយមានការចូលរួមពីគ្រប់ភាគីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

២.២.២.២. គណៈកម្មការលទ្ធកម្ម

គណៈកម្មការលទ្ធកម្មឃុំ ឧត្តមសុរិយា មានសមាសភាពចំនួន ៤រូប¹¹ ដឹកនាំដោយប្រធាន ១រូបជាមេឃុំ និងមានសមាសភាពចំនួន ៣រូប ទៀតដែលមានរាយនាមដូចខាងក្រោម៖

- ១. លោកមេឃុំ ចាន់ ម៉ៅ ជាប្រធានគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម
- ២. លោក ជា នីម ជាសមាជិក
- ៣. លោក តូ ចន្ទា ជាសមាជិក
- ៤. លោក ងុក រ៉ន ស្មៀនឃុំ ជាលេខាធិការ

គណៈកម្មការលទ្ធកម្ម ឃុំឧត្តមសុរិយាមានភារៈកិច្ចដូចជាធានាឱ្យលទ្ធកម្មការងារសាងសង់ការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារ និងការផ្តល់សេវាប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយតម្លាភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសន្សំសំចៃបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបានដោយធានាគុណភាព។ ធានាឱ្យអ្នកទទួលបានការផ្តល់សេវា និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសស្មើគ្នាដើម្បីចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការដេញថ្លៃក្រោមលក្ខខណ្ឌយុត្តិធម៌ ស្មើភាព និងធានាឱ្យលទ្ធផលនៃការដេញថ្លៃត្រូវប្រកាសជាធារណៈ។

ចំពោះវិធីសាស្ត្រនៃការដេញថ្លៃលទ្ធកម្មនេះគឺត្រូវមានការដេញថ្លៃដោយការប្រកួតប្រជែងជាចំហជាសាធារណៈមានការស្ទង់តម្លៃក្នុងស្រុក និងមានការទិញផ្ទាល់ ឬការចុះកិច្ចសន្យាផ្ទាល់ចរចាតម្លៃផ្ទាល់។ ម្យ៉ាងវិញទៀតមេឃុំមិនត្រូវទូទាត់ឱ្យអ្នកទទួលបានការប្តូរផ្គត់ផ្គង់ជាមុនទេ។ ការទូទាត់ត្រូវធ្វើឡើងតែនៅពេលណាដែលសម្ភារ

¹¹ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីបង្កើតគណៈកម្មការលទ្ធកម្មឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ លេខ ០០១/សសរ២០

ឬទំនិញត្រូវបានប្រគល់ត្រឹមត្រូវនូវការងារសំណង់ និងសេវាកម្មត្រូវបានបំពេញត្រឹមត្រូវទៅតាមលក្ខណៈដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។ គណៈកម្មការឃុំ ឧត្តមសុរិយា មានសិទ្ធិវាយតម្លៃលើការដេញថ្លៃរបស់អ្នកម៉ៅការ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ផ្តល់អនុសាសន៍លើការសម្រេចចុះកិច្ចសន្យា និងធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយសំឡេងគាំទ្រភាគច្រើនក្នុងករណីសំឡេងស្មើគ្នាសំឡេងប្រធានចាត់ទុកថាមានឧត្តមានភាព។

២.២.២.៣. គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារ ឃុំឧត្តមសុរិយា

គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារមានសមាសភាពចំនួន ២៤រូប¹² ដឹកនាំដោយប្រធាន ១រូប ជាមេឃុំ និងមានសមាសភាពចំនួន២៣ រូបទៀតជាអនុប្រធាន និងជាសមាជិកដែលមានរាយនាមដូចខាងក្រោម៖

១.លោកមេឃុំ	ចាន់ ម៉ៅ	ជាប្រធាន	
២.លោក ជា នីម	ជំទប់ទី១	ជាអនុប្រធាន	
៣.លោកស្រី គុច សារិន	ជំទប់ទី២	អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារឃុំ	សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍
៤.លោក ណុប រ៉ន	ស្មៀនឃុំ	លេខាតត្រា	សមាជិក
៥.លោក គៀត ធីណា	នាយប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំ		សមាជិក
៦.លោក កែវ រុំ	ប្រធានមណ្ឌលសុខភាពឃុំ		សមាជិក
៧.លោកស្រី សេង ស៊ីម	នាយកសាលាបឋមសិក្សាឧត្តមសុរិយា		សមាជិក
៨.លោក ឡុង សារ៉ាន់	នាយិការងារសាលាបឋមសិក្សាពោធិវន័		សមាជិក
៩.លោក ទេព សុខ	នាយកសាលាបឋមសិក្សាអង្គឈូក		សមាជិក
១០.លោក ស៊ិន ជា	នាយកអនុវិទ្យាល័យពោធិវន័		សមាជិក
១១.លោក កាន់ ប៊ុនហើល	ភូមិ	តាលឿ	សមាជិក
១២.លោក ផូ ខន	ភូមិ	ត្រពាំងរុន	សមាជិក
១៣.លោកស្រី ទូច ផល្លី	ភូមិ	ប្របសៀម	សមាជិក
១៤.លោកស្រី ហង់ សុំ	ភូមិ	ត្រពាំងត្រគៀត	សមាជិក
១៥.លោកស្រី ស្រី សូត្រ	ភូមិ	ស្រងែ	សមាជិក
១៦.លោកស្រី សៅ ស៊ីម	ភូមិ	ត្រពាំងថ្នាន់	សមាជិក
១៧.លោកស្រី សុខ សុខុន	ភូមិ	តាសូរ	សមាជិក
១៨.លោកស្រី តាប សុខលី	ភូមិ	ចុងអាង	សមាជិក

¹²សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការកែសម្រួលគណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារអាណត្តិទី៤ឆ្នាំ២០១៧-២០២២,លេខ ០០៤/សសរ២០

១៩.លោកស្រី ដាន់ និច	ភូមិ	អង្គរពាក់	សមាជិក
២០.លោកស្រី គួយ គៀន	ភូមិ	ដកវ៉ាន	សមាជិក
២១.លោកស្រី សុខ ចាន់ធឿន	ភូមិ	ត្រពាំងឈូក	សមាជិក
២២.លោកស្រី ឡុង សាវ៉ម	ភូមិ	ព្រៃឈើទាល	សមាជិក
២៣.លោកស្រី ភឿក សំបាត់	ភូមិ	រំលេចស្វាយ	សមាជិក
២៤.លោកស្រី ប៉ុក ភឿន	ភូមិ	រំពាក់ពេន	សមាជិក

គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារ មានភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- រៀបចំផែនការសកម្មភាព និងថវិកាប្រចាំរបស់គណៈកម្មាធិការជូនក្រុមប្រឹក្សាឃុំអនុម័ត
- ផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមេឃុំ ចំពោះការងារពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការនារី និងកុមារ នៅឃុំខត្តមសុរិយា
- អប់រំផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យយល់ដឹង អំពីច្បាប់គោលនយោបាយនានារបស់រដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិនារី និងកុមារនៅក្នុងឃុំ និងបំផុសចលនាសហគមន៍លើវិស័យសុខភាពអប់រំកិច្ចការពារអភិវឌ្ឍន៍កុមារ ព្រមទាំងការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានជូនទារក និងកុមារ
- ទាក់ទាញការគាំទ្រដើម្បីឱ្យនារីបានចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានឃុំ
- បង្កើន និងពង្រឹងនូវការប្រាស្រ័យទាក់ទងកិច្ចសហការ និងការសម្របសម្រួលរវាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងអ្នកផ្តល់សេវាកម្ម និងអ្នកភូមិដែលធ្វើសកម្មភាពជួយនារី និងកុមារនៅក្នុងឃុំរបស់ខ្លួន
- ជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំក្នុងការប្រមូលវិភាគព័ត៌មាន ទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហា និងតម្រូវការរបស់នារី និងកុមារដើម្បីដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ និងកម្មវិធីវិនិយោគ
- ចូលរួមអនុវត្ត ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផែនការសកម្មភាពឃុំពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពនារី និងកុមារ
- តាមដានស្ថានភាពនារី និងកុមារក្នុងឃុំ និងធ្វើរបាយការណ៍ទៀងទាត់ជូនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ព្រមទាំងដាក់បញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍ឃុំ
- មេឃុំ ដែលជាប្រធានគណៈកម្មាធិការ ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះក្រុមប្រឹក្សាឃុំរបស់ខ្លួន
- គណៈកម្មាធិការត្រូវសម្របសម្រួល និងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាកម្មនានា ផ្នែកសង្គមកិច្ចអ្នកស្ម័គ្រចិត្តភូមិ និងសហគមន៍ក្នុងឃុំ ដើម្បីបំពេញតួនាទីភារៈកិច្ចខាងលើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

២.២.២.៤. កិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការ

ជាគោលការណ៍កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការនានារបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវអនុវត្តដូចកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ដែរ ប៉ុន្តែមានចំណុចពិសេសមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

របៀបវារៈសម្រាប់កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការផ្តល់យោបល់របៀបវារៈ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការផ្តល់ យោបល់ត្រូវរៀបចំដោយស្ម័គ្រចិត្តដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមេឃុំនិងប្រធានគណៈកម្មាធិការ។ ប្រសិនបើសមាជិកកម្មាធិការច្រើនជាងមួយភាគបី មានបំណងពិភាក្សាលើបញ្ហាដែលស្ថិតនៅក្នុងការងាររបស់ គណៈកម្មាធិការបញ្ហានោះត្រូវដាក់ចូលក្នុងរបៀបវារៈ។

សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេច ដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងឯកភាពគ្នាតាមរយៈ ការលើកដៃចំពោះការធ្វើសេចក្តីសម្រេច។ ប្រសិនបើពុំមានការព្រមព្រៀងឯកភាពគ្នាទេគណៈកម្មាធិការត្រូវធ្វើ ការបោះឆ្នោត។ គណៈកម្មាធិការត្រូវធ្វើការរាយការណ៍អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនជូនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ឬជូនមេឃុំ ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។

២.២.៣. ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ

២.២.៣.១. ការរៀបចំ និងការអនុម័តថវិកាឃុំ

គម្រោងថវិការបស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយាត្រូវបានរៀបចំឡើងក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់មេឃុំនិងដោយមាន ជំនួយពីគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកាឃុំ រួចទើបបញ្ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងអនុ ម័ត។ ជាទូទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវអនុម័តគម្រោងថវិកានៃកិច្ចប្រជុំជាសាធារណៈឱ្យបានមុនថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា។

ជាក់ស្តែងឃុំឧត្តមសុរិយា មុននឹងរៀបចំអនុម័តថវិកានេះផងដែរ ឃុំតែងតែធ្វើការប្រឹក្សាយោបល់ពី ប្រជាពលរដ្ឋអំពីតម្រូវការរបស់ពួកគាត់ ថាតើពួកគាត់ចង់បានអ្វីខ្លះដើម្បីងាយស្រួលរៀបចំថវិកាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ទៅតាមទិសដៅដែលប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំចង់បាន។ ហើយជារៀងរាល់ឆ្នាំដំណើរការរៀបចំថវិកាត្រូវបាន កំណត់គោលដៅឱ្យមានការចូលរួមពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីជួយផ្តល់ជាមតិយោបល់ព្រមទាំងផ្តិតមេដៃ បញ្ជាក់ពីការចូលរួមរបស់ខ្លួន។ ប៉ុន្តែ ជារឿយៗក្រោយពេលប្រកាសផ្សាយឱ្យមានការចូលរួមប្រជុំពីសំណាក់ ប្រជាពលរដ្ឋប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើនជាមិនសូវចាប់អារម្មណ៍យកចិត្តទុកដាក់ និងពុំសូវឱ្យតម្លៃពីការចូលរួម របស់ខ្លួនឡើយដោយហេតុថា ប្រជាពលរដ្ឋគាត់ផ្តល់ភាពចាំបាច់ទៅលើការ ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតប្រចាំថ្ងៃជា ជាងការចូលរួមនេះចំណែកឯអ្នកខ្លះទៀតយល់ថា ការចូលរួមលុះត្រាតែបានអំណោយទើបពួកគាត់រីករាយនឹង អញ្ជើញទៅចូលរួម។

ចំពោះការរៀបចំគម្រោងថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១ របស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា គឺឃុំបានរៀបចំថវិកាចំនួន ៦៦៩.២២០.៦៦០ រៀល។ សម្រាប់ធ្វើការវិនិយោគនៅក្នុងឃុំ និងសម្រាប់បំពេញនូវតម្រូវការផ្សេងទៀតរបស់

ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងមូលដ្ឋាន។ បន្ទាបពីការអនុម័តគម្រោងថវិកានៅថ្នាក់ឃុំរួចរាល់ហើយ មេឃុំឧត្តមសុរិយា ក៏បញ្ជូនគម្រោងថវិកា នោះទៅកាន់អភិបាល ខេត្តតាកែវ។ ក្រោយពេលអភិបាលខេត្តឯកភាពលើគម្រោងថវិកា នេះហើយលោកក៏បញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹង ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកឱ្យលោកមេឃុំវិញហើយដើម្បីបញ្ជាក់ពី ការទទួលស្គាល់លើគម្រោងថវិកាដែលសេចក្តីជូនដំណឹងនេះក៏មានចម្លងជូន និងភ្ជាប់ជាមួយគម្រោងថវិកាទៅ ឱ្យមន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងរតនាគារខេត្ត តាកែវផងដែរ។

២.២.៣.២. ចំណូល ចំណាយថវិកាឧប្បត្តិ

ដោយយោងតាមអនុស្សរណៈស្តីពីការរៀបចំគម្រោងថវិកា ឆ្នាំ ២០២០ របស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា មានស្ថាន ភាពចំណូល ចំណាយ ដូចតទៅ៖

ក. ចំណូល

- ☛ ចំណូលចរន្ត ៦៧៧.៩៦៦.៧៨០ រៀល (ប្រាំមួយរយចិតសិបប្រាំពីរលានប្រាំបួនសែនប្រាំមួយម៉ឺនប្រាំ មួយពាន់ប្រាំពីររយប៉ែតសិប) រៀល
- ☛ ចំណូលមូលធន ៤៣១.០០០.០០០ រៀល (បួនរយសាមសិបមួយលានរៀល)
- ☛ សរុប ១.១០៨.៩៦៦.៧៨០ លានរៀល (មួយពាន់មួយរយប្រាំបីលានប្រាំបួនសែនប្រាំមួយម៉ឺនប្រាំមួយ ពាន់ប្រាំពីររយប៉ែតសិបរៀល)

ខ. ចំណាយ

- ☛ ចំណាយចរន្ត ៦៧៧.៩៦៦.៧៨០ លានរៀល (ប្រាំមួយរយចិតសិបប្រាំពីរលានប្រាំបួនសែនប្រាំមួយម៉ឺន ប្រាំមួយពាន់ ប្រាំពីររយប៉ែតសិប) រៀល
- ☛ ចំណាយមូលធន ៥៧៧.៩៥៦.៧៨០ លានរៀល (ប្រាំរយចិតសិបប្រាំពីរលានប្រាំបួនសែនប្រាំម៉ឺនប្រាំមួយ ពាន់ប្រាំពីររយប៉ែតសិបរៀល)
- ☛ សរុប ១.២៥៥.៩២៣.៥៦០ លានរៀល (មួយពាន់ពីររយហាសិបប្រាំលានប្រាំបួនសែនពីរម៉ឺនបីពាន់ប្រាំ រយហុកសិបរៀល)

គ. ប្រាក់ឧត្តមប្រចាំខែរបស់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមន្ត្រីភូមិ

យោងតាមអនុក្រឹត្យលេខ ៤៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ស្តីពីការកែប្រែ និងការតំឡើង ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែចំពោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំនីមួយៗ ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ មន្ត្រីភូមិ និង ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវបានកំណត់ដូចតទៅ៖

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា និងជាមេឃុំ	=	១,១១០,០០០ រៀល	ក្នុងមួយខែ
ជំទប់ទី១	=	៨៥០,០០០ រៀល	ក្នុងមួយខែ

ជំទប់ទី២	=	៨៥០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ	=	៧៤០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
មេភូមិ	=	៤០០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
អនុប្រធានភូមិ	=	២៨០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
សមាជិកភូមិ	=	២៥០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ

ដោយឡែកចាប់ពីខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របបប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែរបស់ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមន្ត្រី ភូមិ ត្រូវអនុវត្តតាមអនុក្រឹត្យលេខ៣៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ដែលបានកំណត់ដូចតទៅ៖

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា និងជាមេឃុំ	=	១,១១០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
ជំទប់ទី១	=	៨៥០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
ជំទប់ទី២	=	៨៥០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ	=	៧៤០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
មេភូមិ	=	៤០០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
អនុប្រធានភូមិ	=	២៨០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ
សមាជិកភូមិ	=	២៥០,០០០	រៀល	ក្នុងមួយខែ

២.៣.ការអភិវឌ្ឍឧត្តមសុនិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ

២.៣.១.ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ

ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ គឺមានអាណត្តិ ៥ឆ្នាំ ដូចគ្នាទៅនឹងអាណត្តិរបស់ក្រុមប្រឹក្សាដែរ។ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់កំណត់អំពីបញ្ហាតម្រូវការ និងយុទ្ធសាស្ត្រនានាដើម្បីដោះស្រាយរាល់បញ្ហាទាំងនោះសំដៅឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាជាអាទិភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

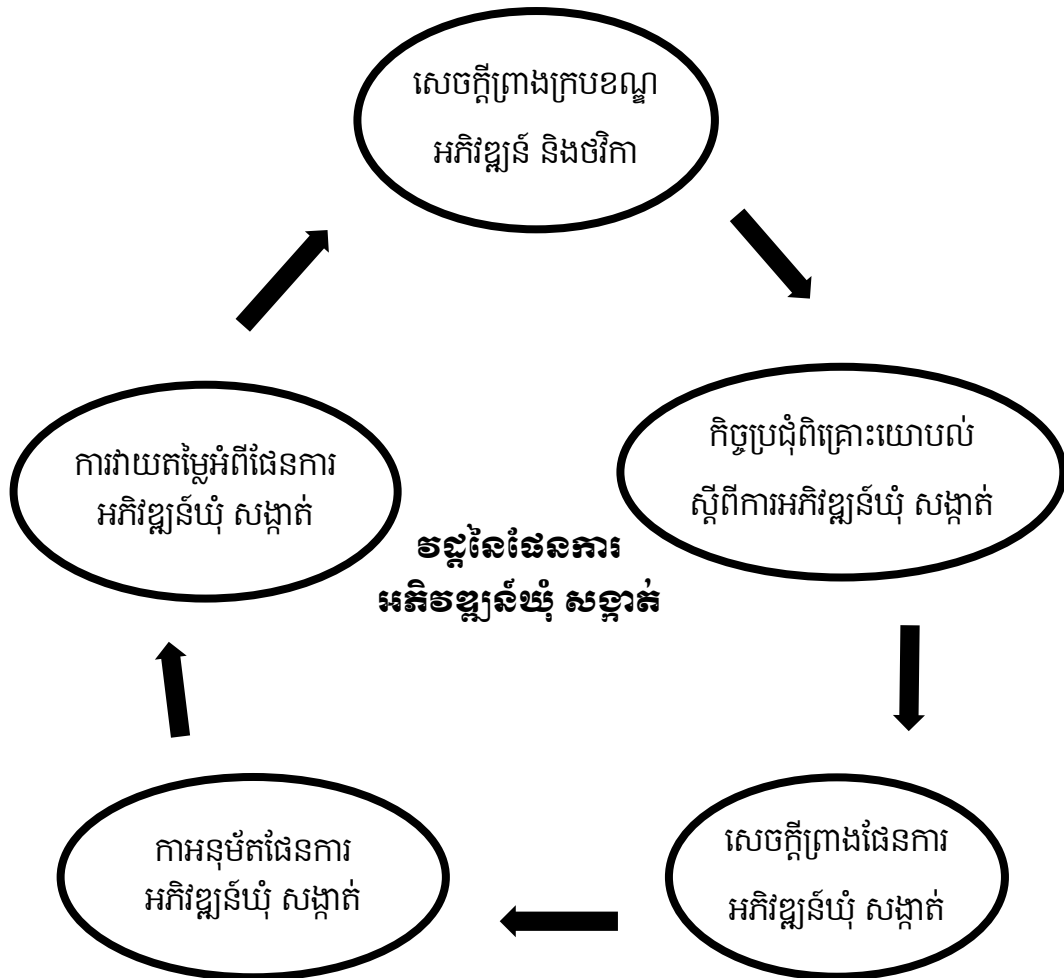
២.៣.១.១. ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជារដ្ឋបាលដែលនៅដាច់ឆ្ងាយពីរដ្ឋបាលកណ្តាល ប៉ុន្តែជារដ្ឋបាលដែលនៅកៀកកិតជិតជាប់ជាមួយនឹងប្រជាពលរដ្ឋជាងរដ្ឋបាលដទៃទៀត ហើយក៏បានដឹងច្បាស់ពីតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដូចជាស្ថានភាពនៃមូលដ្ឋានរបស់ឃុំ សង្កាត់ផ្ទាល់ផងដែរ។ ដូច្នេះ ការអភិវឌ្ឍក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ឃុំ សង្កាត់នីមួយៗត្រូវតែពឹងផ្អែកលើវិធានការ និងការរៀបចំគម្រោងនានារបស់ឃុំ សង្កាត់នីមួយៗស្របតាមលទ្ធភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ឃុំ សង្កាត់នោះ។

ការរៀបចំអនុម័ត និងអនុវត្តនូវផែនការអនុវត្តឃុំ សង្កាត់ គឺជាការកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ហើយគោលបំណងនៃការបង្កើតផែនការអភិវឌ្ឍនេះគឺដើម្បីកំណត់នូវទស្សនៈវិស័យកម្មវិធី និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន។ ថ្វីបើឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានកំណត់ឱ្យរៀបចំនូវផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ដោយខ្លួនឯង និងទៅតាមលទ្ធភាពនៃឃុំ សង្កាត់រៀងៗខ្លួនក៏ដោយតែផែនការអភិវឌ្ឍនេះត្រូវស្របទៅនឹងផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមកិច្ចរបស់ជាតិផងដែរ។ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍គឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ចាំបាច់ត្រូវតែរៀបចំ និងអនុម័តហើយធ្វើការកែសម្រួលនូវទិន្នន័យថ្មីៗដែលមានការប្រែប្រួលជាដៀងរាល់ឆ្នាំនៅពេលស្ថិតិក្នុងអាណត្តិឬក្នុងឆ្នាំទី១ នៃអាណត្តិក្រុមប្រឹក្សាដែលទើបនឹងជាប់ឆ្នោត។ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំ សង្កាត់ត្រូវរៀបចំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយមានផែនទី ស្ថិតិ និងសំណុំឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតភ្ជាប់មកជាមួយផង។ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់ត្រូវកំណត់ផងដែរនូវវិធីសាស្ត្រ និងមធ្យោបាយនានាដើម្បីបង្កលទ្ធភាពឱ្យមានការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋក្នុង ឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចដំណើរការនោះ។ ករណីដែលផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំសង្កាត់ណាមួយធ្វើឡើងមិនស្របតាមច្បាប់នោះទេ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃនឹងធ្វើការណែនាំឱ្យក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសង្កាត់ កែតម្រូវឱ្យបានសមស្របក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងយូរ ៤៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃទទួលបានច្បាប់ចម្លងនៃផែនការនោះ។ ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវធ្វើការកែសម្រួលផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនឱ្យបានសមស្របតាមការណែនាំរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។

២.៣.១.២. វដ្តនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍ សង្កាត់

វដ្តនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍ មាន៥ជំហាន គឺ១.សេចក្តីព្រាងក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍ និងថវិកា, ២.កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍សង្កាត់, ៣.សេចក្តីព្រាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំសង្កាត់, ៤.ការអនុម័តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់, ៥.ការវាយតម្លៃអំពីផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់។

ជំហានទី១៖ សេចក្តីព្រាងក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍ និងថវិកា

ជាដំបូងគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកាជួបប្រជុំនៅថ្នាក់ឃុំដើម្បីការវិភាគទិន្នន័យភូមិ និងទិន្នន័យឃុំ ឯកសារព័ត៌មានស្ថានភាពឃុំ និងទិន្នន័យ ឬព័ត៌មាន ស្ថានភាពឃុំ និងទិន្នន័យឬព័ត៌មាន និងប្រើឧបករណ៍វិភាគផ្សេងៗក្នុងការកំណត់អំពីបញ្ហា មូលហេតុនៃបញ្ហា និងដំណោះស្រាយនានាសម្រាប់ពិភាក្សាជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ។ បន្ទាប់មកគណៈកម្មាធិការធ្វើការជួបប្រជុំនៅថ្នាក់ឃុំម្តងទៀតដើម្បីបូកសរុបបញ្ហាមូលហេតុ

និងដំណោះស្រាយដែលបានមកពីបណ្តាលភូមិនានា និងពិភាក្សាកំណត់សេចក្តីត្រូវការអភិវឌ្ឍគោលដៅយុទ្ធ សាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ សកម្មភាពជាអាទិភាព ទំហំគម្រោង ទីតាំងគម្រោង និងតម្លៃប៉ាន់ស្មានគម្រោង។

ជំហានទី២៖ កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍

កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីប្រជុំជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុង ឃុំ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនានាផ្តល់មតិយោបល់ទៅលើសេចក្តីព្រាងក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍ និងថវិការបស់ឃុំ។

ជំហានទី៣៖ សេចក្តីព្រាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិការៀបចំសេចក្តីព្រាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ ហើយដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ដើម្បីពិនិត្យ និងឯកភាព។ បន្ទាប់ពីទទួលបានការឯកភាពមេឃុំ ធ្វើសេចក្តីព្រាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ តាមរយៈ អង្គការរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ខេត្តតាកែវ ដើម្បីពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់។

ជំហានទី៤៖ ការអនុម័តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា និងស្មៀនឃុំ ពិនិត្យពិចារណា និងកែសម្រួលសេចក្តីព្រាង ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ ទៅតាមមតិយោបល់របស់អភិបាលខេត្តតាកែវ។ ក្រោយមកទៀតក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ធ្វើការពិនិត្យ និងអនុម័តសេចក្តីព្រាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំនោះ។ ឯកសារផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំដែលបានអនុម័តរួចរាល់ហើយ ត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ និងប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់កសាងកម្មវិធីវិនិយោគប្រចាំឆ្នាំ។

ជំហានទី៥៖ ការវាយតម្លៃអំពីផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា ពិនិត្យ និងវាយតម្លៃទៅលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តផែនការ អភិវឌ្ឍន៍ឃុំ និងដកស្រង់បទពិសោធន៍នានាសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការគ្រប់គ្រងការអនុវត្ត និងការរៀបចំផែន ការពេលក្រោយ។

២.៣.១.៣. ការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍

នៅពេលអនុវត្តគម្រោង ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវធានាថាគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ពិសេសអ្នកទទួលបានផលពី គម្រោងបានចូលរួមយ៉ាងពេញលេញនៅក្នុងការរៀបចំគម្រោង និងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តគម្រោងដែលមាន ក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីវិនិយោគឃុំ។ មេឃុំ ត្រូវធ្វើលទ្ធកម្មការងារ សាងសង់ សម្ភារ ឬទំនិញ និង សេវា កម្មដើម្បីអនុវត្តគម្រោងទាំងអស់ និងសកម្មភាពនានាឱ្យស្របទៅតាមនីតិវិធីដែលបានកំណត់។ មុនធ្វើលទ្ធកម្ម ការងារសាងសង់ សម្ភារៈ ឬទំនិញ និងសេវាកម្មសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងណាមួយ មេឃុំ ត្រូវស្វែងរកការបញ្ជាក់ ផ្នែកបច្ចេកទេសពីមន្ទីរជំនាញ ឬអង្គការពាក់ព័ន្ធជុំវិញខេត្ត តាមរយៈអង្គការរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានខេត្ត។ ការវាយ តម្លៃគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទៅលើលទ្ធផល និងផលប៉ះពាល់ពីការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈ ពេល៦ខែ ចុងក្រោយនៃអាណត្តិរបស់ក្រុមប្រឹក្សា។

២.៣.១.៤. ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ

បន្ទាប់ពីការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ សង្កាត់រួចក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធ្វើការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃទៅលើសកម្មភាពនៃការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីគម្រោង និងការផ្តល់សេវា។ ដោយស្របទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាចនឹងជ្រើសរើសយកសមាសភាពផ្សេងទៀតមកអនុវត្តផែនការកម្មវិធី និងគម្រោងនានារបស់ឃុំ ឃុំនៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នៅតែជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការតាមដានការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃចំពោះការអនុវត្តរបស់សមាសភាពនោះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តផែនការរបស់ឃុំ សង្កាត់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវណែនាំដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ អំពីវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗក្នុងការអនុវត្តផែនការ និងការត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំចំពោះការប្រើប្រាស់មូល និធិសម្រាប់ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ។

២.៣.២. ក្របខណ្ឌវិនិយោគរបស់ឃុំ

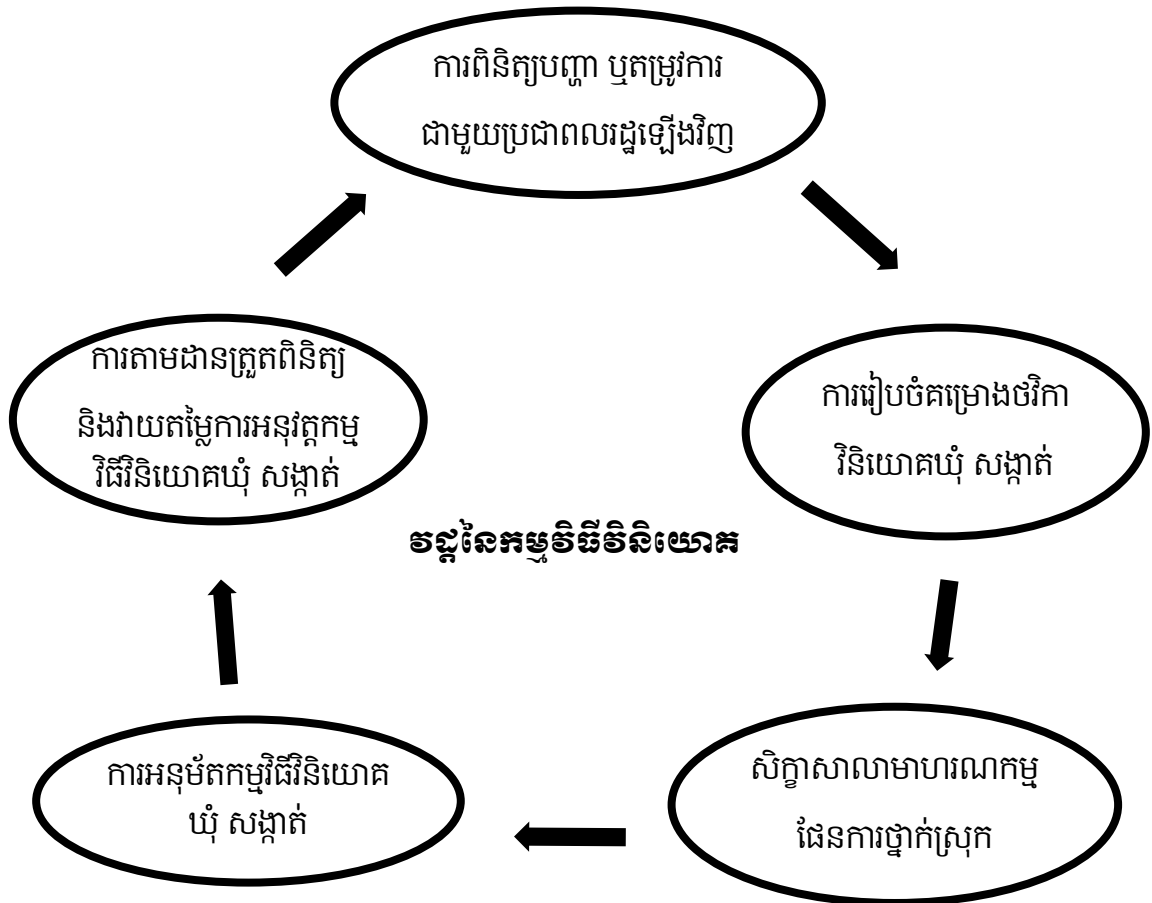
២.៣.២.១. ក្របខណ្ឌវិនិយោគ

ក្របខណ្ឌវិនិយោគ គឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់របស់កម្មវិធីវិនិយោគឃុំ ឧត្តមសុរិយា។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ឧត្តមសុរិយា ដែលមានគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកាឃុំ ជាជំនួយបានយកចិត្តទុកដាក់គិតគូរ និងរៀបចំអំពីគោលបំណងសំខាន់ៗ ដើម្បីធ្វើការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាននាពេលខាងមុខ ដោយផ្អែកទៅលើផែនការអភិវឌ្ឍរយៈពេល ៥ឆ្នាំ (២០១៨-២០២២) ជាឯកសារគោល និងជាត្រឹមត្រូវសម្រាប់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំអនុវត្តតាមរយៈការរៀបចំ និងការអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗរបស់ឃុំ។ នៅពេលពិនិត្យលើបញ្ហា និងតម្រូវការជាមួយប្រជាពលរដ្ឋឡើងវិញការរៀបចំគម្រោងវិនិយោគប្រចាំឆ្នាំរបស់ឃុំ។ ត្រូវឆ្លងកាត់ការពិភាក្សាគ្នាឱ្យបានល្អិតល្អន់ដើម្បីជ្រើសរើស និងចាត់អាទិភាពគម្រោងសម្រាប់យកទៅអនុវត្តឱ្យចំគោលដៅតាមការជាក់ស្តែងនៅក្នុងមូលដ្ឋានផ្ទាល់ថា តើអ្វីដែលជាបញ្ហាប្រឈមហើយចាំបាច់ត្រូវធ្វើការដោះស្រាយជាមុនឱ្យស្របទៅនឹងប្រភពធនធានដែលឃុំមាន និងទុនពីខាងក្រៅដែលបានមកពីការជួយឧបត្ថម្ភពីសំណាក់មន្ទីរជំនាញអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សប្បុរសជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍនានា ជួយគាំទ្រដល់គម្រោងកម្មវិធីវិនិយោគនេះនៅពេលសមាហរណកម្មផែនការឃុំ និងគម្រោងខ្លះទៀតជួយគាំទ្រនៅក្រោយពេលសមាហរណកម្មផែនការផងដែរ។ ជាមួយគ្នានេះដែរឃុំត្រូវរកៈប្រជុំពេញអង្គក្រុមប្រឹក្សា ដើម្បីសម្រេចជ្រើសរើសគម្រោងដែលនៅសេសសល់គ្មានការសន្យាគាំទ្រសម្រាប់ប្រើប្រាស់មូលនិធិឃុំទុនចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋ និងថវិកាផ្សេងៗទៀតរបស់ឃុំ ដែលទទួលបានពីមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅ ត្រូវបញ្ចូលក្នុងតារាងថវិកាវិនិយោគតាមប្រភពតារាងគម្រោង វិនិយោគដែលមានការសន្យាគាំទ្រ និងតារាងគម្រោងវិនិយោគដែលមិនទាន់មានការសន្យាគាំទ្រ។

២.៣.២.២. វដ្តនៃកម្មវិធីវិនិយោគ

វដ្តនៃកម្មវិធីវិនិយោគ មាន៥ជំហាន គឺ ទី១. ការពិនិត្យបញ្ហា ឬតម្រូវការជាមួយប្រជាពលរដ្ឋឡើងវិញ ទី២. ការរៀបចំគម្រោងថវិកាវិនិយោគ ឬសង្កាត់, ទី៣. សិក្ខាសាលាសមាហរណកម្មផែនការថ្នាក់ស្រុក, ទី៤. ការអនុម័តកម្មវិធីវិនិយោគ ឬសង្កាត់, និងទី៥. ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគ ឬសង្កាត់។

ជំហានទី១៖ ការពិនិត្យបញ្ហា ឬតម្រូវការជាមួយប្រជាពលរដ្ឋឡើងវិញ

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា ជួបប្រជុំនៅថ្នាក់ឃុំ ដើម្បីពិភាក្សាពិនិត្យបញ្ហាឬតម្រូវការមូលហេតុនៃបញ្ហា និងដំណោះស្រាយឡើងវិញ ដោយធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងជាមួយទិន្នន័យភូមិទិន្នន័យឃុំឯកសារព័ត៌មានស្ថានភាពឃុំ និងទិន្នន័យ ឬព័ត៌មានផ្សេងៗហើយកំណត់អំពីបញ្ហាមូលហេតុនៃបញ្ហា និងដំណោះស្រាយនានាសម្រាប់ពិភាក្សាជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ។ បន្ទាប់ពីនោះគណៈកម្មាធិការធ្វើការរៀបចំប្រជុំនៅតាមភូមិដើម្បីពិភាក្សា និងធ្វើសុពលភាពទៅលើបញ្ហាមូលហេតុ និងដំណោះស្រាយទាំងឡាយដែលបានកំណត់នៅថ្នាក់ឃុំដើម្បីពិភាក្សាកំណត់បញ្ហាឬតម្រូវការ និងដំណោះស្រាយនានាបន្ថែម។ ក្រោយមកគណៈកម្មាធិការធ្វើការជួបប្រជុំម្តងទៀតនៅថ្នាក់ឃុំដើម្បីបូកសរុបបញ្ហាមូលហេតុ និង ដំណោះស្រាយដែលបានមកពីបណ្តាភូមិនានា។

ជំហានទី២៖ ការរៀបចំគម្រោងថវិកាវិនិយោគ

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកាធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងលទ្ធផលនៃជំហានទី១ ជាមួយនឹងគម្រោងតាមបណ្តាញនីមួយៗនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំដើម្បីកំណត់គម្រោងវិនិយោគប្រចាំឆ្នាំដែលត្រូវយកទៅបង្ហាញ និងកៀរគរធនធាននៅសិក្ខាសាលាសមាហរណកម្មផែនការថ្នាក់ស្រុក។

ជំហានទី៣៖ សិក្ខាសាលាសមាហរណកម្មផែនការថ្នាក់ស្រុក

សិក្ខាសាលាសមាហរណកម្មផែនការនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់ឱកាស ឱ្យមានការផ្សារភ្ជាប់កម្មវិធីវិនិយោគឃុំជាមួយនឹងផែនការរបស់មន្ទីរជំនាញអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានាហើយធ្វើការកៀរគរ និងសម្របសម្រួលធនធានពីប្រភពផ្សេងៗសម្រាប់គាំទ្រដល់គម្រោងវិនិយោគ ឃុំជាពិសេសជួយតម្រង់ទិសសកម្មភាពរបស់មូលដ្ឋានឃុំ ឱ្យស្របតាមគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងខេត្ត។

ជំហានទី៤៖ ការអនុម័តកម្មវិធីវិនិយោគ

គណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិការៀបចំតារាងថវិកាវិនិយោគតាមប្រភពតារាងគម្រោងវិនិយោគដែលមានការសន្យាគាំទ្រ និងតារាងគម្រោងវិនិយោគដែលមិនទាន់ មានការសន្យាគាំទ្រព្រមទាំងជ្រើសរើសគម្រោងដែលមិនទាន់មានការសន្យាគាំទ្រ សម្រាប់ប្រើប្រាស់មូលនិធិឃុំ។ ក្រោយពីប្រមូលមតិយោបល់។ ឯកសារកម្មវិធីវិនិយោគដែលអនុម័តត្រូវប្រកាសផ្សព្វផ្សាយដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនិងបង្កភាពងាយស្រួលដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធធ្វើការសិក្សាស្វែងយល់។

ជំហានទី៥៖ ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគ

ជំហានចុងក្រោយគណៈកម្មាធិការ ត្រូវតាមដានត្រួតពិនិត្យការរីកចម្រើន និងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគម្រោង ឬសកម្មភាពនានាដែលមាននៅក្នុងកម្មវិធីវិនិយោគឃុំ ដើម្បីធានាការអនុវត្តគម្រោងឬសកម្មភាពទាំងនោះឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេលវេលា។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ គណៈកម្មាធិការត្រូវពិនិត្យ និងវាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគឃុំ និងដកស្រង់បទពិសោធន៍នានាសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានការគ្រប់គ្រងការអនុវត្ត និងការរៀបចំកម្មវិធីវិនិយោគឆ្នាំក្រោយ។

២.៣.២.៣. គម្រោង និងសកម្មភាពវិនិយោគរបស់ឃុំ

នៅក្នុងឃុំ ខត្តមសុរិយា មានប្រជាជនចំនួន ៩០,៧% ប្រកបមុខរបរកសិកម្មជាចម្បងឃើញថាសក្តានុពលទាំងនេះ មានអាទិភាពសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិទាំងមូលការប្រកបមុខរបរនេះ ប្រជាពលរដ្ឋពុំទាន់មានជីវភាពធូរធារនៅឡើយមូលហេតុស្រូវមិនទាន់មានទិន្នផលខ្ពស់ពីព្រោះដីខ្វះជីជាតិ ខ្វះប្រព័ន្ធស្រោចស្រពហើយពួកគាត់ធ្វើស្រែតែតាមទម្លាប់ចាស់ពុំមានពូជស្រូវដែលមានទិន្នផលខ្ពស់ និងបច្ចេកទេសដាំដុះនៅមានកម្រិត។ វិធានស្រែស្រុកចេញចោកហើយក៏គ្មានតម្លៃថ្លៃធ្វើឱ្យកសិករមិននាំគ្នាធ្វើស្រែចម្ការបែរនាំគ្នាធ្វើចំណាក

ស្រុក។ ដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋសម្រេចបាននូវគោលបំណង មានស្បៀងអាហារហូបគ្រប់គ្រាន់មានប្រាក់ចំណូល ក្នុងគ្រួសារបានល្អប្រសើរឡើងក្រុមប្រឹក្សាឃុំអាណត្តិទី៤ ឆ្នាំ២០២០ និង២០២១នេះ បានខិតខំប្រឹងប្រែងជំរុញ ប្រជាកសិករឱ្យចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេសដាំដំណាំស្រូវ ដំណាំរួមផ្សំ និងការចិញ្ចឹមសត្វការជ្រើស រើសពូជល្អដែលមានទិន្នផលខ្ពស់រៀបចំស្តារប្រឡាយទឹក ដើម្បីទាញយកទឹកមកស្រោចស្រព ស្រូវនៅរដូវប្រាំង និងរដូវវស្សា។ ធ្វើការកែលម្អប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដូចជា សាងសង់ផ្លូវដីស ផ្លូវគ្រួស ក្រហម សំណង់ ស្ពាន លូ និងជួសជុលថែទាំជាប្រចាំ ដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋងាយស្រួលធ្វើដំណើរទៅមក។ លើសពីនេះទៅទៀត ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ គណៈកម្មការនានាត្រូវជំរុញ និងផ្តល់ចំណេះដឹងគ្រប់បែបយ៉ាងដល់ប្រជាពលរដ្ឋដូចជាការលើក កម្ពស់សុខភាព និងអនាម័យនៅតាមគ្រួសារទីសាធារណៈ សាលារៀន (ដឹកស្អាត ហូបស្អាត រស់នៅស្អាត)។ ផ្សព្វផ្សាយអប់រំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទៅពិគ្រោះយោបល់ និងពិនិត្យជំងឺនៅមណ្ឌលសុខភាព។ ជំរុញដល់មាតាបិតា នាំកូនទៅចុះឈ្មោះចូលរៀនឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា។ ផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់នានាទាក់ទងទៅនឹងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់ សង្គមមានគោលនយោបាយភូមិឃុំមានសុវត្ថិភាព ចូលរួមវេទិកាសាធារណៈចុះបង្ក្រាបបទល្មើសផ្សេងៗ។

ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងខាងលើ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងកៀរគរកម្មលទ្ធិនីតិវិធីរដ្ឋា ភិបាល មន្ទីរជំនាញ អង្គការនានា និងសប្បុរសជននានាដើម្បីជួយកសាងភូមិឃុំឱ្យមានការរីកចម្រើនជាពិសេស ធនធានផ្ទាល់របស់ឃុំក្នុងការអនុវត្តគម្រោងឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនិរន្តរភាព និងភាពជាម្ចាស់លើគម្រោងរបស់ខ្លួន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ឧត្តមសុរិយា និងគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកាឃុំ បានរៀបចំឯកសារកម្មវិធី វិនិយោគបី ឆ្នាំរំកិលឃុំ ឆ្នាំ២០២០ ដែលជាឆ្នាំទី៣ នៃផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ផ្នែកសេដ្ឋ កិច្ចផ្នែកសង្គមកិច្ច ផ្នែកធនធានធម្មជាតិ បរិស្ថាន និងការបន្សុំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផ្នែករដ្ឋបាល និង សន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈដែលផ្អែកទៅលើមូលនិធិឃុំ ឆ្នាំ២០២៣ ធនធានគាំទ្រពីមន្ទីរ អង្គភាព អង្គការ និងសប្បុរសជននានា។

២.៣.៣. គម្រោង សកម្មភាពដែលមានថវិកាគាំទ្រ

តាមរយៈកិច្ចប្រជុំកន្លងមក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំបានរៀបចំនូវគម្រោងវិនិយោគមួយចំនួនដែលមានថវិកាគាំទ្រ ឃុំ សង្កាត់ទៅលើផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច រដ្ឋបាល និងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ គម្រោងវិនិយោគ ទាំងអស់នោះមានដូចជាក្រាលគ្រួសធម្មជាតិ ២ខ្សែ ខ្សែទី១គឺ កាត់ភូមិតាលើ និងភូមិប្របសៀមមានប្រវែង ២៦០០ម៉ែត្រ ចំណាយ៨៤.៤៩៤.២៨០ រៀល។ (ប៉ែតសិបបួនលានបួនសែនប្រាំបួនម៉ឺនបួនពាន់ពីររយប៉ែតសិប លានរៀល) ខ្សែទី២ កាត់តាមភូមិស្រងែ និងភូមិពាក់ពេន មានប្រវែង ២៥៦០ម៉ែត្រ ទទឹង ៦ ម៉ែត្រ ចំណាយ ១៤២.៩៣៣.៣៣២ រៀល។ (មួយរយសែសិបពីរលានប្រាំបួនសែនបីម៉ឺនបីពាន់បីរយសាមសិបពីរលានរៀល) ជួសជុលថែទាំផ្លូវគ្រួសធម្មជាតិជាប្រចាំគ្រប់ភូមិទាំងអស់ ដែលមានរយៈពេលអនុវត្តគម្រោង៥ឆ្នាំ ចំណាយ

ថវិកាអស់ ១៥០.០០០.០០០ រៀល។ (មួយរយហាសិបលានរៀល) បង្កើតមត្តេយ្យសហគមន៍ ២កន្លែងស្ថិតនៅភូមិ រំពាក់ពោន រយៈពេលអនុវត្តគម្រោង៥ឆ្នាំ ចំណាយថវិកាអស់ ១០.០០០.០០០រៀល។ (ដប់លានរៀល) ធ្វើវេទិកាសាធារណៈស្តីពីភូមិមានសុវត្ថិភាពនៅគ្រប់ភូមិចំនួន ៥លើករយៈពេល ៥ឆ្នាំ ចំណាយថវិកាអស់ ២.០០០.០០០ រៀល។ (ពីរលានរៀល) បន្ថែមពីលើនេះទៀត មានគម្រោងសកម្មភាពមួយចំនួនទៀតដែលទទួលបានការសន្យាគាំទ្រមូលនិធិពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចមានការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដុះដំណាំស្រូវនិងធ្វើបទបង្ហាញនៅគ្រប់ភូមិទាំងអស់ចំនួន ៥គ្រួសាររយៈពេល ២ឆ្នាំចំណាយថវិកាអស់ ១.២០០.០០០ រៀល។ (មួយលានពីរសែនរៀល) ការធ្វើវ៉ាក់សាំងទឹកគោ ក្របី នៅគ្រប់ភូមិទាំងអស់ចំនួន ៣០០ ក្បាលរយៈពេល ១ឆ្នាំ ចំណាយថវិកាអស់ ១.២០០.០០០ រៀល។ (មួយលានពីរសែនរៀល)។

២.៣.៤. គម្រោង សកម្មភាពដែលមិនមានថវិកាគាំទ្រ

ចំពោះគម្រោងសកម្មភាពដែលមិនមានថវិកាគាំទ្រគឺស្ថិតនៅក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ធនធានធម្មជាតិបរិស្ថាន និងការបន្ស៊ាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ គម្រោងវិនិយោគទាំងអស់នោះមានផ្តល់ពូជស្រូវមានទិន្នផលខ្ពស់នៅគ្រប់ភូមិទាំងអស់ ចំនួន១៤០តោន រយៈពេលអនុវត្ត១ឆ្នាំហើយអ្នកទទួលផលផ្ទាល់ប្រុសមានចំនួន ៦១២១នាក់ ស្រី៦៤៨៨នាក់ និងចំណាយប៉ាន់ស្មាន ២៨០.០០០.០០០រៀល។ (ពីររយប៉ែតសិបលានរៀល)។ ដឹកអណ្តូងលូ អណ្តូងស្នប់គ្រប់ ភូមិចំនួន ៣០អណ្តូង រយៈពេលអនុវត្ត ៥ឆ្នាំ ហើយអ្នកទទួលផលផ្ទាល់ប្រុសមាន ៣២០នាក់ ស្រី៤៨៨៨នាក់ និងចំណាយប៉ាន់ស្មាន ៨០.០០០.០០០រៀល។ (ប៉ែតសិបលានរៀល)។ ដឹកស្រះសហគមន៍គ្រប់ភូមិចំនួន ១៤ស្រះរយៈពេលអនុវត្ត០៥ឆ្នាំ ហើយអ្នកទទួលផលផ្ទាល់ប្រុសមាន ៤៥២០នាក់ ស្រី៤៩១០នាក់ និងចំណាយប៉ាន់ស្មាន ២៨០.០០០.០០០រៀល។ (ពីររយប៉ែតសិប លានរៀល)។ អប់រំសុខភាពអនាម័យគ្រប់ភូមិចំនួន ៥លើករយៈពេលអនុវត្ត ១ឆ្នាំហើយអ្នកទទួលផលផ្ទាល់ប្រុសមាន៦០នាក់ស្រី៩០នាក់ និងចំណាយប៉ាន់ ស្មាន១.២០០.០០០រៀល។ (មួយលានពីរសែនរៀល)។ សាងសង់មណ្ឌលសុខភាព ១កន្លែងនៅភូមិតាសូរជាប់សាលា ឃុំឧត្តមសុរិយា រយៈពេលអនុវត្ត ១ឆ្នាំ។ ផ្សព្វផ្សាយអំពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលនៅគ្រប់ភូមិចំនួន៥លើក រយៈពេលអនុវត្ត១ឆ្នាំ ហើយអ្នកទទួលផលផ្ទាល់ប្រុសមាន៧០នាក់ ស្រី៦០នាក់ និងចំណាយប៉ាន់ស្មាន១.២០០.០០០រៀល។ (មួយលានពីរ សែនរៀល)។ ផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់បរិស្ថាននៅគ្រប់ភូមិចំនួន៥លើក រយៈពេលអនុវត្ត១ឆ្នាំ ហើយអ្នកទទួលផលផ្ទាល់ប្រុសចំនួន ៨១នាក់ ស្រី៦៧នាក់ និងចំណាយប៉ាន់ស្មាន១.២០០.០០០រៀល។ (មួយលានពីរសែនរៀល)។

២.៣.៥. សមិទ្ធផលនានា

នៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា យើងតាំងពីអាណត្តិទី១ រហូតមកដល់អាណត្តិទី៤នេះ បានអភិវឌ្ឍន៍ និងកសាង សមិទ្ធផលនានា ជាច្រើននៅក្នុងមូលដ្ឋានឃុំរបស់ខ្លួន សម្រាប់បំពេញតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកាត់បន្ថយ ភាពក្រីក្រ និងដើម្បីលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើងថែមទៀត។ នៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ទាំងមូលមានភូមិចំនួន១៤ ហើយមានសមិទ្ធផលនានាជាច្រើនដូចជា ផ្លូវថ្នល់ សាលារៀន ស្ពាន ប្រឡាយទឹក វត្តអារាម បណ្តាញអគ្គិសនីជាដើម។

ជំពូកទី៣

ការរៀបចំរដ្ឋបាល

ឃុំសង្កាត់ដោយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស

ជំពូកទី៣

ការរៀបចំរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ដោយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស

៣.១. ការរៀបចំរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

៣.១.១. ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសឡើងដោយប្រជាពលរដ្ឋនៃឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនតាមការបោះឆ្នោតជាទូទៅជាសកលដោយសេរីត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ ដោយស្មើភាព ដោយចំពោះ និង ដោយសម្ងាត់។¹³ ការបោះឆ្នោតនេះត្រូវធ្វើឡើងរៀងរាល់៥ឆ្នាំម្តង ដោយការបោះឆ្នោតទូទៅគ្រប់ឃុំ សង្កាត់ទាំងអស់ត្រូវរៀបចំធ្វើឡើងនៅថ្ងៃជាមួយគ្នាគឺប្រព្រឹត្តទៅនៅ ថ្ងៃអាទិត្យតែមួយថ្ងៃគត់។ កាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតត្រូវកំណត់ដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រីតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។¹⁴ នាយករដ្ឋមន្ត្រីត្រូវប្រកាសកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងរយៈពេល៩ខែ យ៉ាងតិចមុនថ្ងៃបោះឆ្នោត។

៣.១.១.១. ការចុះបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត

បេក្ខជនដែលមានបំណងឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបញ្ចូលឈ្មោះរបស់ខ្លួនទៅក្នុងបញ្ជីបេក្ខជននៃគណបក្សនយោបាយដែលបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់ ក្នុងច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយ។¹⁵ បន្ទាប់មកគណបក្សនយោបាយត្រូវដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតដែលចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានគណបក្សនយោបាយ ឬតំណាងដែលទទួលបានការផ្ទេរសិទ្ធិ ទៅគណៈកម្មការឃុំ សង្កាត់រៀបចំការបោះឆ្នោតក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ៩០ថ្ងៃ មុនថ្ងៃបោះឆ្នោតដោយមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវបញ្ជីរាយនាមបេក្ខជនដែលមានចំនួនយ៉ាងហោចណាស់ស្មើនឹងពីរដងនៃចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

ប្រជាពលរដ្ឋទាំងពីរភេទ ដែលមានបំណងឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

- មានសញ្ជាតិខ្មែរតាំងពីកំណើត
- ចេះអាន និងសរសេរអក្សរខ្មែរ
- បានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតឃុំ សង្កាត់ដែលខ្លួនមានបំណងឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត
- មានអាយុយ៉ាងតិច ២៥ឆ្នាំ គិតមកទល់ថ្ងៃបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

បេក្ខជនដែលត្រូវហាមមិនឱ្យឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់រួមមាន៖

¹³ មាត្រា២ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០១៥
¹⁴ មាត្រា៣ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០១៥
¹⁵ មាត្រា៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០១៥

- សមាជិករដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ សមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល និងចៅក្រម
- ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាល អភិបាល ឬអភិបាលរងរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- សមាជិកគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត បុគ្គលិក
- បម្រើការងារក្នុងគណៈកម្មាធិការជាតិ និងគណៈកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោតគ្រប់លំដាប់ជាន់ថ្នាក់
- មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល មន្ត្រីតុលាការ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ឬនគរបាលជាតិក្នុងមុខតំណែង
- ព្រះសង្ឃ ឬបុព្វជិតសាសនា
- ស្មៀនឃុំ សង្កាត់។¹⁶

៣.១.១.២. ការរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត

គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ឱ្យបានយ៉ាងតិច៩០ថ្ងៃមុនថ្ងៃបោះឆ្នោត។¹⁷ បន្ទាប់ពីរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ រួចគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតត្រូវកំណត់រយៈពេល នៃការត្រួតពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះអ្នក បោះឆ្នោតសម្រាប់ឃុំសង្កាត់នីមួយៗមិនត្រូវតិចជាង១៥ថ្ងៃឡើយ។ ដើម្បីបោះឆ្នោតបានប្រជាពលរដ្ឋត្រូវ មានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតនិងមានអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ។¹⁸ ដើម្បីមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះ ឆ្នោតប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

- មានសញ្ជាតិខ្មែរ
- មានអាយុ ១៨ឆ្នាំឡើងគិតមកទល់ថ្ងៃបោះឆ្នោត
- មានលំនៅដ្ឋាន ឬទីសំណាក់ក្នុងឃុំ សង្កាត់ដែលសាមីខ្លួនត្រូវបោះឆ្នោត
- មិនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពជាប់ពន្ធនាគារ ឬមិនត្រូវបានដកសិទ្ធិបោះឆ្នោត
- ពុំមែនជាជនរិកចរិត ឬស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅបញ្ជាក់ពីក្រសួង ស្ថាប័ន មានសមត្ថកិច្ច។

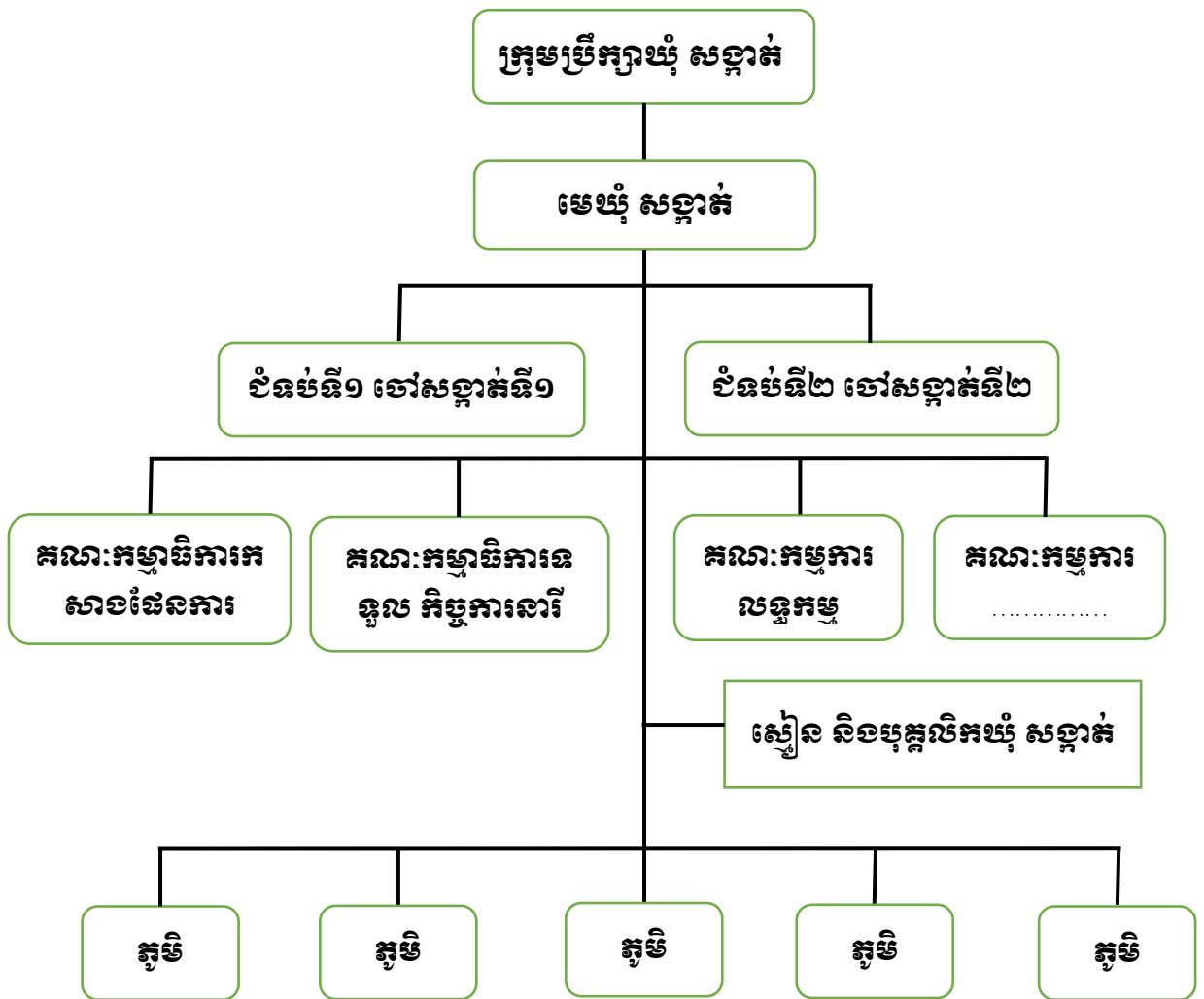
៣.១.២. ចេនាសម្ព័ន្ធនៃរដ្ឋបាលឃុំ

រដ្ឋបាលឃុំ នីមួយៗមានចេនាសម្ព័ន្ធជាក់លាក់របស់ខ្លួន ដោយផ្អែកតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុង ច្បាប់ស្តីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មានសមាជិកពី ៥ទៅ១១នាក់ អាស្រ័យទៅតាមទំហំរបស់ តំបន់និងចំនួនប្រជាពលរដ្ឋដែលកំពុងរស់នៅក្នុងឃុំនោះ។¹⁹ ចំនួនជាក់ស្តែងនៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំត្រូវកំណត់

¹⁶ មាត្រា៣៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០១៥
¹⁷ មាត្រា៤១ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០១៥
¹⁸ មាត្រា១២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ២០០១
¹⁹ មាត្រា១២ នៃច្បាប់ស្តីពីគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ២០០១

ដោយអនុក្រឹត្យ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នីមួយៗមានប្រធាន ០១រូប ដែលហៅថាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ហើយប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ គឺជាមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់។²⁰ ឃុំនីមួយៗមានមេឃុំម្នាក់។ ស្ត្រីនិងបុរសអាចត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យធ្វើមេឃុំដោយផ្អែកតាមលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត។ មេឃុំ មានជំនួយការ២រូប គឺជំទប់ទី១ ឬចៅសង្កាត់រង ទី១ និងជំទប់ទី២ ឬចៅសង្កាត់ទី២។ មេឃុំ នីមួយៗត្រូវរៀបចំជ្រើសរើសឱ្យមានមេភូមិម្នាក់សម្រាប់ភូមិនីមួយៗក្នុងឃុំរបស់ខ្លួន។ មេឃុំ អាចចាត់តាំងបង្កើតគណៈកម្មាធិការនានាបានតាមការចាំបាច់។ ឃុំនីមួយៗមានស្មៀន ១រូបដែលត្រូវបានតែងតាំង និងបម្រើការងារនៅក្នុងក្របខណ្ឌរដ្ឋបាលក្រសួងមហាផ្ទៃ។

²⁰ មាត្រា២៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១

៣.១.៣. តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សា និងបុគ្គលិកឃុំ សង្កាត់

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ កើតឡើងពីការបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ពីប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ និងមានស្វ័យភាពក្នុងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងការងារអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ជាផ្នែកមួយនៃអំណាចនីតិប្រតិបត្តិរបស់រដ្ឋដែលបានន័យថាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវអនុវត្តតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញច្បាប់ គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងលិខិតបទដ្ឋានជាធរមាន។

៣.១.៣.១. ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មានតួនាទីភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ធ្វើជាអធិបតីនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ធានាថាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បានប្រជុំយ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយខែ
- ធានាថាកិច្ចប្រជុំត្រូវបានធ្វើឡើងស្របតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- រក្សារបៀបរៀបរយ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងពេលប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ។

៣.១.៣.២. សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មានតួនាទីភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ធានាថាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ប្រើប្រាស់អំណាចតួនាទី និងមុខងារដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ
- ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងប្រជាពលរដ្ឋ។

៣.១.៣.៣. មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់

ឃុំ សង្កាត់នីមួយៗមានមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ម្នាក់។ ស្ត្រី និងបុរសអាចត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យធ្វើជាមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់។ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ មានតួនាទីភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ធានាថា សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបានអនុវត្ត
- រាយការណ៍អំពីការបំពេញការងារប្រចាំខែជូនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ផ្តល់យោបល់ និងជួយដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ លើការងារកសាងផែនការការងារថវិកាហិរញ្ញវត្ថុការអនុវត្តអំណាចតួនាទី និងមុខងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
- ផ្ទេរសិទ្ធិដល់ជំទប់តាមឋានានុក្រមនៅពេលខ្លួនអវត្តមាន
- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំប្រគល់ឱ្យ។

៣.១.៣.៤. ជំទប់ទី១ ឬចោសង្កាត់ទី១

ជំទប់ទី១ ឬចោសង្កាត់ទី១ មានតួនាទីភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ទទួលជួយមេឃុំ ចោសង្កាត់លើកិច្ចការសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បំពេញការងារមេឃុំ ចោសង្កាត់ស្តីទីក្នុងករណីដែលមេឃុំ ចោសង្កាត់អវត្តមាន
- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតតាមការប្រគល់ឱ្យរបស់មេឃុំ ចោសង្កាត់។

៣.១.៣.៥. ជំទប់ទី២ ឬចោសង្កាត់ទី២

ជំទប់ទី២ ឬចោសង្កាត់ទី២ មានតួនាទីភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ទទួលជួយមេឃុំ ចោសង្កាត់ក្នុងការងារផ្នែករដ្ឋបាល និងសេវាសង្គមកិច្ចសេវាសាធារណៈ និងកិច្ចការសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈនៅក្នុងមូលដ្ឋាន
- បំពេញការងារជាមេឃុំ ចោសង្កាត់ស្តីទី ក្នុងករណីមេឃុំ ចោសង្កាត់ និងជំទប់ទី១ ចោសង្កាត់ទី១ អវត្តមានភារៈ
- បំពេញភារៈកិច្ចផ្សេងៗទៀតតាមការប្រគល់ឱ្យរបស់មេឃុំ ចោសង្កាត់។

៣.១.៣.៦. គណៈកម្មាធិការនានា

មេឃុំចោសង្កាត់អាចចាត់តាំងគណៈកម្មាធិការផ្តល់យោបល់។

គណៈកម្មាធិការនេះមានសមាជិកយ៉ាងតិច ៣នាក់ (អាចយកក្នុងចំណោមក្រុមប្រឹក្សាឃុំ) ដើម្បីផ្តល់យោបល់ និងជួយការងារដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងមេឃុំ ចោសង្កាត់អំពីបញ្ហាជាក់លាក់ណាមួយ។ គណៈកម្មាធិការនានាមានតួនាទីភារកិច្ចដូចជា៖

- ផ្តល់យោបល់ និងជួយការងារជាក់លាក់ណាមួយរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដូចជាការកសាងផែនការ និងថវិកា
- រាយការណ៍អំពីការអភិវឌ្ឍប្រចាំខែរបស់ខ្លួន
- ផ្តល់យោបល់ពីវិធានការត្រូវអនុវត្ត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

៣.១.៣.៧. ស្មៀនឃុំ សង្កាត់

ឃុំ សង្កាត់នីមួយៗមានស្មៀន ១រូបដែលត្រូវបានតែងតាំង និងបម្រើការងារនៅក្នុងក្របខណ្ឌរដ្ឋបាលក្រសួងមហាផ្ទៃ។²¹ ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ទទួលខុសត្រូវចំពោះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានន័យថាការអនុវត្តការងារ

²¹ មាត្រា២៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១។

របស់ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ ស្មៀនឃុំ សង្កាត់មានតួនាទី ភារៈកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងការបំពេញតួនាទី និងមុខងារ
- បំពេញការងាររដ្ឋបាល (ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានលិខិតបទដ្ឋាន...)
- ធានាថាសេចក្តីសម្រេច និងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ស្របទៅនឹងលក្ខខណ្ឌច្បាប់
- ជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុងការរៀបចំកិច្ចប្រជុំនានារបស់ឃុំ សង្កាត់
- ចូលរួមរាល់កិច្ចប្រជុំរបស់ឃុំ សង្កាត់
- ជួយផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឱ្យសាធារណជនបានដឹង។

៣.១.៣.៨. បុគ្គលិកឃុំ សង្កាត់

ឃុំ សង្កាត់អាចជ្រើសរើសបុគ្គលិក ដើម្បីជួយកិច្ចការរបស់ខ្លួនបាន ប៉ុន្តែបុគ្គលិកប្រភេទនេះជាបុគ្គលិកផ្ទាល់។ បុគ្គលិកឃុំ សង្កាត់មានភារកិច្ចជួយកិច្ចការតាមសេចក្តីត្រូវការ និងការចាំបាច់នៃការងារ និងតាមសេចក្តីសម្រេច របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ក្នុងអាណត្តិហើយបន្តការងារតាមការសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាណត្តិបន្ទាប់។

ក. មេភូមិ និងជំនួយការមេភូមិ

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នីមួយៗត្រូវរៀបចំជ្រើសរើសឱ្យមានមេភូមិម្នាក់សម្រាប់ភូមិនីមួយៗក្នុងឃុំ សង្កាត់ របស់ខ្លួន។ មេភូមិត្រូវមានតួនាទីភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- ទទួលខុសត្រូវរួមក្នុងភូមិរបស់ខ្លួន
- ជាតំណាងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ក្នុងភូមិ
- ជាអ្នកទំនាក់ទំនងរវាងភូមិ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
- ទទួលបានការណែនាំ និងធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
- ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំនានារបស់ឃុំ សង្កាត់នៅពេលដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់តម្រូវ
- ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍រាល់បញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភូមិរបស់ខ្លួនដើម្បីដាក់ចូលក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
- ផ្តល់ព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន
- ទទួលខុសត្រូវអនុវត្តកិច្ចការដែលបានប្រគល់ឱ្យដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន។

ខ. ជំនួយការមេតូមិ

អនុប្រធានភូមិទទួលបានការងារជំនួស មេតូមិក្នុងពេលដែលមេតូមិអវត្តមាន ដោយមានមូលហេតុច្បាស់លាស់ដូចជាមានជំងឺ ឬមានបេសកកម្មចេញក្រៅឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនលើសពី១ថ្ងៃ។ ក្រៅពីនេះអនុប្រធានភូមិត្រូវទទួលជួយមេតូមិលើការងារអនុវត្តគម្រោងអភិវឌ្ឍនានាក្នុងភូមិតាមគម្រោងផែនការរបស់ឃុំ សង្កាត់។ សមាជិកភូមិទទួលជួយធ្វើលេខាធិការឱ្យមេតូមិ និងទទួលជួយមេតូមិលើការស្ថិតិការចុះបញ្ជីប្រជាពលរដ្ឋ និង ការរក្សាទុកឯកសារនានារបស់ភូមិ។

៣.២. កិច្ចការរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

៣.២.១. លិខិតរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

លិខិតរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ដែលប្រើជាផ្លូវការរួមមាន ដីកា សេចក្តីសម្រេចលិខិតស្នើសេចក្តីជូនដំណឹង ឬលិខិតជូនដំណឹង លិខិតអញ្ជើញលិខិតបញ្ជាបេសកកម្មរបាយការណ៍ កំណត់ហេតុលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ និងដីកាអមជាដើម។

៣.២.១.១. ដីកាឃុំ សង្កាត់

ដីកាឃុំ សង្កាត់ គឺជាលិខិតបទដ្ឋានរដ្ឋបាលកំណត់នូវបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់បង្កើតឡើងសំដៅបម្រើផលប្រយោជន៍ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ ដោយស្មើភាពមិនរើសអើង និងសម្រាប់គ្រប់កិច្ចការនានាក្នុងក្របខណ្ឌតួនាទីមុខងារ និងសិទ្ធិអំណាចអនុវត្តក្នុងរង្វង់ដែនដីរបស់ខ្លួន។ ដីកាឃុំ សង្កាត់ មិនត្រូវផ្ទុយនឹងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានារបស់រដ្ឋឡើយ។ ដីកាឃុំ សង្កាត់ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់តាមការសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ដែលមានចំនួនច្រើនលើសពីពាក់កណ្តាលនៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទាំងមូល។

៣.២.១.២. សេចក្តីសម្រេចឃុំ សង្កាត់

សេចក្តីសម្រេចឃុំ សង្កាត់ គឺជាលិខិតបទដ្ឋានរដ្ឋបាលបង្កើតឡើង ដើម្បីអនុវត្តដីការបស់ខ្លួន ឬលិខិតបទដ្ឋាននានារបស់រដ្ឋ ឬចែងអំពីការបង្កើតការតែងតាំងការរៀបចំ ឬការគ្រប់គ្រងកិច្ចការនានាក្នុងក្របខណ្ឌតួនាទីមុខងារ និងអំណាចអនុវត្តក្នុងរង្វង់ដែនដីរបស់ខ្លួន។ ក្នុងករណីប្រធានស័ក្តិ និងបន្ទាន់បំផុតដែលមិនអាចកោះអញ្ជើញសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ប្រជុំបានមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់អាចចេញសេចក្តីសម្រេចដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពបន្ទាន់នោះបាន។

៣.២.១.៣. លិខិតរដ្ឋបាលផ្សេងៗទៀត

ក្រៅពីដីកា និងសេចក្តីសម្រេចឃុំ សង្កាត់ នៅមានលិខិតរដ្ឋបាលមួយចំនួនផ្សេងទៀតដូចជា៖

លិខិតស្នើ: គឺជាលិខិតដែលឃុំ សង្កាត់រៀបចំឡើងដើម្បីបង្ហាញពីគោលបំណង និងមូលហេតុនៃសេចក្តីត្រូវការជាក់លាក់ណាមួយរបស់ខ្លួនថ្លែងទៅកាន់រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ឯកជន ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការ ឬសង្គមស៊ីវិលដែលមានសិទ្ធិអំណាចសម្រេច ឬដោះស្រាយចំពោះការស្នើសុំនោះ។

សេចក្តីជូនដំណឹង: គឺជាលិខិតដែលឃុំ សង្កាត់រៀបចំឡើងដើម្បីធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយបុគ្គល ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការសង្គមស៊ីវិល មានខ្លឹមសារជាការឆ្លើយបំភ្លឺចំពោះបញ្ហា ឬការឆ្លើយតបចំពោះសំណើ ឬជាការជូនដំណឹងឱ្យសាធារណជនបានដឹងនូវព័ត៌មានទាំងឡាយដែលឃុំ សង្កាត់ត្រូវការផ្សព្វផ្សាយ។

លិខិតអញ្ជើញ: គឺជាលិខិតដែលឃុំ សង្កាត់រៀបចំឡើងដើម្បីធ្វើការអញ្ជើញបុគ្គល ឬតំណាងក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការសង្គមស៊ីវិល ឱ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពឃុំ សង្កាត់ ចំពោះកិច្ចការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គល ឬស្ថាប័នទាំងនោះដោយមានបញ្ជាក់ឈ្មោះ ឋានៈ (អ្នកដែលត្រូវអញ្ជើញ) ទីកន្លែងប្រជុំកាលបរិច្ឆេទកម្មវិធី ឬរបៀបវារៈប្រជុំ។

លិខិតបញ្ជាបេសកកម្ម: គឺជាលិខិតដែលឃុំ សង្កាត់រៀបចំឡើងដើម្បីចាត់តាំងមន្ត្រី បុគ្គលិកឃុំ សង្កាត់ ឱ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានានៅក្រៅឃុំ សង្កាត់។ លិខិតនេះត្រូវមានភ្ជាប់ជាមួយទិដ្ឋាការធ្វើដំណើរ។ ទិដ្ឋាការធ្វើដំណើរគឺជាលិខិតរដ្ឋបាលមួយប្រភេទ សម្រាប់ឱ្យអ្នកដែលមានភារកិច្ច ទៅបំពេញបេសកកម្មយកទៅចុះ ទិដ្ឋាការនូវទីកន្លែងកាលបរិច្ឆេទមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ និងហត្ថលេខារបស់អង្គការមានសមត្ថកិច្ចដែលបានអនុញ្ញាតនិងអង្គការដែលបានទទួលដឹងពីការចេញដំណើរ និងការមកដល់ពីដំណាក់កាលមួយទៅដំណាក់កាលមួយទៀត។ នៅពេលត្រឡប់មកវិញអ្នកដែលត្រូវបានចាត់តាំងនោះត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ ឬរបាយការណ៍ជូនមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ឬក្រុមប្រឹក្សាឱ្យបានជ្រាបអំពីលទ្ធផល ឬបញ្ហាសំខាន់ៗដែលខ្លួនបានទៅចូលរួម។

របាយការណ៍: គឺជាសេចក្តីរបាយការណ៍អំពីសកម្មភាពដំណើរការ និងលទ្ធផលការងាររបស់ឃុំ សង្កាត់ ឬបុគ្គលិកណាម្នាក់ឬក្រុមណាមួយដែលរដ្ឋបាល ឃុំសង្កាត់បានបំពេញឬបានចាត់តាំងឱ្យទៅបំពេញបេសកកម្មដើម្បីរបាយការណ៍ជូនថ្នាក់ដឹកនាំ និងអង្គការពាក់ព័ន្ធ។ ទម្រង់របាយការណ៍ប្រចាំខែ និងទម្រង់របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវអនុវត្តតាមសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ (សេចក្តីជូនដំណឹងលេខ ១៧១ ស.ជ.ណ ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤)។

កំណត់ហេតុ: គឺជាការកត់ត្រាស្រង់យកមតិយោបល់សេចក្តីសម្រេច និងការឯកភាពលើសកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តពីគ្រប់សមាជិកអង្គប្រជុំ និងការសម្រេចរបស់អង្គប្រជុំ ឬជាការកត់ត្រារាល់ហេតុការណ៍ណាមួយដែលបានកើតឡើងជាក់ស្តែងដើម្បីរក្សាទុកជាសក្ខីភាពនៅពេលដែលមានតម្រូវការ។

លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ: គឺជាលិខិតរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ប្រកាសជាលាយលក្ខណ៍អក្សរប្រគល់សិទ្ធិទៅឱ្យជំទប់ ចៅសង្កាត់រងតាមឋានានុក្រមដើម្បីធ្វើជាមេឃុំ ចៅសង្កាត់ស្តីទី ក្នុងអំឡុងពេលដែលមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ អវត្តមាន។

ដីកាអម: គឺជាឯកសាររដ្ឋបាលដែលឃុំ សង្កាត់រៀបចំឡើងដើម្បីផ្ញើអមភ្ជាប់ជាមួយសំណុំលិខិតដែលត្រូវ ផ្ញើចេញទៅឱ្យអង្គភាពក្រសួង ស្ថាប័នណាមួយដោយមានកត់ត្រាលេខៈនិងចំនួនលិខិត (ឯកសារ) លើដីកា អមនោះ។ ឃុំ សង្កាត់ប្រើដីកាអមដើម្បីជៀសវាងការបាត់បង់ឯកសារដែលរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់បានផ្ញើចេញ។

៣.២.២. ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និងឯកសាររបស់ឃុំ សង្កាត់

៣.២.២.១. ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់មាន ៣ ប្រភេទគឺ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យកាន់កាប់ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលឃុំ សង្កាត់ទិញដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ និងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានមកពីអំណោយនានា។

ការកត់ត្រាចុះបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិ: ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសម្ភារបរិក្ខារទាំងអស់របស់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវចុះបញ្ជីឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និងសម្ភារបរិក្ខារនេះត្រូវរក្សាទុកឱ្យបានល្អ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពយ៉ាងតិចក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំម្តង។ ការកត់ត្រាទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវ បញ្ចូលនូវព័ត៌មានដូចជាលេខរៀង ឬលេខកូដ ថាប្រភេទកាលបរិច្ឆេទផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យកាន់កាប់បរិមាណ និងតម្លៃ ទីតាំងដែលទ្រព្យសម្បត្តិនោះទុកដាក់ ឬប្រើប្រាស់។²² សម្ភារបរិក្ខាររបស់ឃុំ សង្កាត់ដែលកាត់ចេញពីបញ្ជីត្រូវ សម្រេចដោយអង្គប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

ការលក់ដូរ និងការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទ្រព្យសម្បត្តិ ឃុំ សង្កាត់ពុំមានសិទ្ធិលក់ដូរ ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬផ្ទេរការប្រើ ប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ឱ្យដោយគ្មានការយល់ព្រមជាមុន ពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់ពីមានយោបល់ឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបហាផ្ទៃឡើយ។ ប៉ុន្តែឃុំ សង្កាត់អាចធ្វើការលក់ដូរ ឬ ផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬផ្ទេរការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានមកពីអំណោយបាន ដោយគោរពទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែល បានព្រមព្រៀងរវាងម្ចាស់អំណោយ និងឃុំ សង្កាត់។ សម្រាប់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលឃុំ សង្កាត់ទិញដោយខ្លួនឯង ផ្ទាល់និងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀតដែលជាអំណោយគ្មានលក្ខខណ្ឌការលក់ដូរ ឬការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬការផ្ទេរការប្រើ ប្រាស់ត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីដូចខាងក្រោម៖

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវបង្កើតគណៈកម្មការ ចំពោះកិច្ចមួយដើម្បីត្រួតពិនិត្យលើការលក់ដូរ ឬផ្ទេរទ្រព្យ សម្បត្តិ។ គណៈកម្មការនេះត្រូវដឹកនាំដោយមេឃុំចៅសង្កាត់ និងមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា១រូប និង ១រូប ទៀតជាគណនេយ្យករឃុំ សង្កាត់នៅរតនាគារខេត្តក្រុង សៀមរ័យសង្កាត់ត្រូវធ្វើជាលេខធាការ។

²² មាត្រា៥០ នៃអនុក្រឹត្យលេខ២៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់

- ដំណើរការលក់ដូរឬផ្ទេរត្រូវធានាឱ្យមានតម្លាភាព និងបើកទូលាយឱ្យមានការប្រគូតប្រជែងគ្នា ពិតប្រាកដ។
- ក្នុងការលក់ ឬផ្ទេរក្រុមប្រឹក្សាឃុំត្រូវសម្រេចតាមអនុសាសន៍នៃគណៈកម្មការចំពោះកិច្ច។
- ចំនួនទឹកប្រាក់បានមកពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ត្រូវរក្សាទុកក្នុងគណនីរបស់ឃុំនៅវត្តមាន ខេត្ត ក្រុង។²³

៣.២.២.២. ការគ្រប់គ្រងឯកសារឃុំ សង្កាត់

ឃុំ សង្កាត់ គឺជាម្ចាស់លើរាល់លិខិត និងឯកសារដែលរៀបចំឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ឬ ក្នុងនាម ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើតែមន្ត្រី ត្រា ឃុំ សង្កាត់ ព្រមទាំងឧបករណ៍ផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ របស់ឃុំ សង្កាត់។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវធានាទុកដាក់ឯកសារ លិខិតស្នាម តែមន្ត្រី ត្រា ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងគង់វង្ស។ ការគ្រប់គ្រងឯកសារ គឺជាការរៀបចំទុកដាក់ និងថែរក្សាឯកសារទាំងឡាយតាមប្រព័ន្ធមួយមាន សណ្តាប់ធ្នាប់ និងសុវត្ថិភាព។

៣.២.៣. កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សា សង្កាត់

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធ្វើការប្រជុំយ៉ាងតិចចំនួនមួយដងក្នុងមួយខែ ហើយការប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ និងមានលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យ។ ក្រៅពីកិច្ចប្រជុំជាសាធារណៈនេះក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់ក៏អាចប្រជុំជាសម្ងាត់បានដែរ។

៣.២.៣.១. លក្ខណៈនៃការប្រជុំក្រុមប្រឹក្សា

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ត្រូវធ្វើការប្រជុំ យ៉ាងតិចណាស់ចំនួនមួយដងក្នុងមួយខែ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ ក្រុមប្រឹក្សា អាចធ្វើការប្រជុំពិសេស ដើម្បីពិភាក្សាលើបញ្ហាទាំងឡាយណាដែល ក្រុមប្រឹក្សាបានកំណត់ ថាជាកិច្ចការពិសេសឬកិច្ចការបន្ទាប់ចាំបាច់។ រាល់កិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ និងគណៈកម្មា ធិការជំនួយការត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាចចាត់ឱ្យមានកិច្ចប្រជុំជាសម្ងាត់ ដើម្បីពិភាក្សាបញ្ហាដូចជាការដាក់វិន័យឬបញ្ឈប់សមាជិក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ បញ្ហាសន្តិសុខក្នុងឃុំ សង្កាត់ការរៀបចំសំណុំរឿងដើម្បីតវ៉ាឬការពារក្តីអ្វីមួយនិងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិត្តិយសបុគ្គលជាដើម។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំសម្ងាត់មានតែក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងស្មៀនឃុំ សង្កាត់តែប៉ុណ្ណោះដែល មានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវប្រជុំក្នុងសាលាឃុំ ឬសាលាសង្កាត់របស់ខ្លួនឬក្នុង ករណីចាំបាច់ អធិបតីនៃអង្គប្រជុំអាចជ្រើសរើសយកកន្លែងណាមួយក្នុងឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួនដើម្បីប្រជុំ។²⁴

²³ មាត្រា៥៣ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ២៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់

²⁴ មាត្រា២១ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១

៣.២.៣.២. ការត្រៀមរៀបចំកិច្ចប្រជុំ

លិខិតអញ្ជើញ: មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវតែធានាថាលិខិតអញ្ជើញត្រូវបានរៀបចំ និងផ្ញើជូនដល់អ្នកដែលត្រូវចូលរួមប្រជុំគ្រប់គ្នាទាំងអស់មុនពេលប្រជុំ។ នៅក្នុងលិខិតអញ្ជើញត្រូវតែបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីពេលវេលាទីកន្លែង និងបញ្ហាសំខាន់ៗដែលត្រូវពិភាក្សា ឬជម្រាបនៅពេលប្រជុំ។

ការបង្កើតរបៀបវារៈប្រជុំ: គ្រប់ការប្រជុំទាំងអស់ត្រូវតែមានរបៀបវារៈ។ ហើយត្រូវផ្ញើជូនដល់អ្នកចូលរួមជាមុន។ ជាការប្រសើរអ្នកចូលរួមមានឱកាសចូលរួមក្នុងការរៀបចំរបៀបវារៈ។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ច្រើនជាងមួយភាគបីអាចបន្ថែម ប្រធានបទផ្សេងទៀតដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណោមអំណាច និងមុខងាររបស់ខ្លួនដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងរបៀបវារៈនៃកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីកិច្ចប្រជុំដល់សាធារណជន: កាលបរិច្ឆេទនិងទីកន្លែងនៃកិច្ចប្រជុំត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈដោយបិទផ្សាយជាសាធារណៈនៅលើក្តារខៀនព័ត៌មានឃុំ សង្កាត់ និងនៅកន្លែងសាធារណៈក្នុងភូមិទាំងអស់។

៣.២.៣.៣. ការប្រព្រឹត្តទៅនៃកិច្ចប្រជុំ

សមាជិករបស់អង្គប្រជុំ: សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវចូលរួមរាល់កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សា និងអាចអនុវត្តមានបានលុះត្រាតែមានការអនុញ្ញាតជាមុន។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិ និងនិយាយដោយគ្មានការភ័យខ្លាចការរំខានឬការបំភិតបំភ័យឡើយ។ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ឬប្រធានក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់ស្តីទីត្រូវដឹកនាំរាល់ចិត្តប្រជុំ។ ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ និងបុគ្គលិកដទៃទៀតរបស់ឃុំ សង្កាត់មានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សានេះ។²⁵ ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិចូលរួមកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់លើកលែងតែកិច្ចប្រជុំដែលធ្វើជាសម្ងាត់។

ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ និងប្រជាពលរដ្ឋមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមក្នុងការសម្រេចចិត្ត និងការបោះឆ្នោតក្នុងអង្គប្រជុំឡើយ។²⁶

²⁵ មាត្រា១៥ នៃប្រកាសស្តីពីតួនាទី ភារកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ ឆ្នាំ២០០១

²⁶ មាត្រា៣០ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីការធ្វើវិមជ្ឈការអំណាច តួនាទី និងភារកិច្ចទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០២

ចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់	ចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ចូលរួមយ៉ាងតិច
៥ រូប	៣ រូប
៧ រូប	៤ រូប
៩ រូប	៥ រូប
១១ រូប	៦ រូប

ក្រុមនៃកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់: កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាណាតែមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ លើសពីពាក់កណ្តាលនៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទាំងមូលរួមក្នុងចិត្តប្រជុំនោះ។²⁷

សកម្មភាពសំខាន់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ: កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅតាមលំដាប់លំដោយដូចខាងក្រោម៖

- បញ្ជាក់អះអាងថាជាកិច្ចប្រជុំប្រព្រឹត្តទៅដោយស្របច្បាប់
- ពិនិត្យ និងអនុម័តរបៀបវារៈនៃកិច្ចប្រជុំ
- ពិនិត្យ និងអនុម័តកំណត់ហេតុនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកមុន ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាត្រូវចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនោះ
- ពិភាក្សាតាមរបៀបវារៈនីមួយៗ ដូចជាពិនិត្យឯកសារ និងលិខិតផ្សេងៗដែលបានដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាពិនិត្យ និងសម្រេច
- ព្រមទាំងបញ្ហាផ្សេងៗ

ការដឹកនាំកិច្ចប្រជុំ: ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធានាថាកិច្ចប្រជុំត្រូវប្រព្រឹត្តទៅមានលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យមានសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អ និងគ្មានការរំខាន។

អ្នកដឹកនាំកិច្ចប្រជុំត្រូវបំពេញកិច្ចការមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- ធានាថាអ្នកចូលរួមគ្រប់រូបមានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិ ហើយមតិរបស់ពួកគេត្រូវបានគេពិចារណា
- ធានាថាស្ត្រី និងបុរសមានឱកាសស្មើគ្នាក្នុងការបញ្ចេញមតិ
- សម្របសម្រួលការពិភាក្សាដោយលើក បញ្ហានៅក្នុងរបៀបវារៈមកពិនិត្យម្តងមួយហើយពិភាក្សាបញ្ហានោះយ៉ាងល្អិតល្អន់

²⁷ មាត្រា ២២ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១

- បោះឆ្នោតលើបញ្ហាណាដែលសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មិនឯកភាពគ្នា
- ប្រើប្រាស់ពេលវេលាដែលមានឱ្យបានល្អ ដើម្បីកុំឱ្យកិច្ចប្រជុំចំណាយពេលវេលា ច្រើនជាងការចាំបាច់
- ធានាថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលបានអញ្ជើញមកចូលរួមនៅ ក្នុងការពិភាក្សាលើបញ្ហាជាក់លាក់មួយនឹងមានឱកាសសួរសំណួរ។

ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត៖ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់រូប មានសិទ្ធិបោះឆ្នោតនៅក្នុងគ្រប់កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទាំងអស់។ ការបោះឆ្នោតត្រូវធ្វើឡើងដោយការលើកដៃ។ សំឡេងគាំទ្រ និងសំឡេងមិនគាំទ្រត្រូវប្រកាសឱ្យដឹងភ្លាមហើយកត់ត្រាទុកនៅក្នុងកំណត់ហេតុប្រជុំ។ ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ និងបុគ្គលិកផ្សេងទៀតដែលចូលរួមប្រជុំមិនអាចបោះឆ្នោតបានទេ។

សេចក្តីសម្រេចនៃអង្គប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចចាត់ទុកជាបានការលុះត្រាសេចក្តីសម្រេចនោះត្រូវបានអនុម័តដោយសំឡេងលើសពីពាក់កណ្តាលនៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាទាំងមូល។ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចលើកិច្ចការផ្សេងពីនេះអាចចាត់ទុកជាបានការ លុះត្រាតែមានសំឡេងគាំទ្រភាគច្រើននៃចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាដែលមានវត្តមាន។

៣.២.៣.៤. កិច្ចការក្រោយពេលប្រជុំ

កំណត់ហេតុប្រជុំ៖ ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការសរសេរកំណត់ហេតុអង្គប្រជុំដោយពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់គ្រប់រូបនឹងត្រូវទទួលបានកំណត់ហេតុដែលបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានអង្គប្រជុំ ចំនួន១ ច្បាប់ម្នាក់សម្រាប់កិច្ចប្រជុំលើកក្រោយៗទៀត។ កំណត់ហេតុអង្គប្រជុំ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុចមួយចំនួនដូចជា កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា ទីកន្លែងប្រជុំសមាសភាពអ្នកចូលរួម របៀបវារៈនៃអង្គប្រជុំ សេចក្តីសម្រេច ព្រមទាំងបញ្ហានានាដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងអង្គប្រជុំ និងពេលវេលាបិទអង្គប្រជុំ។

ការផ្សព្វផ្សាយពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំដល់សាធារណជន៖ សាធារណជនត្រូវទទួលបានព័ត៌មានស្តីពីសេចក្តីសម្រេចទាំងអស់ដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានសម្រេច។ រាល់សេចក្តីសម្រេចទាំងអស់នោះត្រូវបិទផ្សាយនៅលើក្តារខៀនព័ត៌មានឃុំ សង្កាត់មិនឱ្យលើសពី ៤៨ ម៉ោង បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំ។ ស្មៀនឃុំ សង្កាត់ត្រូវរៀបចំសង្ខេបលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជនហើយដាក់ជូនមេឃុំ ចៅសង្កាត់ពិនិត្យ និងសម្រេច។

ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គប្រជុំ៖ សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងរង្វង់ដែនដីឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំចប់ភ្លាម។

៣.៣. តួនាទីមុខងារ និងអំណាចនៃរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

ផ្អែកតាមបញ្ញត្តិនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវបានផ្ទេរឱ្យនូវតួនាទីមុខងារ និងអំណាចមួយចំនួនសម្រាប់បម្រើប្រជាពលរដ្ឋ និងការអភិវឌ្ឍនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន។

រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានតួនាទីជួយជំរុញ និងគាំពារអភិបាលកិច្ចល្អដោយចាត់ចែងប្រើប្រាស់ធនធានដែលមានប្រកបដោយចីរភាព សម្រាប់បំពេញសេចក្តីត្រូវការជាមូលដ្ឋាននៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនបម្រើផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងគោរពផលប្រយោជន៍ជាតិសាសន៍ស្របតាមគោលនយោបាយទូទៅរបស់រដ្ឋ។²⁸

៣.៣.១. អំណាចរបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ត្រូវដឹកនាំដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានអំណាចបញ្ញត្តិ និងអំណាចប្រតិបត្តិ។

អំណាចបញ្ញត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់: ស្តែងតាមរយៈដីកាឃុំ សង្កាត់ តាមការសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ហើយត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់សម្រាប់គ្រប់គ្រងកិច្ចការនានាក្នុងក្របខណ្ឌតួនាទីមុខងារ និងអំណាចរបស់ខ្លួនដែលច្បាប់បានប្រគល់ឱ្យ។²⁹ ដីកាឃុំ សង្កាត់មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តតែនៅក្នុងរង្វង់ដែនដីរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។

អំណាចប្រតិបត្តិរបស់ឃុំ សង្កាត់: មានន័យថារដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ មានសិទ្ធិអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួននៅក្នុងក្របខណ្ឌ តួនាទីមុខងារ និងអំណាចរបស់ខ្លួនដែលច្បាប់បានប្រគល់ឱ្យ។ រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់អាចធ្វើសកម្មភាពតែនៅក្នុងក្របខណ្ឌអំណាចតួនាទី និងមុខងារដែលច្បាប់បានប្រគល់ឱ្យតែប៉ុណ្ណោះមានន័យថារដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មិនអាចធ្វើជួយនឹងគោលការណ៍ និងបញ្ញត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញច្បាប់ អនុក្រឹត្យ ប្រកាសនិងលិខិតបទដ្ឋាននានាឡើយ។

៣.៣.២. តួនាទី និងមុខងាររបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់នីមួយៗមានតួនាទីគោលពីរប្រភេទគឺ តួនាទីបម្រើកិច្ចការមូលដ្ឋាន និងតួនាទីភ្នាក់ងារតំណាងរដ្ឋ។³⁰ ក្នុងតួនាទីបម្រើកិច្ចការមូលដ្ឋានបានឃុំ សង្កាត់មានដូចខាងក្រោម៖

- ធានាក្បួនសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់របៀបរៀបរយសាធារណៈ
- រៀបចំចាត់ចែងសេវាសាធារណៈចាំបាច់ និងទៅលើការទទួលខុសត្រូវឱ្យដំណើរការទាំងនោះដំណើរការបានយ៉ាងល្អ

²⁸ មាត្រា៤១ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១
²⁹ មាត្រា៤៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១
³⁰ មាត្រា៤២ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១

- លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការបង្កើនជាសុកភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ប្រជុំកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងលើកកម្ពស់ជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ការពារថែរក្សាបរិស្ថាន ធនធានធម្មជាតិ វប្បធម៌ បេតិកភណ្ឌជាតិ
- សម្របសម្រួលទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីឱ្យមានការយោគយល់អធ្យាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក
- បំពេញកិច្ចការទូទៅដើម្បីឆ្លើយតបសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ក្នុងតួនាទីជាអ្នកតំណាងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មានភារកិច្ចអនុវត្តទៅតាមច្បាប់ ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យប្រកាស និងលិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ។ ក្នុងករណីនេះអាជ្ញាធររដ្ឋអាចធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចដល់ឃុំ សង្កាត់ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវការបង្កើនសមត្ថភាព និងផ្គត់ផ្គង់មធ្យោបាយជាសម្ភារ និងថវិកាសម្រាប់អនុវត្ត ឧទាហរណ៍៖ ការចុះបញ្ជីអគ្រានុកូលដ្ឋាន និងការចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតនៅក្នុងបញ្ជីជាដើម។

៣.៣.៣. ត្រូវផែនទីនៃអំណាច

រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់អាចធ្វើសកម្មភាពបានតែក្នុងក្របខណ្ឌអំណាច តួនាទី និងមុខងារដែលច្បាប់បាន ប្រគល់ឱ្យប៉ុណ្ណោះ។ នេះមានន័យថារដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មិនអាចធ្វើសកម្មភាពណាមួយដែលផ្ទុយនឹងគោល ការណ៍ និងបទប្បញ្ញត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញច្បាប់ ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងលិខិតបទ ដ្ឋាននានាឡើយ។

រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់គ្មានអំណាចសម្រេចលើវិស័យមួយចំនួនដូចជា៖ ព្រៃឈើ ប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ការពារជាតិ សន្តិសុខជាតិ រូបិយវត្ថុ នយោបាយក្រៅប្រទេសគោលនយោបាយសារពើពន្ធ និង វិស័យផ្សេងៗទៀតដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានដែលពាក់ព័ន្ធ។³¹

³¹ មាត្រា៤៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់, ឆ្នាំ២០០១

ជំពូកទី ៤

បញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយ

ជំពូកទី ៤

បញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយ

៤.១. ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន និងបញ្ហាប្រឈម

ក្រោយពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងពិនិត្យមើលយ៉ាងស៊ីជម្រៅទៅលើសៀវភៅកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំ រំកិលរបស់ឃុំ ខត្តមសុរិយា និងការចុះអង្កេតផ្ទាល់នៅមូលដ្ឋានឃុំ ដើម្បីស្វែងយល់ពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ ឃុំ ព្រមជាមួយការចុះសម្ភាសន៍ព័ត៌មានជាមួយអាជ្ញាធរឃុំ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះផងរួចមកអាត្មាភាពបាន អង្កេតឃើញថាមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដែលយោគយ៉ាងរាំងផ្លូវនាំឱ្យកកស្ទះដល់ការអភិវឌ្ឍ ឃុំឱ្យបានរីក ចម្រើនក្នុងនោះរួមមាន៖

៤.១.១. ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច

សកម្មភាពចម្បងៗក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងបញ្ហាប្រឈមនានានៅតាមវិស័យរួមមាន៖

សាលាឃុំខត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ មានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងភូមិតាសួរ ជ្រុងឥសានសាលា ស្រុក ត្រាំកក់ចម្ងាយ ៧ គ.ម ជាប់នឹងស្រុកសំរោង។ ឃុំខត្តមសុរិយា មានភូមិចំនួន១៤ និងមានផ្ទៃដីសរុបចំនួន ២៩២,១១៦ ហិកតា មានប្រជាជនសរុបចំនួន ១១,៦៧៤ នាក់ ក្នុងនោះស្ត្រី ៥,៩៥២នាក់ ក្នុងមួយនាក់ទទួល បានដី ០,១៩២ ហិកតា ប្រជាជនភាគច្រើនប្រកបរបរកសិកម្មជាចម្បង។ ឃុំនេះមានសក្តានុពលទៅលើផ្នែក ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវលំក្រាល គ្រួសក្រហមខ្នាតខ្លាំងងាយស្រួល ក្នុងការប្រាស្រ័យទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាពលរដ្ឋ ពីភូមិមួយទៅភូមិមួយទៀត និងងាយស្រួលដឹកជញ្ជូនកសិផលដែលផលិតបានយកទៅដោះដូរនៅទីផ្សារនានា មានប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ សម្រាប់ស្រោចស្រពដែលទទួលទឹកពីទំនប់ខ្ពស់ត្របែក ក៏ប៉ុន្តែប្រព័ន្ធស្រោចស្រពទាំង នោះប្រើប្រាស់បានតែនៅរដូវមានភ្លៀង។ ការលំបាកកន្លងមកដែលឃុំ បានជួបប្រទះនោះគឺគ្រោះទឹកជំនន់បណ្តាល ឱ្យមានកាបាក់ហូរទឹកអស់ពីក្នុងស្រែ និងមានគ្រោះរាំងស្ងួតបណ្តាលឱ្យស្រូវស្តុក និងរងទទួលការខូចខាតនៅ ចុងរដូវដោយនៅតាមប្រឡាយពុំមានទ្វារទឹកសម្រាប់ដឹកលំទឹកទុកនៅចុងរដូវ។

៤.១.១.១. វិស័យកសិកម្ម

សកម្មភាពសំខាន់ៗនៅក្នុងវិស័យនេះ រួមមានដូចជា ការធ្វើស្រែស្រូវនៅរដូវប្រាំង និងរដូវវស្សាការដាំ បន្លែគ្រប់មុខ ដំណាំរួមផ្សំ និងដំណាំឧស្សាហកម្មមាន ពោត អំពៅ ដំឡូងមី សណ្តែកដី និងការចិញ្ចឹមសត្វគ្រប់ ប្រភេទការអភិរក្ស និងចិញ្ចឹមត្រីលក្ខណៈគ្រួសារ ការប្រើប្រាស់ដីធ្លីប្រកបដោយគុណភាព ការជ្រើសរើសពូជផ្តល់ ទុនសម្រាប់ការងារកសិកម្ម គឺជាសកម្មភាពមួយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ជាពិសេសគឺការចងក្រងក្រុមទុនបង្វិលរបស់ កសិករដើម្បីទទួលទុនសម្រាប់អភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ប៉ុន្តែទោះបីជាខិតខំយ៉ាង ណាក៏ដោយក៏នៅតែមានឡើងនូវភាពរាំងស្ងួត ទឹកជំនន់ សត្វល្អិតបំផ្លាញ និងបញ្ហាប្រឈម ជំងឺសត្វ

ខ្វះបច្ចេកទេសក្នុងការចិញ្ចឹម ខ្វះបច្ចេកទេសក្នុងការជ្រើសរើសពូជល្អៗជាដើម ដែលបណ្តាលឱ្យការធ្វើកសិកម្ម ជាចម្បងនេះនៅមានកម្រិត ប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់គ្រួសារទាបនៅមិនទាន់ឆ្លើយតបបានទៅនឹងសេចក្តីត្រូវ ការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋាននៅឡើយ និងធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការចំណាកស្រុកច្រើន។

៤.១.១.២. ផ្នែកធនធានទឹក

ចំពោះប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រវាមានសារៈសំខាន់ចាំបាច់ណាស់សម្រាប់ស្រោចស្រព ស្រែស្រូវនៅរដូវប្រាំង និងរដូវវស្សាជាពិសេសក្នុងការដាំដំណាំផ្សេងៗរបស់ប្រជាជនកសិករនៅក្នុងឃុំ ឬសហគមន៍ដែលពួកគាត់រស់នៅ ដែលជាតម្រូវការចាំបាច់របស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹកទៅលើការធ្វើស្រែចំការដាំបន្លែ និងចិញ្ចឹមសត្វ ជាដើម។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ប្រជាជនកសិករខ្វះខាតប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ គ្មានប្រឡាយទឹកគ្មានទ្វារ ទឹកគ្មានបង្ហូរទឹកដែលនាំមកឱ្យចុះពាល់ដល់តម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការធ្វើកសិកម្ម ដោយនៅក្នុងឃុំទាំង មូលប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់តែប្រឡាយ និងអូរដែលបានបន្សល់ទុកកាលពីសម័យខ្មែរក្រហមមកម៉្លេះគ្រាន់តែពួក គាត់នាំគ្នាទប់ធ្វើជាទ្វារទឹកសម្រាប់ប្រើក្នុងរយៈពេលខ្លី ហើយការធ្វើទ្វារទឹកនេះជាគំនិតច្នៃប្រឌិតរបស់ពួកគាត់ តែប៉ុណ្ណោះ។ យ៉ាងណាមិញប្រសិនបើនៅក្នុងឃុំខ្លះនូវប្រភពទឹក ឬប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រសម្រាប់ស្រោចស្រពនោះ នឹងនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមិនអាចធ្វើស្រែស្រូវទាំងពីររដូវបានទេ គឺមានន័យថាប្រជាពលរដ្ឋអាចធ្វើស្រែស្រូវបានតែ ក្នុងកំឡុងរដូវវស្សាតែប៉ុណ្ណោះ មិនអាចធ្វើក្នុងរដូវប្រាំងបានហើយកាលណាបើធ្វើស្រែបានតែមួយរដូវនឹងបាត់ បង់នៅប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីការផលិតស្រូវ។

៤.១.១.៣. ផ្នែកលើសកម្ម

ទោះបីជាកសិកម្ម ជាមុខរបរចម្បងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋយើងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ប្រាក់ចំណូលប្រចាំថ្ងៃ មានកម្រិតទាបនៅឡើយ។ ក្នុងស្ថានភាពធ្វើឱ្យប្រាក់ចំណូលប្រចាំគ្រួសារកាន់តែប្រសើរឡើងក្នុងជីវភាពរស់នៅ ប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគាត់ យើងឃើញថាមានជួបប្រទះនូវការលំបាក ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនប្រកបមុខរបរ ដោយគ្មានការបណ្តុះបណ្តាលមុខជំនាញបច្ចេកទេសច្បាស់លាស់ មិនមានប្រភពទុនគ្រប់គ្រាន់ផលិតផលខ្វះ គុណភាពគ្មានការប្រកួតប្រជែងក្នុងទីផ្សារ ខ្វះទីផ្សារក្នុងឃុំជាដើម។

៤.១.១.៤. ផ្នែកឧស្សាហកម្ម

សកម្មភាពសំខាន់ៗនៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម យើងឃើញមានសិប្បកម្មកែច្នៃធ្វើទ្រូ ឈ្នាងឬស្បូវដែល ជាលក្ខណៈប្រពៃណី សិប្បកម្មកែច្នៃគ្រឿងសង្ហារឹម ការធ្វើបែបនេះជាលក្ខណៈប្រពៃណីចាស់បុរាណសម្រាប់ប្រើ ប្រាស់ក្នុងលក្ខណៈគ្រួសារ និងសហគមន៍តែប៉ុណ្ណោះព្រោះដោយសារខ្វះនៅធនធានសម្ភារ និងគ្រឿងបច្ចេក ទេសផ្សេងៗ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ឃុំមិនទាន់រកដៃគូសហការបាន ក្នុងការបង្កើតឱ្យបាននូវសហគ្រាសធនមធ្យម សម្រាប់ផលិតគ្រឿងសង្ហារឹម និងសម្ភារផ្សេងៗដើម្បីធ្វើការនាំចេញទៅក្រៅស្រុកឱ្យបានទូលំទូលាយ។

៤.១.១.៥. ផ្នែកកមសាគមន៍

ប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តមានផ្លូវចូលជាដើម គឺជាសរសៃឈាមនៃប្រទេសជាតិហើយការអភិវឌ្ឍ កន្លងមកក្នុងឃុំមានផ្លូវគ្រួសក្រហម និងផ្លូវលំ សំណង់ស្ពាន ទ្វារទឹក លូ សំខាន់ៗដែលតភ្ជាប់ពីឃុំមួយទៅឃុំ មួយនិងពីឃុំទៅទីរួមស្រុក។ ប្រព័ន្ធផ្លូវទាំងនោះមានការខូចខាតជាអន្លើរវាងដោយទទួលរងពីអាកាសធាតុទឹក ភ្លៀងឡានដឹកហួសទម្ងន់ខ្វះការចូលរួមពីគណៈកម្មការ និងប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការថែទាំជាដើម។

៤.១.១.៦. ផ្នែកសេវាកម្ម

ពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃប្រជាពលរដ្ឋ យើងបានទទួលសេវាកម្មកើនឡើងជាបណ្តើរៗសេវាកម្មដឹកជញ្ជូន អ្នកធ្វើដំណើរក្នុងឃុំ ទៅកាន់ទីផ្សារ ប្រព័ន្ធអគ្គិសនី ការផ្តល់សេវាកម្មប្រាក់កម្ចី របស់ធនាគារ គ្រឹះស្ថានមី ក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងការផ្តល់សេវាកម្មរបស់វិស័យឯកជន។ ប៉ុន្តែ កម្រិតនៃការកើនឡើងនេះនៅតែមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ ទៅតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់យើងនៅឡើយ។ រីឯ ការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីរបស់ធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ យើងសង្កេតឃើញថា អត្រាការប្រាក់នៅមានកម្រិតខ្ពស់ នៅតែជាសម្ពាធសម្រាប់ប្រជាជន ប្រជាកសិករដែល មិនមានធនធាន ធ្វើដើមទុន ឬពង្រីកអាជីវកម្មបន្ថែមទៀត។ ជាងនេះទៅទៀត ប្រព័ន្ធអគ្គិសនី ត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ ដោយក្រុមហ៊ុនអគ្គិសនីទឹកឈូ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់អាជ្ញាធរអគ្គិសនីកម្ពុជា។ ប៉ុន្តែនៅតែជាបញ្ហាចោទ របស់ពួកគាត់ដែលមានលំនៅដ្ឋាន និងភូមិឆ្ងាយពីផ្លូវលំ ផ្លូវគ្រួស ខាងក្រុមហ៊ុនអគ្គិសនីមិនអាចតភ្ជាប់ជូនពួក គាត់បាននោះទេ។

៤.១.២. ស្ថានភាពសង្គមកិច្ច

សង្គមកិច្ចគឺជាផ្នែកមួយដែលធ្វើការសិក្សា ទៅលើលក្ខណៈប្រជាសាស្ត្រការផ្តល់សេវាសាធារណៈសុវត្ថិ ភាពសង្គមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដូចជាការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលសុខុមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋយេនឌ័រ ភាពក្រីក្រ អំពើ ហិង្សាការជួញដូររូស្តី និងកុមារ លើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស ស្ថានភាពសាសនា វប្បធម៌ ប្រពៃណី។ ហេតុនេះយើង ត្រូវវិភាគទៅលើខ្លឹមសារតាមវិស័យនីមួយៗដូចខាងក្រោម។

៤.១.២.១. ស្ថានភាពអប់រំ

នៅក្នុងវិស័យអប់រំ គឺជាកត្តាចាំបាច់សម្រាប់ពង្រឹងធនធានមនុស្ស ក្នុងការអភិវឌ្ឍខ្លួនឱ្យទទួលបាននូវ ចំណេះដឹងកាន់តែច្រើនព្រមទាំងទទួលបានបទពិសោធន៍ថ្មីៗបន្ថែមទៀត។ តាមរយៈការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុ កោណដំណាក់កាលទី៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងនោះមានគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ «ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា» ស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញចែងថាប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលបានការអប់រំយ៉ាងតិច ៨ឆ្នាំ។ ដូចនេះ វិស័យអប់រំកន្លងមក ទទួលបានលទ្ធផលជាច្រើនតាមរយៈការកសាងសាលាដល់ភូមិកៀកជាប់នឹងផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋ។ បច្ចុប្បន្ននេះឃុំ មានសាលាមត្តេយ្យសិក្សា ចំនួន៥ កន្លែង, បឋមសិក្សាចំនួន៣ កន្លែង អនុវិទ្យាល័យ ចំនួន១ កន្លែង និង វិទ្យាល័យ

មិនទាន់មាន។ សរុបសាលារៀននៅក្នុងឃុំ ខត្តមសុរិយា ទាំងមូលមាន សាលាចំនួន ៩កន្លែង គិតទាំង សាលា មត្តេយ្យសិក្សា ដល់អនុវិទ្យាល័យ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ មន្ទីរអប់រំយុវជននិងកីឡាខេត្ត បានខិតខំបែងចែកគ្រូ និងផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភតំបន់ជួប ការលំបាកព្រមទាំងបើកវគ្គបំប៉នអំពីគរុកោសល្យថ្មីៗ ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន តាមតម្រូវការសភាព ការណ៍រីកចម្រើន។ ទោះបីជាលើកកម្ពស់ការអប់រំមានសភាពខ្លាំងក្លា និងមានរយៈពេលវែងយ៉ាងណាក្តីនៅតែ ជួបប្រទះបញ្ហាមួយចំនួនជាឧបសគ្គដល់ដំណើរការអប់រំឱ្យមានការយឺតយ៉ាវ ហើយពុំទាន់មានគុណភាពស្រប ទៅតាមតម្រូវការទីផ្សារពលកម្មការងារមិនអនុវត្តតាមលក្ខណៈបច្ចេកវិទ្យាថ្មី នៅបន្តអនុវត្តតាមទម្លាប់ចាស់ដូច ជាមិនបញ្ជូនកូនទៅរៀនឱ្យទាន់ពេលវេលាគ្មានប្រាក់ចំណូល សម្រាប់កូនរៀនគ្មានប្រាក់ឧបត្ថម្ភកូនទៅរៀនថ្នាក់ ខ្ពស់ (អនុវិទ្យាល័យ វិទ្យាល័យ និងសាកលវិទ្យាល័យ) មិនតែប៉ុណ្ណោះថែមទាំងមិនយល់ដឹងអំពីសារៈប្រយោជន៍ នៃចំណេះដឹង និងការសិក្សានៅឡើយ។

៤.១.២.២. សុខភាពសុខាភិបាល

បញ្ហាប្រឈមចំពោះវិស័យសុខាភិបាលក្នុងឃុំខត្តមសុរិយាយើង គឺមានមណ្ឌលសុខភាពប៉ុន្តែមិនទាន់ មានសម្ភារៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ព្យាបាលជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំនៅឡើយ ដូចនេះត្រូវពឹងផ្អែកទៅលើមណ្ឌល សុខភាពទីរួមខេត្តតាកែវ ដែលបានកំណត់ដោយក្រសួងសុខាភិបាលជាចំណុះ ប៉ុន្តែមណ្ឌលសុខភាពនេះអាច ជួយសម្រួលដល់ការបម្រើការងារជាប្រចាំសម្រាប់ផ្តល់សេវាសុខភាព ជូនប្រជាពលរដ្ឋទៅគ្រប់ពេលវេលាព្រម ទាំងចុះដល់ផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិដើម្បីផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតចាក់វ៉ាក់សាំងស្រ្តី និងកុមារ ផ្សព្វផ្សាយឱ្យប្រជា ពលរដ្ឋបានយល់ដឹងពីគ្រោះថ្នាក់ពីជំងឺឆ្លងផ្សេងៗ។

ចំពោះបញ្ហាសុខភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ ទោះបីយើងខិតខំធ្វើយ៉ាងណា ក៏ដោយក៏នៅតែមានគ្រោះថ្នាក់ជាបណ្តើរៗជៀសមិនផុតដូចជា ខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ ខ្វះជីវជាតិធានា គ្រុនឈាម ជំងឺអដស៍ របេង ជំងឺលើសឈាម ជំងឺទឹកនោមផ្កាម ជំងឺរាករូសនិងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗទៀតបញ្ហាទាំងនេះកើត ឡើងដោយសារប្រជាពលរដ្ឋកង្វះអនាម័យ កង្វះលំហាត់ប្រាណ ចោលសម្រាមនៅតាមទីសាធារណៈលំនៅ ឋានរបស់ពួកគាត់នៅមានទឹកដក់ ភក់ជ្រាំ ដែលបង្កឱ្យមានមូលហេតុយ៉ាងច្រើន រួមទាំងការសម្រាករបស់គាត់ មិនមានដាក់មុងការពារ ឬមុងជ្រលក់ថ្នាំ ថ្នាំបាញ់សម្លាប់មូសជាដើម។ អ្វីដែលជាការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំង នោះគឺស្ត្រីដែលឆ្លងទន្លេ ដែលកង្វះខាតការថែទាំស្ត្រីក្នុងអំឡុងពេលពរពោះ និងរបបអាហារមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បី ទទួលបានសេវាផ្នែកសុខាភិបាលនេះ គឺត្រូវពឹងផ្អែកទៅលើមណ្ឌលសុខភាពឬមន្ទីរពេទ្យខេត្ត។

៤.១.២.៣. ស្ថានភាពយេនឌ័រ

ស្ថានភាពយេនឌ័រមានការពាក់ព័ន្ធនៅគ្រប់វិស័យ និងត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ពីថ្នាក់ជាតិរហូតដល់ ថ្នាក់មូលដ្ឋានតាមរយៈការអនុវត្តកន្លងមក យើងអាចនិយាយបានថាស្ត្រីត្រូវបានគិតគូរច្រើនស្របតាមគោល នយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលស្ត្រីក្នុងជួរថ្នាក់ដឹកនាំតាមរយៈការអប់រំជាបណ្តើរៗ និងការបញ្ជ្រាបបញ្ហាយេន ឌ័រទៅលើគ្រប់វិស័យយើងឃើញថាមានសំឡេងស្ត្រីចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្តមានការកើនឡើងគួរឱ្យ កត់សម្គាល់ ស្ត្រីត្រូវទទួលបានសេវាសាធារណៈប្រកបដោយសមធម៌។ ទន្ទឹមនឹងការរីកចម្រើនក្នុងវិស័យនេះផងដែរ ក៏មានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដូចជា ស្ត្រីនៅមានការទទួលបានបន្ទុកកិច្ចការផ្ទះច្រើនជាងបុរស ស្ត្រីនៅមានការ លំបាកជាងបុរស និងស្វែងរកការងារធ្វើឆ្ងាយពីផ្ទះ។ ជាងនេះទៅទៀតបញ្ហាប្រឈមផ្នែកយេនឌ័រក្នុងសង្គមនា ពេលបច្ចុប្បន្នមាន អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ កុមារបោះបង់ការសិក្សា ស្ត្រីមេម៉ាយ ក្មេងកំព្រាការរើសអើងអ្នកមាន ផ្ទុកមេរោគអេដស៍ សកម្មភាពទាំងអស់នេះហើយដែលត្រូវទាមទារឱ្យមានការចូលរួមគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធនឹងដៃគូ សហការអភិវឌ្ឍឃុំនានាក្នុងការគាំទ្រដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍឃុំ ដើម្បីធានាឱ្យបានការគ្រប់គ្រងឃុំប្រកបទៅដោយស្ថិរ ភាពនិងនិរន្តរភាព។

៤.១.៣. ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បរិស្ថាន និងអាសន្ន

ស្ថានភាពដីនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រឃុំ ឧត្តមសុរិយា មានលក្ខណៈអំណោយផលដល់ដំណាំស្រូវនារដូវវស្សា ដែលអាចធ្វើស្រែបានពីដងសម្រាប់បងប្អូនដែលមានដីស្រែនៅជាប់ប្រភពទឹក ហើយក៏នៅមានដំណាំរួមផ្សំមួយ ចំនួនទៀតផងដែរសម្រាប់បរិភោគ ដូចជា ដំឡូង ពោធិ អំពៅ សណ្តែកខៀវ ត្រសក់ ខ្ទឹម ល្អៅ ននោង ត្រឡាច និងដំណាំរួមផ្សំមួយចំនួនទៀតផងដែរ។

ក្នុងការប្រើប្រាស់សក្តានុពលដីធ្លីឱ្យអស់លទ្ធភាព និងកែលម្អទាញយកផលប្រយោជន៍ពីប្រភពទាំង នេះឃុំនឹងខិតខំប្រើប្រាស់ ឬជំរុញសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងទប់ស្កាត់បង្ការគ្រោះមហន្តរាយ បញ្ហាប្រឈមនានាដូចខាងក្រោម៖

៤.១.៣.១. ការប្រើប្រាស់ដីធ្លី

ស្ថានភាពនៃការប្រើប្រាស់ដីធ្លីយើងមានដីលំនៅឋាន ដីវាលស្រែ ដីចម្ការ ដីព្រែក សម្រាប់ប្រើប្រាស់ធ្វើ ស្រូវដំណាំរួមផ្សំ និងដីវះចម្រុះ មិនតែប៉ុណ្ណោះវាបម្រើនិងជួយដល់ការរស់រានមានជីវិតរបស់មនុស្សសត្វទៀត ផង។ ការអនុវត្តកន្លងមកក្នុងការប្រើប្រាស់ដីទាំងនេះ មិនទាន់អាចទាញយកផលតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាពល រដ្ឋនៅឡើយដោយសារជួបប្រទះ បញ្ហាមួយចំនួនដូចជាការសាងសង់លំហែន នៅមានភាពអាសាធិបតេយ្យដី ស្រែចម្ការខ្វះជីជាតិប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រមិនអាចប្រើប្រាស់បាន បឹង ព្រែករាក់ជួបប្រទះ ភាពរាំងស្ងួត និងទឹកជំនន់ នៅរដូវវស្សា។ មិនតែប៉ុណ្ណោះភាពអាណាធិបតេយ្យរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការកាន់កាប់លើដីសាធារណៈការផ្តល់

ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច និងការបង្កើនលំនៅឋានរបស់ប្រជាជន និងមិនមានផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លីធ្វើឱ្យការប្រើប្រាស់ដីទាំងនោះមិនចំគោលដៅ។ ម៉្យាងវិញទៀត ទោះបីជាប្រជាជនដី ឱ្យពួកគាត់ដែលទទួលបានការចុះបញ្ជីដីធ្លីរួចដោយមន្ទីរសុរិយោដី ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ ក្រសួងដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ក៏ដោយយើងសង្កេតឃើញថា បញ្ហាទំនាស់ដីធ្លីតែងតែកើតមានឡើងជាញឹកញាប់រវាងប្រជាពលរដ្ឋ និងពលរដ្ឋប្បវេណីប្រជាពលរដ្ឋ និងរដ្ឋ។

៤.១.៣.២. ធនធានធម្មជាតិ

ថ្វីត្បិតតែភូមិសាស្ត្រមានតំបន់ខ្ពង់រាបភាគច្រើនក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនោះកំពុងជួបប្រទះបញ្ហាមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងការកើតឡើងវិញ។ ដូច្នោះ ការទាយយកផលពីធម្មជាតិត្រូវតែគិតគូរពីការកើតឡើងវិញហើយធ្វើការថែទាំ ឱ្យបានគង់វង្សជៀសវាងការប្រើប្រាស់យ៉ាងអាណាធិបតេយ្យ ពោលគឺយើងត្រូវធ្វើការអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍឱ្យបានល្អប្រសើរដោយត្រូវដើរទន្ទឹមគ្នាមិនអាចខ្វះមួយណា បានជាពិសេសអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងចីរភាពបរិស្ថានភូមិឃុំឃ្នុំ។

៤.១.៣.៣. វិស័យបរិស្ថាន

ការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយត្រូវឈរ លើមូលដ្ឋានបរិយាកាសមួយ អាចទទួលយកបានទាំងអស់គ្នាពោលគឺអភិវឌ្ឍប្រកបទៅដោយចីរភាពនិរន្តរភាពបរិស្ថាន។ ក្នុងករណីនេះទាំងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិការលើកគម្រោងអភិវឌ្ឍប្រចាំឆ្នាំកន្លងមកមាន ការបង្កើតសហគមន៍អភិរក្សព្រៃឈើ និងជួសជុលផ្លូវលំ ស្ពានប្រឡាយទឹកសុទ្ធតែគិតគូរដល់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានអំពីការអនុវត្តគម្រោងទាំងនោះប៉ុន្តែការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅតែជៀសមិនផុតគេចមិនរួច អំពីបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះមានការហុយផ្សែងផ្ទុយពីការប៉ះពាល់ទឹក (ទឹកលើដីទឹកក្រោមដី) ការបំពុលខ្យល់ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនមិនទាន់មានការយល់ដឹងពី ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើជាដើម។ល។

៤.១.៤. ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ

នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះក្នុងទីតាំងភូមិសាស្ត្រឃុំ ឧត្តមសុរិយា ពុំបានជួបប្រទះឧបសគ្គដូចជាគ្រោះមហន្តរាយពីធម្មជាតិ ប៉ះពាល់ដល់ជីវិតមនុស្ស សត្វ ដំណាំស្រូវ ផ្ទះសំបែង និងសម្ភារសំខាន់ៗអ្វីឡើយ។ ប៉ុន្តែអ្វីដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់នោះ គឺនៅរដូវធ្លាក់ភ្លៀងតែងតែមាន ខ្យល់ព្យុះ រន្ទះបាញ់ ដែលបង្កឱ្យមានការភ័យខ្លាច និងព្រួយបារម្ភដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការរស់នៅ។

៤.១.៥. ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល និងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

នៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ភូមិសាស្ត្ររបស់ខ្លួនឱ្យមានការរីកចម្រើន និងទទួលបានជោគជ័យលុះត្រាតែមានសុខសន្តិភាពគ្រប់គ្រាន់ អភិបាលកិច្ចល្អ ការផ្តល់សេវាសាធារណៈបានល្អប្រសើរ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈមានរបៀបរាបរយល្អ។ នៅឃុំវត្ត ឧត្តមសុរិយា ការផ្តល់សេវាផ្នែករដ្ឋបាលសាធារណៈនៅមានកម្រិត

នៅឡើយទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងលិខិតបទដ្ឋាន។ នៅពេលដែលប្រជាជនត្រូវទៅទទួលសេវាផ្នែកអត្រានុកូល ដូចនេះយើងសង្កេតឃើញថារាល់ការចេញសំបុត្រអត្រានុកូលមានការយឺតយ៉ាវ មិនទាន់តម្រូវការរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋដោយសារខ្វះខាតនូវសម្ភារបច្ចេកទេសដូចជា ម៉ាស៊ីនព្រីន កុំព្យូទ័រ និងសម្ភារផ្សេងៗទៀត។ ដោយឡែកផ្នែករដ្ឋបាលឃុំ សមត្ថភាពខាងផ្នែកបច្ចេកទេសនៅមានកម្រិត ពេលអនុវត្តការងារក៏នៅមានខ្លះ ចន្លោះមួយចំនួនទៅលើផ្នែកកិច្ចការរដ្ឋបាល គួរតែយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត ក្នុងពេលរៀបចំទុកដាក់ឯកសារ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវទៅតាមឋានានុក្រមហើយបញ្ជូន និងបែងចែកទៅតាមគោលដៅឱ្យទាន់ពេលវេលា។

រីឯ ផ្នែកសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់នៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា តែងជួបប្រទះ និងបញ្ហាអសកម្មមួយចំនួន នៅក្នុងភូមិមាន ក្មេងទំនើង លេងល្បែងស៊ីសងគ្រប់ប្រភេទការជួញដូរគ្រឿងញៀន ការសេពគ្រឿងញៀនគ្រោះ ថ្នាក់ចរាចរណ៍ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ចោរកម្មជាដើម។

៤.២. ដំណោះស្រាយ

៤.២.១. ពង្រឹងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច

សកម្មភាពចម្បងៗក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងដំណោះស្រាយនានានៅតាមវិស័យរួមមាន៖

៤.២.១.១. វិស័យកសិកម្ម

នៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ទាំងមូលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបានផ្អែកទៅលើការធ្វើស្រែចម្ការជាចម្បងហើយមុខ របរធ្វើស្រែចម្ការនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិត និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគាត់។ ទន្ទឹម នឹងនេះដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងវិស័យកសិកម្ម ឃុំឧត្តមសុរិយា បានរៀបចំគម្រោងសម្រាប់ផ្តល់ជូនប្រជាពល រដ្ឋនូវបច្ចេកទេសជ្រើសរើសពូជ បច្ចេកទេសប្រើប្រាស់ដី ការធ្វើស្រែតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសតាមបែបប្រពល វប្បកម្មការកែលម្អគុណភាពដីផ្តល់ពូជដែលមានគុណភាព ការប្រើប្រាស់ដីធ្លីការផ្សព្វផ្សាយបង្ហាញពីការធ្វើស្រែ ដោយប្រើប្រាស់ជីធម្មជាតិ ដែលជាកត្តាគាំទ្រដល់ការងារកសិកម្មប្រកបទៅដោយចីរភាពបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមសត្វ ការចិញ្ចឹមត្រី ការអភិរក្សពូជត្រី ត្រូវបង្កើតឱ្យមានពេទ្យសត្វប្រចាំមូលដ្ឋាន ត្រូវរៀបចំឱ្យមានវគ្គខ្លីៗសម្រាប់ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសផលិតស្រូវ ចិញ្ចឹមសត្វ រៀបចំសហគមន៍អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ការពង្រឹង និង ពង្រីក ក្រុមទុនបង្វិលអនុវត្តពូជស្រូវមានគុណភាព និងរកទីផ្សារសម្រាប់នាំចេញទៀតផង។

៤.២.១.២. ផ្នែកធនធានទឹក

ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដោយអនុវត្តទៅតាមយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើប្រព័ន្ធ ធារាសាស្ត្រ ការិយាល័យផែនការ និងគាំទ្រឃុំ បានជួយគាំទ្រដល់ឃុំនូវប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្របានមួយចំនួនធំបាន ជួយអន្តរាគមន៍ដល់ដំណាំស្រូវក្នុងពេលជួបប្រទះភាពរាំងស្ងួត និងសម្រាប់ស្រូវប្រាំងលើផ្ទៃដីបានមួយចំនួន

ជំនួយឱ្យកត់សម្គាល់។ ប៉ុន្តែការសាងសង់ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រសម្រាប់ស្រោចស្រពស្រូវ និងដំណាំទាំងនេះពុំទាន់ អាចជួយស្រោចស្រពឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ផ្ទៃដីសម្រាប់ធ្វើស្រែប្រាំងនៅឡើយទេ។

ដូចនេះ ត្រូវអនុវត្តការស្តារ និងកែលម្អប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រដែលមានទីតាំងនៅតាមភូមិមួយចំនួនទៀត សម្រាប់ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដូចជា ស្តារប្រឡាយ សង់សំណង់ទ្វារទឹក និងរៀបចំបង្កើត និងពង្រឹងសមត្ថភាព សហគមន៍ក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹក និងជួយដឹកនាំដល់កសិករប្រើប្រាស់បានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសជា ពិសេសត្រូវត្រៀមសម្ភារ និងមធ្យោបាយសម្រាប់ជួយអន្តរាគមន៍នៅពេលរដូវប្រាំងរាំងស្ងួតហួតហែងម្តងៗផងដែរ។

៤.២.១.៣. ផ្នែកឧស្សាហកម្ម

វិស័យឧស្សាហកម្ម គឺជាវិស័យមួយដែលជួយរកប្រាក់ចំណូលចូលដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិផងដែរហើយ វិស័យទាំងនេះរួមមាន វិស័យកាត់ដេរ វិស័យសិប្បកម្មកែច្នៃជាដើម។ ដើម្បីជាដំណោះស្រាយ ឃុំត្រូវតែផ្តល់ជា គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឧស្សាហកម្មដូចជាត្រូវរកដៃគូសហការ ដើម្បីមកវិនិយោគក្នុងឃុំរបស់ខ្លួនបង្កើតឱ្យមាន សហគមន៍ផ្នែកសិប្បកម្ម ដើម្បីជួយបណ្តុះបណ្តាលទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលចង់រៀន ផ្នែកសិប្បកម្ម។ សក្តា នុពលទាំងនេះហើយដែលធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមានការងារធ្វើច្រើន ដែលអាចទទួលបានប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ ដោះស្រាយជីវភាពរបស់ពួកគាត់។

៤.២.១.៤. ផ្នែកគមនាគមន៍

សម្រាប់វិស័យគមនាគមន៍ វាជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការនាំទំនិញចេញចូលពីទីរួមស្រុកទៅកាន់ទី រួមខេត្ត ហើយជាតម្រូវការចាំបាច់របស់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅសម្រាប់ប្រកបមុខរបររកស៊ី។ សម្រាប់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ទទួលបាននូវសមិទ្ធផលផ្លូវក្រសួងមួយខ្សែ ដោយមានការចូលរួមថវិការបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងមូលនិធិឃុំក្នុងការ ស្ថាបនាផ្លូវ ដែលមានប្រវែង ៩គីឡូម៉ែត្រមានចន្លោះចាប់ពីផ្លូវជាតិលេខ ៣ទៅទល់នឹង ផ្លូវជាតិលេខ ២ នាពេល បច្ចុប្បន្ន ឃុំឧត្តមសុរិយា មានក្រាលក្រួសក្រហមចំនួន ១ខ្សែ ស្ថានមានចំនួន ២កន្លែងនៅក្នុង ភូមិនីមួយៗ សម្រាប់ប្រើទៅតាមតម្រូវការ និងមធ្យោបាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំ។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាមានផ្លូវក្រាលក្រួសមួយ ចំនួនសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក៏ពិតមែន នៅតែមិនទាន់មានផ្លូវដែលមានលក្ខណៈស្តង់ដារដូចជាផ្លូវ បេតុង ផ្លូវក្រាល កៅស៊ូ សម្រាប់ដឹកជញ្ជូនទំនិញចេញចូលនៅក្នុងឃុំ មានភាពល្អប្រសើរនោះទេដូច្នោះអាជ្ញាធរ ឃុំ ត្រូវតែសហការ ជាមួយអង្គការពាក់ព័ន្ធដើម្បីស្វែងរកប្រភពធនធានក្នុងការកសាងផ្លូវបេតុង ផ្លូវ ក្រាលកៅស៊ូ ជួសជុលផ្លូវចាស់ ដែលមានលក្ខណៈចាស់ទ្រុឌទ្រោម និងកសាងស្ថានបន្ថែមទៀតដើម្បីងាយស្រួលដល់បងប្អូនសម្រាប់សម្រួល ចរាចរណ៍ទៅមកដោយសុខសុវត្ថិភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ។

៤.២.១.៥. ផ្នែកសេវាកម្ម

ដើម្បីលើកកម្ពស់សេវាកម្មឱ្យគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំបានរៀបចំអនុវត្តនូវវិធានការ និងសកម្មភាពមួយចំនួនក្នុងការជួយកាត់បន្ថយបញ្ហាការលំបាករបស់ប្រជាពលរដ្ឋបានដូចជា ពង្រឹងទីផ្សារ ពង្រឹងបណ្តាញផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី និងប្រព័ន្ធទឹកស្អាតបន្ថែមទៀតឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់តាមភូមិទាំងអស់ និងប្រើប្រាស់នៅតាមទីប្រជុំជន និងទីកន្លែងសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀតដែលសេសសល់។

៤.២.២. ពង្រឹងវិស័យសង្គមកិច្ច

៤.២.២.១. វិស័យអប់រំ

វិស័យអប់រំ គឺជាវិស័យមួយដែលជួយពង្រឹងការអប់រំ នៅក្នុងមូលដ្ឋានឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងឆ្លើយតបបានទៅនឹងតម្រូវការនៃការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស ដែលចង់ក្រេបយកចំណេះវិជ្ជាមកដាក់ខ្លួន និងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ខ្លួនឱ្យក្លាយទៅជាមនុស្សដែលមានសមត្ថភាពដែលសង្គមត្រូវការ។ ដោយឡែកក្រឡេកមកមើលក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា អត្រានៃការអប់រំកុមារមានភាពល្អប្រសើរគួរឱ្យកត់សម្គាល់ កុមារដែលមានអាយុចាប់ពី ៣ ដល់ ៥ឆ្នាំ បានចូលរៀន ៩៥% កុមារដែលមានអាយុចាប់ពី ៦ដល់ ១១ឆ្នាំ បានចូលរៀន ៩៦% កុមារដែលអាយុចាប់ពី ១២ដល់ ១៤ឆ្នាំ បានចូលរៀន ១០០% អ្នកចេះអក្សរមានអាយុចាប់ពី ១៥ដល់ ១៧ឆ្នាំមាន ១០០% អ្នកចេះអក្សរមានអាយុចាប់ពី ១៨ដល់ ៤៥ឆ្នាំមាន ៩៩%។

អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានថ្នាក់ឃុំត្រូវបានសហការគ្នា ជាមួយមន្ទីរអប់រំស្រុក ដែលចំណុះឱ្យមន្ទីរអប់រំខេត្តដែលខ្លួនកាន់កាប់ត្រូវស្វែងរកដំណោះស្រាយរាល់បញ្ហាចំពោះមុខ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការទីផ្សារពលកម្មការងារយើងបានគិតគូរទៅលើចំណុច សកម្មភាពសំខាន់ៗសម្រាប់អនុវត្តដូចជា ធ្វើយុទ្ធនាការគ្រប់រូបភាពប្រមូលកុមារឱ្យចូលរៀនបានតាមចំណុចដៅរបស់ក្រសួងអប់រំ តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយអំពីតម្លៃនៃការអប់រំ។ ទទួលចុះឈ្មោះចូលរៀនដោយឥតបង់ថ្លៃប្រមូលទិន្នន័យកពីកុមារ និងការចុះប្រមូលកុមារនៅតាមផ្ទះព្រមទាំងបង្កើតឱ្យមានថ្នាក់មត្តេយ្យសិក្សាសហគមន៍បន្ថែមទៀតនៅតាមភូមិនីមួយៗ។ ជ្រើសរើសគ្រូមត្តេយ្យ ឧបត្ថម្ភគាំទ្រ និងលើកទឹកចិត្តគ្រូដែលមានស្នាដៃល្អ។ ជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់កុមារអាយុ ៦ដល់១៤ឆ្នាំ ឱ្យចូលរៀនបានគ្រប់ៗគ្នា តាមរយៈការបង្កើតសាលាទៅជាសាលាកុមារមេត្រី។ ពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាម៉ោងសិក្សាជួយសិស្សរៀនយឺតជួបការលំបាកឱ្យចំគោដៅតាមការពង្រឹងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដល់គ្រូបង្រៀន។ ត្រូវធ្វើអធិការកិច្ចសិក្សាជាប្រចាំនៅតាមសាលាបឋមសិក្សា និងអនុវិទ្យាល័យ។ ត្រូវលើកទឹកចិត្តដល់កុមារក្រីក្រដោយផ្តល់ជាអាហាររូបករណ៍ដល់សិស្ស និងមានរង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់សិស្សដែលរៀនពូកែ និងជាពិសេសបង្កើតបណ្តាលយសម្រាប់សិស្សនៅតាមសាលានីមួយៗ។

៤.២.២.២. វិស័យសុខាភិបាល

ការថែទាំសេវាសុខាភិបាល និងការលើកកម្ពស់ផ្នែកសុខភាពនេះវាពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ សម្រាប់សម្រាកព្យាបាលពេលមានជំងឺផ្សេងៗ។ ជាក់ស្តែងនៅឃុំខត្តមសុរិយា ចំពោះសេវាសុខាភិបាល អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវតែឱ្យខិតខំប្រឹងប្រែង និងស្វែងរកដំណោះស្រាយព្រមទាំងសហការគ្នាជាមួយមន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត ដែលចំណុះឱ្យក្រសួងសុខាភិបាលដើម្បីជំរុញ និងបង្កើតឱ្យមានមណ្ឌលសុខភាពមួយសម្រាប់ឃុំងាយស្រួលដល់ប្រជាជនពេលត្រូវការផ្នែកសេវាសុខាភិបាល មិនចាំបាច់ទៅទទួលសេវាកម្មក្នុងឃុំផ្សេងៗដែលធ្វើឱ្យខាតពេលវេលាពិបាកធ្វើដំណើរទៅមក។ យើងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំផុត និងជាអាទិភាពទៀតផងព្រោះបើគ្មានសុខភាព គឺគ្មានអ្វីៗទាំងអស់ ហេតុនេះ ត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពដូចជា ជំរុញផ្សព្វផ្សាយអំពីសុខភាពបន្តពូជដល់ស្ត្រី និងកុមារ ចាក់វ៉ាក់សាំងការពារ ជំងឺតេតាណុសស្ត្រី ពិនិត្យផ្ទៃពោះ និងសម្រាលកូននៅមណ្ឌលសុខភាព។ លើកកម្ពស់ស្ថានភាពអាហារូបត្ថម្ភរបស់ស្ត្រី និងកុមារតាមរយៈផ្តល់គ្រាប់ថ្នាំជីវជាតិអាដល់កុមារអាយុ ៦ដល់ ៥៩ខែ ឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា និងផ្តល់គ្រាប់ថ្នាំជាតិដែកដល់ស្ត្រីដែលមានផ្ទៃពោះ។ ពង្រឹងប្រព័ន្ធសុខាភិបាលតាមរយៈបង្កើតការផ្តល់សេវា និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវាសុខាភិបាលជូនប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រក្នុងការប្រើប្រាស់មូលនិធិសមធម៌។ ផ្សព្វផ្សាយពីផលប៉ះពាល់ជំងឺឆ្លងដូចជា រាង អេដស៍ ផ្តាសាយបក្សី និងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗទៀត និងមានការប្រុងប្រយ័ត្ន អំពីផលប៉ះពាល់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងខស្ម័នពុលក្នុងបរិយាកាស។ ផ្តល់សេវាព្យាបាលជំងឺជូនប្រជាពលរដ្ឋទូទៅមណ្ឌលសុខភាពប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈពេទ្យ។ បង្កើតប៉ុស្តិ៍ចល័តនៅពេលជួបប្រទះដោយគ្រោះធម្មជាតិដូចជា ទឹកជំនន់ជាដើម។

៤.២.២.៣. ផ្នែកយេនឌ័រ

ដើម្បីលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ និងបង្កើតការយល់ដឹងអំពីយេនឌ័រ បច្ចុប្បន្នយើងសង្កេតឃើញថាស្ត្រីមិនត្រឹមតែទទួលបានបន្ទុកថែទាំគ្រួសារប៉ុណ្ណោះទេតែថែទាំទាំងបានរួមចំណែកជាច្រើនក្នុងការកសាង និងអភិវឌ្ឍន៍សង្គមជាតិផងដែរទាំងផ្នែកនយោបាយការងារសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ដោយសារស្ត្រីមានប្រាជ្ញាស្មារតី និងតស៊ូអត់ធ្មត់ក្នុងការងារដោះស្រាយបញ្ហានៅគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់។ ជាការពិណាស់ ឃុំខត្តមសុរិយាបានយកចិត្តទុកដាក់ជាខ្លាំងចំពោះផ្នែកយេនឌ័រនេះ ហើយក្រុមប្រឹក្សាឃុំបានបង្កើតឱ្យមានគណៈកម្មាធិការទទួលបានបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារ ដែលមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំម្នាក់ជាស្ត្រីផងដែរ។ លើសពីនេះទៅទៀតឃុំបានពង្រឹងដល់គណៈកម្មាធិការពិគ្រោះយោបល់ស្ត្រី និងកុមារ មន្ត្រីទទួលបានបន្ទុកសេវាសង្គម និងបានជួយគាំទ្រដល់សកម្មភាពស្ត្រី និងកុមារ ការចុះសំបុត្រកំណើតអំពីសុខភាពអនាម័យ តម្លៃស្ត្រី និងគ្រួសារខ្មែរក្នុងការលើកកម្ពស់សីលធម៌ជាពិសេសវិធានការអប់រំ និងដាក់ពិន័យដល់ជនបង្កហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់ទោសក្នុងបទល្មើស មជ្ឈិម ឬបទឧក្រិដ្ឋ។

៤.២.៣. ការថែទាំធនធានធម្មជាតិ បរិស្ថាន និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

៤.២.៣.១. ការប្រើប្រាស់ដីធ្លី

ដើម្បីរក្សាការពារ និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លីឱ្យស្របច្បាប់ យើងត្រូវដោះស្រាយជាបន្ទាន់ទៅលើបញ្ហាទាំងអស់នេះទៅតាមគោលការណ៍ ណែនាំអំពីការរៀបចំកែលម្អសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានគតិយុត្ត ក្នុងការដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លី។ នៅក្នុងន័យនេះក្រុមប្រឹក្សាឃុំបានផ្ដោតយ៉ាងសំខាន់ទៅលើប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដីធ្លីធានាឱ្យបាននូវសុវត្ថិភាពជូនប្រជាពលរដ្ឋ លើកគម្រោងកំណត់បោះបង្គោលព្រំប្រទល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ចុះបញ្ជីដីធ្លីចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងដាច់ដោយតម្លៃបច្ចុប្បន្នគោលសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ក្រមិបាល។ បង្កើតការខិតខំដោះស្រាយវិវាទដីធ្លីលុបបំបាត់អ្នកកាន់កាប់ដីអានាធិបតេយ្យដែលកើតមានដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋប្រកបរបរ និងមានប័ណ្ណសម្គាល់កម្មសិទ្ធិដីធ្លីច្បាស់លាស់ សម្រាប់ប្រើប្រាស់តាមតម្រូវការ។

៤.២.៣.២. ធនធានធម្មជាតិ

ឃុំខត្តមសុរិយា ជាឃុំមួយដែលមានអំណោយផល ផ្នែកធនធានធម្មជាតិជាច្រើនដែលហ៊ុំព័ន្ធដោយបរិស្ថាន ប្រឡាយ អូរ សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់អាស្រ័យផលទៅតាមតម្រូវការចំបាច់ដូចជាស្រោចស្រព ស្រែចម្ការ ដំណាំដាំដុះ ជាដើម។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវតែពង្រឹងរក្សាការពារធនធានធម្មជាតិ និងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបានយល់ដឹង និងចេះថែរក្សាដូចជា ត្រូវបង្កើតឱ្យមាននៅសហគមន៍សម្រាប់ដឹកនាំប្រជាពលរដ្ឋបង្កើនការដាំដើមឈើ រក្សាការពារមិនឱ្យមានភ្លើងឆេះព្រៃជៀសវាងកាប់គាស់ដីព្រៃ និងលុបបំបាត់ការនេសាទខុសច្បាប់ក្នុងរដូវត្រីពង។

៤.២.៣.៣. វិស័យបរិស្ថាន

សម្រាប់វិស័យបរិស្ថានវិញវាជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការរស់នៅរបស់ពលរដ្ឋគ្រប់រូបដើម្បីទទួលបាននូវសុខុមាលភាព និងសុខុមាលភាពក្នុងក្រុមគ្រួសារផងដែរ។ ឃុំ ត្រូវពង្រឹងសហគមន៍ឡើងវិញធ្វើការរៀបចំផ្សព្វផ្សាយច្បាប់បរិស្ថានរៀបចំឱ្យមានអនាម័យមានសោភ័ណភាព ជាពិសេសមានការរស់នៅស្អាត ហូបស្អាត និងបរិស្ថានល្អ។

៤.២.៤. ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ដើម្បីបញ្ជៀសនូវបញ្ហាប្រឈមពីគ្រោះមហន្តរាយទាំងនេះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បានរៀបចំយន្តការសម្រាប់ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ជាបន្ទាន់ដូចជា ជួយខបត្តម្ភសម្ភារជាបឋមជួយសង្គ្រោះជីវិត ព្រមទាំងណែនាំប្រជាពលរដ្ឋឱ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្ននឹងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ ពិសេសត្រូវមានវិធានការបង្ការត្រៀម សម្រាប់ឆ្លើយតបនៅពេលកើតមានគ្រោះអាសន្ន។ លើសពីនេះទៅទៀតអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានសហការគ្នាជាមួយកាកបាទក្រហមកម្ពុជា ព្រមទាំង

សប្បុរសជននានាដើម្បីជួយសម្រួលរាល់ការខ្វះខាតប្រជាពលរដ្ឋ ដែលរងគ្រោះដោយសារខ្យល់ព្យុះ ខ្យល់កន្ត្រាក់ ទឹកជំនន់ ភ្លើងឆេះព្រៃជាដើម។

៤.២.៥. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងាររដ្ឋបាល និងសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

ដើម្បីបង្កើនការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលថ្នាក់ឃុំ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពក្រុមប្រឹក្សា ត្រូវបង្កើតឱ្យមានវគ្គបណ្តុះបណ្តាលខ្លីៗជូនពួកគាត់ក្នុងរៀងរាល់មួយខែម្តងទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងលិខិតបទដ្ឋាន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ត្រូវតែមានការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយ ទាក់ទងនឹងការធ្វើសំបុត្រអត្រានុកូលដ្ឋាននៅតាមបណ្តាភូមិនីមួយៗ ជំរុញការលើកទឹកចិត្តដល់ពួកគាត់មកធ្វើសំបុត្រអត្រានុកូលដ្ឋានឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា។ ជាងនេះទៅទៀតឃុំត្រូវមានវិធានការ និងការអនុវត្តយ៉ាងតឹងរឹងរាល់ការផ្តល់សេវាជូនប្រជាពលរដ្ឋឱ្យទទួលបាននូវសិទ្ធិស្មើគ្នាមានភាពស្មោះត្រង់មានយុត្តិធម៌មិនលម្អៀង និងឯករាជ្យភាពបង្កើតការយល់ដឹងពីការផ្តល់សេវារដ្ឋបាល និងតម្លៃសេវារដ្ឋបាលឱ្យបានទូលំទូលាយ។ ការអនុវត្តការងាររដ្ឋបាលទទួលបានជោគជ័យយ៉ាងនេះដោយសារតែមានកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលតាមយុទ្ធសាស្ត្រស៊ីជម្រៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីបង្កើតជិតប្រជាពលរដ្ឋ និងងាយស្រួលក្នុងការផ្តល់សេវាជូនប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបៀបរបបការងារប្រចាំថ្ងៃ ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ ជាពិសេសនោះគឺជួយពង្រឹង និងគាំទ្រដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ផ្តល់សេវាជូនប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន។

ចំពោះការរក្សាសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់នៅក្នុងឃុំ ប្រកបទៅដោយសុខសុវត្ថិភាពសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការរស់នៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បានអនុវត្តនូវគម្រោងទប់ស្កាត់រាល់បញ្ហា អសន្តិសុខមួយចំនួនដូចជាបង្កើតឱ្យមានបញ្ហាការការពារតាមភូមិ លុបបំបាត់ល្បែងស៊ីសងគ្រប់ប្រភេទ ចុះធ្វើការផ្សព្វផ្សាយតាមភូមិអំពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនការជួញដូរគ្រឿងញៀន សហការពីប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការផ្តល់ដំណឹង ចំពោះជនណាដែលចូលមកថ្មី។ ជាពិសេសឃុំ ឧត្តមសុរិយា បានខិតខំប្រឹងប្រែងយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តតាមគោលនយោបាយភូមិឃុំ មានសុវត្ថិភាពមានដូចខាងក្រោម៖

- គ្មានសកម្មភាព លួច ឆក់ ប្លន់គ្រប់ប្រភេទ
- គ្មានការផលិតការចែកចាយ និង ប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់
- គ្មានអំពើអាណាចារ្យ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការជួញដូរស្រ្តី និងកុមារ
- គ្មានក្មេងទំនើង
- គ្មានការលេងល្បែងស៊ីសងខុសច្បាប់គ្រប់ប្រភេទការប្រើប្រាស់អាវុធខុសច្បាប់ និងបទល្មើសគ្រប់ប្រភេទ
- គ្មានគ្រោះថ្នាក់ដោយសារយុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះ
- មានវិធានការទប់ស្កាត់គ្រប់គ្រង និងឆ្លើយតបចំពោះគ្រោះមហន្តរាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

• គ្មានការត្រួតពិនិត្យខុសច្បាប់

ការអនុវត្តបាននូវវិធានការគោលនយោបាយភូមិឃុំ មានសុវត្ថិភាពទាំង ៩ចំណុចនេះហើយជាហេតុ ដែលនាំឱ្យការគ្រប់គ្រងនៅក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា មានការអភិវឌ្ឍប្រកបទៅដោយសុខសន្តិភាពរបៀបរៀបរយ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងមានអភិបាលកិច្ចល្អសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋរស់ក្នុងមូលដ្ឋានទទួលបាននូវសេចក្តី សុខ និងសេចក្តីចម្រើនក្នុងគ្រួសារ។

៤.៣. ទិសដៅនាពេលអនាគត

ការងារតាមវិស័យក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ផ្អែកតាមផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ បានសម្រេចលទ្ធផលវិជ្ជមានមួយ ចំនួនសំខាន់ជាងគេគឺ ផ្លូវថ្នល់ក្រៅពីនោះរួមមានការចុះសំបុត្រអត្រានុកូលដ្ឋាន ការដោះស្រាយទំនាស់ក្នុង គ្រួសារការទទួលបានមូលនិធិពីសប្បុរសជន និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលកន្លងមកសម្រាប់បម្រើលើវិស័យកសិកម្ម សុខាភិបាល និងអនាម័យជាដើម។ ប៉ុន្តែ ទន្ទឹមនឹងនោះការងារមួយចំនួនក៏ពុំទាន់បានសម្រេចជាក់ស្តែងនៅ ឡើយជាពិសេសគឺ បញ្ហាបរិស្ថាន បញ្ហាសន្តិសុខ និងបញ្ហាធនធានមនុស្ស។

ក្នុងទិសដៅជំរុញឱ្យការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ឃុំ រួមទាំងការអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យមានភាពល្អប្រសើរទៅថ្ងៃ អនាគតអាជ្ញាធរឃុំ ព្រមទាំងអាជ្ញាធររដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធគួរពិចារណាលើចំណុច ៣ ជា ពិសេសរួមមានទី១ ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ទី២ ការបង្កើនថវិកាឃុំ ទី៣ ការបង្កើនភាពជាម្ចាស់ និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ។

៤.៣.១. ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស

បច្ចុប្បន្ន ថ្វីត្បិតតែយើងត្រូវការការគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានដោយតំណាងដែលកើតឡើងពីសំឡេងគាំទ្ររបស់ ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីសបញ្ជាក់ពីប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែបុគ្គលដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ទាំងនេះពុំទាន់មានសមត្ថភាពពេញលេញ ក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការគ្រប់គ្រងដែនដីរបស់ខ្លួននៅឡើយ ជាក់ស្តែងអ្នកឈរឈ្មោះ បោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ច្បាប់ពុំចាំបាច់តម្រូវឱ្យជននោះមានចំណេះដឹង កម្រិតសញ្ញាបត្រខ្ពង់ខ្ពស់នោះទេ យ៉ាងហោចណាស់ត្រឹមអាចអាន និងសរសេរភាសាខ្មែរបានគឺគ្រប់គ្រាន់។ ដូច្នេះ ជាទិសដៅខ្លីទៅមុខរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិដែលមានក្រសួងមហាផ្ទៃ ជាអ្នកដឹកនាំការងារនេះគួរបើកវគ្គបណ្តុះ បណ្តាលសមត្ថភាពដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំលើការប្រមូលចំណូល និងគ្រប់គ្រងចំណាយការរៀបចំបញ្ជីសារពើភណ្ឌ ការរៀបចំគម្រោងថវិកាគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍គម្រោងវិនិយោគប្រចាំឆ្នាំជាដើម។ល។ រីឯ ទិសដៅវែងពេលវែងវិញ គឺ ធ្វើការកែប្រែច្បាប់ដោយកំណត់លក្ខខណ្ឌតម្រូវបេក្ខជនឈរឈ្មោះជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវមានសញ្ញាបត្រ អាចត្រឹមមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ឬអាចទៅដល់សញ្ញាបត្រ បរិញ្ញាបត្រដែលមានជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋបាល សាធារណៈសេដ្ឋកិច្ច និងការទូត។

៤.៣.២. ការបង្កើនភាពជាម្ចាស់ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ត្រូវអនុវត្តទៅតាមគោលបរិយាយវិមជ្ឈការមានន័យថាឃុំ សង្កាត់ ទទួលបាននូវភាពជាម្ចាស់លើមុខងារ សិទ្ធិអំណាច និងការចាត់ចែងការងារនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលមានលក្ខណៈ មួយគឺផ្តល់ផលប្រយោជន៍គ្រប់យ៉ាងដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវការ ដែលជាគោលការណ៍ របស់ថ្នាក់ជាតិបានដាក់ គោលដៅដើម្បីផ្តល់ការងាយស្រួល និងនាំប្រយោជន៍សម្រាប់ជាតិទាំងមូល។ ប៉ុន្តែ បើតាមភាពជាក់ស្តែងយើង សង្កេតឃើញថាភាពជាម្ចាស់ និងការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះហាក់នៅមានកម្រិតនៅឡើយដោយហេតុថា ឃុំ សង្កាត់ មិនទាន់មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការទទួលបន្ទុកលើការងាររបស់ខ្លួនបូករួមទាំងភាពស្ទាក់ស្ទើរ នៃការធ្វើវិមជ្ឈការអំណាចពីថ្នាក់ជាតិ។ ការបង្កើនភាពជាម្ចាស់ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងធ្វើឱ្យការផ្តល់សេវាសាធារណៈនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់កាន់តែមានភាពល្អប្រសើរ។ ដូច្នេះ សម្រាប់ជាមធ្យោបាយ នាពេលអនាគតដ៏ប្រសើរក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវចេះពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនតាមរយៈការសិក្សាឈ្វេង យល់ពីច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានាដើម្បីបង្ហាញពីសមត្ថភាពនៃការទទួលខុសត្រូវទាំងផ្នែករដ្ឋបាល និងផ្នែក រដ្ឋបាល និងផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌលើការងាររបស់ខ្លួន។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរគណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់ ក៏ត្រូវជំរុញយន្តការនៃការបែងចែកភារកិច្ចជាក់លាក់រវាងរដ្ឋបាលថ្នាក់កណ្តាលថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ដើម្បីកំណត់ឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីភាពជាម្ចាស់របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន នៅថ្នាក់ជាតិគួរធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយគណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់ក្នុងការផ្ទេរ ភារកិច្ចក្នុងកម្រិតណាមួយលើក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ នៅវិស័យដែលមានភាពជាប់ពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ជាមួយ នឹង ប្រជាពលរដ្ឋដូចជាវិស័យកសិកម្ម វិស័យអប់រំ វិស័យសុខាភិបាល និងវិស័យសង្គមកិច្ចជាដើមដើម្បីឱ្យឃុំ សង្កាត់ អាចផ្តល់នូវសេវាទាំងនោះប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន។

៤.៣.៣. ការបង្កើនថវិកាឃុំ

យោងតាមអនុក្រឹត្យលេខ២២២ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីការធ្វើវិមជ្ឈការអំណាច តួនាទី និងភារកិច្ចទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រង់មាត្រា២០ បានចែងថា ឃុំ សង្កាត់មានប្រភពធនធានមកពី ភូមិទាំងអស់នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន ឃុំ សង្កាត់ផ្សេងៗរាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងស្ថាប័ននានានៃរាជរដ្ឋា ភិបាលអង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិនានាផ្នែកឯកជន និងសប្បុរសជននានាជាដើម។ ថ្វីត្បិតមើលទៅប្រភពធន ធានរបស់ឃុំ សង្កាត់ហាក់ដូចជាច្រើនប៉ុន្តែបើតាមការជាក់ស្តែងចំណូលថវិការបស់ឃុំ សង្កាត់ជាទូទៅបាន មកពីឧបត្ថម្ភធនធានពីរាជរដ្ឋាភិបាល និងកម្រៃសេវារដ្ឋបាលផ្សេងៗដូចជាការងារអត្រានុកូលដ្ឋាន និងការ ចេញលិខិតអនុញ្ញាតនានាដែលមិនមែនជាសមត្ថកិច្ចរបស់ស្ថាប័នណាមួយ។ បច្ចុប្បន្នថវិការបស់ឃុំ សង្កាត់ អាចត្រឹមតែធានាបានពីប្រក្រតីភាពនៃដំណើរការរដ្ឋបាលរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ នៅពុំទាន់អាចឆ្លើយតប

ចំពោះកិច្ចការ អភិវឌ្ឍន៍នៅថ្នាក់មូលដ្ឋានឱ្យបានពេញលេញនៅឡើយទេព្រោះតម្រូវការអភិវឌ្ឍរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ពាក់ព័ន្ធនឹងការស្តារ និងកសាងប្រឡាយទឹក និងជួសជុលផ្លូវ ស្ពាន ត្រូវចំណាយថវិកាខ្ពស់ហួសពីសមត្ថ ភាពជាក់ស្តែងរបស់ឃុំ សង្កាត់ទៅទៀត។ ដូច្នេះ ដើម្បីអាចធានាបានពីការអភិវឌ្ឍឱ្យបានពេញលេញនៅថ្នាក់ មូលដ្ឋានរាជរដ្ឋាភិបាលគួរពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើនថវិកាបន្ថែមសម្រាប់ឃុំ សង្កាត់ទោះជាផ្តល់ក្នុងរូបភាព ឧបត្ថម្ភធនធាន និងការផ្តល់ជំនួយលើគម្រោងនានាក្តី ។

សរុបជាមកទន្ទឹមនឹងការរីកចម្រើនរុងរឿងរបស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ក្នុងការគ្រប់គ្រងដឹកនាំ និងការអភិវឌ្ឍ ឃុំ នៅមានបញ្ហាច្រើនណាស់ទាំងលើផ្នែកសំខាន់ៗដូចជា ផ្នែកអប់រំ កសិកម្ម គមនាគមន៍ ទឹកស្អាត ថាមពល សុខាភិបាល បញ្ហាសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈបញ្ហាគ្រឿងញៀនដែលជាឧបសគ្គសម្រាប់ឃុំ និងការ ចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកម្រិតទាប ហើយទាំងអស់នេះសុទ្ធសឹងតែជាបញ្ហាដែលទាមទារឱ្យបញ្ហា ទាំងនោះរីករាលដាលក្លាយទៅជាគ្រឿងរំខងដល់ដំណើរការអភិវឌ្ឍរបស់ឃុំ។ ហេតុដូច្នេះហើយទើបបានជា អាជ្ញាធរឃុំ ឧត្តមសុរិយា គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់កំពុងបាននឹងខិតខំ ប្រឹងប្រែងខ្លះខ្លះព្យាយាមទប់ស្កាត់ស្វែងរក ដំណោះស្រាយដោយបានចុះទៅធ្វើអង្គប្រជុំផ្សព្វផ្សាយពីបញ្ហាប៉ះពាល់ របស់តំបន់នៃគ្រឿងញៀនតាមវិធី សាស្ត្រផ្សេងៗទាំងធ្វើការដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ខ្លួនឯងផង និងដោយសុំគោលការណ៍សម្រេចពីថ្នាក់លើក៏មាន។ ការដោះស្រាយបញ្ហាចំពោះមុខពិតជាសំខាន់ប៉ុន្តែជាការចាំបាច់ជាងនេះទៅទៀតនោះគឺ អាជ្ញាធរឃុំ គួរតែពិនិត្យ មើលលទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំផែនការការងារសម្រាប់អនុវត្តក្នុងពេលខាងមុខ ដើម្បីធ្វើជាត្រីវិស័យចង្អុលបង្ហាញ ទិសដៅឆ្ពោះទៅរកការរីកចម្រើនប្រកបដោយការអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់គ្រងភូមិឃុំឱ្យស្របទៅតាមការដឹកនាំបែប វិមជ្ឈការដែលជាគោលការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិដោយនិរន្តរភាពពិតប្រាកដ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

តាមការសិក្សាស្វែងយល់ក្នុងការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ «ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល តាមបែបវិមជ្ឈការ ក្នុងឃុំឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ រួចមកនេះ អាត្មាអាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានទៅលើប្រធានបទក្នុង សកម្មភាពគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា ពិតជាមានភាពល្អប្រសើរដោយបានអនុវត្តទៅតាមគោល នយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ ដើម្បីសហការបម្រើដល់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានកក់ក្តៅជាទី ទុកចិត្តសម្រាប់ពលរដ្ឋនៅតាមជនបទជាពិសេសការអនុវត្តគោលនយោបាយ វិមជ្ឈការក្នុងការគ្រប់គ្រងឃុំ សង្កាត់នៅតាមមូលដ្ឋានដែលជារដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិមួយដ៏សំខាន់ដើម្បីជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រជាពល រដ្ឋបានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ របស់ខ្លួនដែលនេះជាដំណើរការជំរុញឱ្យមានលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្សនៅក្នុងមូលដ្ឋានភូមិឃុំ។

ផ្អែកទៅតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើទ្រឹស្តី និងការចុះទៅដល់ទីតាំងផ្ទាល់ក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុក ត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ អាត្មាសង្កេតឃើញថានៅក្នុងមូលដ្ឋាននេះមានការរីកចម្រើនមានវឌ្ឍនភាព គឺការអភិវឌ្ឍ ជឿនលឿនពីមួយអាណត្តិទៅមួយអាណត្តិដែលជាសញ្ញាសបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំតាម បែបវិមជ្ឈការពិតជាទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ សម្រាប់ប្រជាជនគួរជាទីពេញចិត្ត ហើយជាងនេះទៅទៀតការ គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់នេះក៏ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិឱ្យមានការរីក ចម្រើន និងមានស្ថិរភាពផងដែរ។

ជាក់ស្តែង នៅឃុំ ឧត្តមសុរិយា យើងតាំងពីអាណត្តិទី១ មកដល់អាណត្តិទី៤នេះបានអភិវឌ្ឍខ្លួនយ៉ាង ឆាប់រហ័សពីឃុំដែលមានការអភិវឌ្ឍ តិចតួចប្រែក្លាយទៅជាឃុំមួយដែលមានការអភិវឌ្ឍ លើគ្រប់វិស័យមាន ដូចជាផ្លូវគមនាគមន៍ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ បណ្តាញអគ្គិសនី មន្ទីរពេទ្យ ទីផ្សារ សាលារៀន ដែលសុទ្ធសឹងតែជា សរសៃឈាមនៃការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាននៃឃុំ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ក្នុង អាណត្តិនេះយើងសង្កេតឃើញថា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បានខិតខំប្រឹងប្រែងបំពេញការងាររបស់ខ្លួនយ៉ាងយកចិត្តទុក ដាក់ក្នុងការបម្រើប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការផ្តល់សេវាកម្មសាធារណៈផ្សេងៗព្រមទាំងធ្វើការដោះស្រាយរាល់ បញ្ហាប្រឈមនឹងការលំបាកជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋបានយ៉ាងទាន់ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីឆ្លើយតប ទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការរបស់ពលរដ្ឋដែលនេះបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ ថាការទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរឃុំ ក្នុងកិច្ច ដំណើរការគ្រប់គ្រងឃុំឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ។

សរុបសេចក្តីមក ដូចយើងបានដឹងរួចមកហើយថា ឃុំដែលស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំតាមបែបវិមជ្ឈការ ដែលជារដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលនៅប្រកៀកកិតជិតជាប់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដោយផ្ទាល់បំផុតបានអនុវត្ត

នៃការគ្រប់គ្រងឃុំ សង្កាត់ ជាគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍនៅតាមមូលដ្ឋាន ឃុំ សង្កាត់ រស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ជាសីលធម៌ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុងឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ ដែលដឹកនាំដោយក្រុមព្រឹក្សាឃុំ ក្នុងអាណត្តិទី៤នេះ ពិតជាមានលក្ខណៈល្អប្រសើរដែលសម្រេចនូវសមិទ្ធផលជាច្រើនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងឃុំទាំងមូល និងបានដោះស្រាយបញ្ហាការលំបាកគ្រប់យ៉ាងបានយ៉ាងល្អ។ ធ្វើឱ្យមានការពេញចិត្តពីសំណាក់ប្រជាជននៅក្នុងឃុំ និងពលរដ្ឋរស់ក្នុងភាពកក់ក្តៅដែលមន្ត្រីថ្នាក់ក្រោមជាតិបានអនុវត្តន៍តាមអនុសាសន៍ និងគោលនយោបាយរបស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

အညွှန်းစာအုပ်

អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីឆ្លងកាត់តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធផលស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ «ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិមជ្ឈការក្នុង ឃុំឧត្តមសុរិយា» រួចមកអាត្មាភាពយល់ឃើញថាមិនទាន់មានលក្ខណៈល្អប្រសើរគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៅឡើយទេ ដោយសារនៅមានភាពចន្លោះប្រហោងខុសឆ្គងចំណុចណាមួយមិនខានដែលរដ្ឋាភិបាលគួរយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត និងបំពេញនូវចំណុចខ្លះខាតទាំងនោះឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយហើយអាត្មាភាព សូមធ្វើការចូលរួមចំណែកជាគំនិតយោបល់ខ្លះៗក្នុងការផ្តល់ជាអនុសាសន៍មួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ ឧត្តមសុរិយា ដូចខាងក្រោម៖

- រាជរដ្ឋាភិបាល គួរតែបង្កើតខ្នងថវិកាអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ឱ្យបានសមស្របទៅតាមតម្រូវការជាពិសេស គឺ មូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ណាដែលក្រីក្រ និងដាច់ស្រយាលដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍឱ្យបានឆាប់រហ័ស
- រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់ក្រុមប្រឹក្សា និងបុគ្គលិកឃុំឱ្យបានច្រើនដងដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពការងារជាពិសេសផ្នែកបច្ចេកទេស
- រាជរដ្ឋាភិបាល គួរតែបង្កើនសមាសភាពមន្ត្រីរាជការឱ្យបានសមស្របទៅតាមទំហំឃុំ និងចំនួនប្រជាជនដើម្បីងាយស្រួលធ្វើការបានលឿនទាន់ពេលវេលា និងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ គួរយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងទៅលើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឃុំ ដើម្បីឱ្យមានគណនេយ្យភាពតម្លាភាព
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គួរតែត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃទៅលើការបំពេញការងាររបស់បុគ្គលិកឃុំ អំពីការសាកសួរព័ត៌មានផ្សេងៗ
- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គួរចុះជួបប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋានឱ្យបានញឹកញាប់ដើម្បីដឹងសុខទុក្ខ និងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- បន្ថែមពីលើនេះទៀតប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋានគួរមានការយល់ដឹងខ្លះៗអំពីច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគិតយុត្តផ្សេងៗព្រមទាំងត្រូវចេះតាមដានការធ្វើការងាររបស់មន្ត្រីថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ របស់ខ្លួនផងដែរ។

ඛනිතය

ឯកសារយោង

ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

- ១.រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣។
- ២.ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៣០១/០៥ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០១ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់។
- ៣.ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៣០១/០៤ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០១ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។
- ៤.ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៦០៦/០២០ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។
- ៥.ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/១០១៧/១១២ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។
- ៦.ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៦១១/០១១ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ៧.ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៧ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ។
- ៨.អនុក្រឹត្យ លេខ ១៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីមូលនិធិឃុំ សង្កាត់។
- ៩.អនុក្រឹត្យ លេខ ២៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឃុំ សង្កាត់។
- ១០.អនុក្រឹត្យ លេខ ៩៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការផ្ទេរធនធានពីថវិការដ្ឋជូនមូលនិធិឃុំ សង្កាត់។
- ១១.អនុក្រឹត្យ លេខ ៤៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ស្តីពីការកែប្រែ និងការដំឡើងប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែចំពោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ មន្ត្រីភូមិ និងការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឆ្នាំ២០១៩។
- ១២.អនុក្រឹត្យ លេខ ៣៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការកែប្រែ និងការដំឡើងប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំខែចំពោះសមាជិក ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ មន្ត្រីភូមិ និងការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឆ្នាំ២០២០។
- ១៣.អនុក្រឹត្យលេខ ៣១ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការកែប្រែ និងការដំឡើងប្រាក់បំណាច់មុខងារមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល។

១៤.អនិក្រឹត្យលេខ ២២ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីការធ្វើវិមជ្ឈការអំណាច តួនាទី និង ភារកិច្ច ទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

១៥.ប្រកាសលេខ ១៣២៩ ប្រក ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ ស្តីពីតួនាទី ភារកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ស្មៀនឃុំ សង្កាត់។

១៦.ប្រកាសលេខ ១៥០១ ប្រក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចដល់អភិបាល រាជធានីខេត្ត ក្នុងការចាត់ចែងដំណើរការនៃកិច្ចប្រជុំលើកដំបូងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាណត្តិថ្មី។

១៧.ប្រកាសលេខ ១៨៨៤ ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចដល់អភិបាល ខេត្ត ក្រុង ក្នុងការជួយគាំទ្រដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

១៨.ប្រកាសអន្តរក្រសួងលេខ ៣៨៥៦ ប្រក ចុះថ្ងៃទី០២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការផ្តល់សេវារដ្ឋបាលនៅរដ្ឋបាល ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

១៩.ប្រកាសអន្តរក្រសួងលេខ ១៤៣៤២ ប្រក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការផ្តល់សេវារដ្ឋបាលរបស់រដ្ឋ បាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

២០.ផែនការណែនាំរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃលេខ ០២០ ជ.ក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការចាត់តាំង អនុវត្តគោលនយោបាយ «ភូមិ ឃុំ មានសុវត្ថិភាព»។

២១.សេចក្តីណែនាំស្តីពី ការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ និងកម្មវិធីវិនិយោគឃុំ សង្កាត់។

២២.សេចក្តីណែនាំរបស់ ក្រសួងមហាផ្ទៃលេខ០០៤ស.ណ.ន ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦ ស្តីពីបែបបទ នីតិ វិធីនៃការជ្រើសរើសមេភូមិ ការចូលកាន់តំណែង ការផ្លាស់ប្តូរមេភូមិ ការតែងតាំងជំនួយការមេភូមិ និងតួនាទី ភារកិច្ចរបៀបរបបធ្វើការងាររបស់ភូមិ។

សៀវភៅ

២៣.សៀវភៅណែនាំស្តីពី គោលការណ៍សំខាន់ៗ ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩។

២៤.សៀវភៅណែនាំស្តីពី កិច្ចការរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥។

២៥.សៀវភៅណែនាំស្តីពី ការអនុវត្តគម្រោងមូលនិធិឃុំ សង្កាត់ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។

២៦.សៀវភៅណែនាំស្តីពី ការរៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោងសហប្រតិបត្តិការ ឃុំ សង្កាត់។

- ២៧.សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេស កសាងផែនការអភិវឌ្ឍ ឃុំ សង្កាត់ ឆ្នាំ២០១៧។
- ២៨.សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេស មូលនិធិឃុំ សង្កាត់។
- ២៩.សៀវភៅ «មេរៀនការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់តាមបែបវិមជ្ឈការ» ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៧។
- ៣០.ក្រសួងមហាផ្ទៃ «ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ តាមបែបវិមជ្ឈការ» ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧
- ៣១.ក្រសួងមហាផ្ទៃ «អភិបាលកិច្ចល្អសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់» ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥។
- ៣២.ក្រសួងមហាផ្ទៃ «អភិបាលកិច្ចល្អ» បោះពុម្ពលើកទី២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០។
- ៣៣.សម្តេច ជូន ណាត រចនានុក្រមខ្មែរ ភាគ១ & ២ បោះពុម្ពលើកទី៤ ឆ្នាំ១៩៦៧។
- ៣៤.បណ្ឌិត សាយ ប៊ូរី នីតិរដ្ឋបាលទូទៅបោះពុម្ពលើកទី៤ ឆ្នាំ២០០៦។
- ៣៥.បណ្ឌិត ឈុន ណាវ៉ត សេចក្តីផ្តើមនីតិរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ឆ្នាំ២០១២។
- ៣៦.ហៀង សាង នីតិរដ្ឋបាលទូទៅបោះពុម្ពលើកទី ៤ ឆ្នាំ២០១៧។
- ៣៧.ខៀក ពិដោរ នីតិរដ្ឋបាលទូទៅបោះពុម្ពលើកទី២។
- ៣៨.ង៉ុយ ធឿន ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៨។
- ៣៩.យូ គួនី មេរៀននីតិរដ្ឋបាលកែសម្រួលឡើងវិញ ឆ្នាំ២០១៦។
- ៤០.ពៅ សារ៉ាន ប្រវត្តិស្ថាប័នខ្មែរ បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០១៥។
- ៤១.ខាំ សុមកា រដ្ឋបាលសាធារណៈ ឆ្នាំ២០១៣។

ឯកសារផ្សេងៗ

- ៤២.នីតិវិធីកសាងផែនការអភិវឌ្ឍ ឃុំសង្កាត់។
- ៤៣.ការកសាងកម្មវិធីវិនិយោគ ឃុំសង្កាត់។
- ៤៤.កម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិល ២០២០-២០២២ ឃុំឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ។
- ៤៥.ការរៀបចំគម្រោងថវិកាឆ្នាំ ២០២០ ឃុំឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ។
- ៤៦.ផែនការអភិវឌ្ឍរយៈពេលប្រាំឆ្នាំ ២០១៨-២០២២ ឃុំឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ

පඤ්චාසපසප්පඤ්ච

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

១. ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៣០១/០៥ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០១ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់។
២. សេចក្តីសម្រេចលេខ ០០៤/១៧ សសរ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារឃុំ ឧត្តមសុរិយា។
៣. សេចក្តីសម្រេចលេខ ០៣/០៧សសរ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៧ ស្តីពី តែងតាំងគណៈកម្មការលទ្ធកម្ម។
៤. សេចក្តីសម្រេចលេខ ០០១ សសរ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពី ការកែសម្រួលគណៈកម្មាធិការបញ្ជីសារពើភ័ណ្ណ (C.I.P) របស់រដ្ឋបាលឃុំ ឧត្តមសុរិយា។
៥. កំណត់ហេតុប្រជុំស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យ និង អនុម័តលើសៀវភៅផែនការអភិវឌ្ឍន៍៥ឆ្នាំ ថ្ងៃទី១៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨។
៦. សេចក្តីសម្រេចលេខ ០០១/សសរ២០ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការកសាងផែនការ និងថវិកា ឃុំ ឧត្តមសុរិយា។
៧. បញ្ជីវត្តមានស្តីពី អនុម័តសៀវភៅផែនការវិនិយោគ។
៨. អនុស្សរណៈស្តីពីការរៀបចំគម្រោងថវិកា ឆ្នាំ២០២០ របស់ឃុំ ឧត្តមសុរិយា។
៩. កំណត់ហេតុ ស្តីពីការអនុម័តកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិលឃុំ (២០២១-២០២៣) ថ្ងៃទី១១ ខែមករាឆ្នាំ២០២០។
១០. សៀវភៅកម្មវិធីវិនិយោគ៣ឆ្នាំរំកិល (២០២១-២០២៣) ថ្ងៃទី១១ខែមករា ឆ្នាំ២០២០
១១. ផែនទីឃុំ ឧត្តមសុរិយា ស្រុកត្រាំកក់ ខេត្តតាកែវ។

